

Handelingen

48-49

VLAAMSE RAAD

ZITTING
1990-1991

Vergaderingen van april 1991

ACTUELE VRAGEN

GEBRUIK VAN GRONDWATER IN DE TEXTIELSECTOR

INTERPELLATIES

MINA-RAAD

OPVANG VAN SCHOOLGAANDE KINDEREN BUITEN DE LESUREN

SUBSIDIERING BOND BETER LEEFMILIEU

THERMISCHE ISOLATIE EN VENTILATIEVOORZIENINGEN VAN GEBOUWEN

VLAAMS PROVINCIEFONDS

VRIJWARING NOORDZEE VAN NADELIGE MILIEU-EFFECTEN IN UITVOERING VAN
DE CONVENTIE VAN OSLO

Inhoud

Nr. 48 Donderdag 18 april 1991 Morgenvergadering

Berichten van verhinderings, blz. 1669

Ontwerpen van decreet
Indiening en verwijzing, blz. 1669

Voorstellen van decreet
Indiening en verwijzing, blz. 1669
Intrekking, blz. 1669

Voorstellen van resolutie
Indiening en verwijzing, blz. 1670

Beleidsbrief
Indiening en verwijzing, blz. 1670

Verslagen
Indiening, blz. 1670

Motie
Indiening en verwijzing, blz. 1670

Verzoekschriften
Indiening en verwijzing, blz. 1670

Besluiten van de Vlaamse Executieve
Indiening en verwijzing, blz. 1671

Geschilberaadslaging van de Vlaamse Executieve
Indiening en verwijzing, blz. 1671

Adviezen van de Vlaamse Mediaraad
Indiening, blz. 1671

Arresten van het Arbitragehof
Indiening, blz. 1671

Kennisgevingen van het Arbitragehof
Indiening, blz. 1671

Schriftelijke vragen
Indiening, blz. 1671

Ontwerp van decreet tot instelling van een Milieu- en Natuurraad van Vlaanderen en tot vaststelling van de algemene regelen inzake de erkenning en de subsidiëring van de milieu- en natuurverenigingen — 457 (1990-1991) — Nrs. 1 tot 6

Voorstel van decreet van mevrouw F. Brepoels c.s. houdende subsidiëring van de Bond Beter Leefmilieu Vlaanderen — 273 (1990-1991) — Nrs. 1 en 2

Algemene bespreking, blz. 1672
Sprekers : de heer J. Dufaux, verslaggever, de heren F. Aerts, E. Gryp, mevrouw F. Brepoels, de heren J. Timmermans, C. Lisabeth, Minister T. Kelchtermans

Artikelsgewijze bespreking, blz. 1682
Spreker : de heer G. Beerden

Ontwerp van decreet tot aanvulling van de wet van 29 maart 1962 houdende de organisatie van de ruimtelijke ordening en de stedebouw wat de thermische isolatie en de ventilatievoorzieningen van gebouwen betreft — 460 (1990-1991) — Nrs. 1 tot 4

Algemene bespreking, blz. 1686
Sprekers : de heer F. Dielens, verslaggever, de heren J. Laverge, F. Aerts, Minister N. De Batselier, de heren J. Cuyvers, A. Denys, J. Timmermans, mevrouw F. Brepoels

Artikelsgewijze bespreking, blz. 1693

Regeling van de werkzaamheden, blz. 1695

Ontwerp van decreet betreffende het Vlaams provinciefonds — 462 (1990-1991) — Nrs. 1 en 2

Algemene bespreking, blz. 1695
Sprekers : de heer L. Peeters, verslaggever, de heren E. Vankeirsbilck, E. Van Vaerenbergh, Minister L. Van den Bossche

Artikelsgewijze bespreking, blz. 1697

Regeling van de werkzaamheden, blz. 1699

Samenwerkingsakkoord tussen de Belgische Staat en het Vlaamse Gewest ter vrijwaring van de Noordzee van nadelige milieu-effecten ingevolge baggerspecielosingen in de wateren die vallen onder de toepassing van de Conventie van Oslo — 406 (1990-1991) — Nrs. 1 en 2

Bespreking, blz. 1699

Sprekers : de heer M. Desutter, verslaggever, de heren E. Gryp, L. Dieckx, Minister J. Sauwens

Regeling van de werkzaamheden, blz. 1702

Nr. 49 Donderdag 18 april 1991 Middagvergadering

Berichten van verhinderings, blz. 1703

Actuele vragen (Regl. art. 75)

Actuele vraag van de heer W. Luyten tot de heer G. Geens, Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van Financiën en Begroting, over de initiatieven van de Vlaamse Executieve inzake hulp aan het Koerdische volk, blz. 1703

Actuele vraag van mevrouw M. De Meyer tot de heer L. Waltniel, Gemeenschapsminister van Ruimtelijke Ordening en Huisvesting, over de verhoging van de sociale huurprijzen voor gehandicapten, blz. 1704

Actuele vraag van de heer J. Valkeniers tot de heer J. Lenssens, Gemeenschapsminister van Welzijn en Gezin, over uitspraken en initiatieven betreffende een coherent meerjarenbeleid voor de bejaardenzorg, blz. 1705

Actuele vraag van de heer M. Bartholomeussen tot de heer T. Kelchtermans, Gemeenschapsminister van Leefmilieu,

Natuurbehoud en Landinrichting, over het uitblijven van adviezen van AROL betreffende de opgeslagen produkten in bedrijven zoals gebleken uit de brand bij het scheikundig bedrijf Protex in Deurne

Actuele vraag van mevrouw M. Vogels tot de heer T. Kelchtermans, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting, over de oorzaken en gevolgen van de onwettige situatie van het scheikundig bedrijf Protex te Deurne

Actuele vraag van de heer E. Beysen tot de heer T. Kelchtermans, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting, over de politieke verantwoordelijkheid betreffende het scheikundig bedrijf Protex, blz. 1706

Actuele vraag van de heer R. Van Hooiland tot de heer T. Kelchtermans, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting, over het toelaten van watersport tijdens de gesloten tijd voor hengelsport in openbare wateren, blz. 1709

Actuele vraag van de heer W. Luyten tot de heer P. Dewael, Gemeenschapsminister van Cultuur, over de aanwezigheid van Vlaanderen en Nederland op de Frankfurter Buchmesse 1993, blz. 1710

Interpellaties (Regl. art. 76)

Interpellatie van mevrouw F. Brepoels tot de heer L. Waltniel, Gemeenschapsminister van Ruimtelijke Ordening en Huisvesting, en de heer T. Kelchtermans, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting, over het ERC-project, blz. 1711

Sprekers : mevrouw F. Brepoels, de heer J. Dufaux, Minister L. Waltniel, Minister T. Kelchtermans

Interpellatie van de heer A. Denys tot de heer G. Geens, Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van Financiën en Begroting, over de Vlaamse begrotingscontrole, blz. 1716

Sprekers : de heren A. Denys, J. Looones, W. De Vlieghere, Minister G. Geens

Moties van aanbeveling, blz. 1720

Ontwerp van decreet tot instelling van een Milieu- en Natuurraad van Vlaanderen en tot vaststelling van de algemene regelen inzake de erkenning en de subsidiëring van de milieu- en natuurverenigingen — 457 (1990-1991) — Nrs. 1 tot 6

Hoofdelijke stemming, blz. 1721
Spreker : de heer R. Daems

Ontwerp van decreet tot aanvulling van de wet van 29 maart 1962 houdende organisatie van de ruimtelijke ordening en van de stedebouw wat de thermische isolatie en de ventilatievoorzieningen van gebouwen betreft — 460 (1990-1991) — Nrs. 1 tot 4

Aangehouden stemmen, blz. 1722
Spreker : de heer J. Cuyvers

Hoofdelijke stemming, blz. 1725
Spreker : de heer J. Cuyvers

Ontwerp van decreet betreffende het Vlaams provinciefonds

— 462 (1990-1991) — Nrs. 1 en 2
Hoofdelijke stemming, blz. 1726

Motie van aanbeveling van de heer J. Laverge c.s. tot besluit van de op 20 maart 1991 door de heer J. Laverge gehouden interpellatie tot de heer T. Kelchtermans, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting, over de vergunning tot het gebruik van grondwater in de textielsector

— 477 (1990-1991) — Nr. 1

Hoofdelijke stemming, blz. 1727

Sprekers : de heren G. Bossuyt, A. Kempinaire, J. Cuyvers, M. Capoen

Motie van aanbeveling van de heer J. Cuyvers tot besluit van de op 20 maart 1991 door de heer J. Laverge gehouden interpellatie tot de heer T. Kelchtermans, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting, over de vergunning tot het gebruik van grondwater in de textielsector

— 479 (1990-1991) — Nr. 1

Hoofdelijke stemming, blz. 1729

Motie van aanbeveling van mevrouw M. De Meyer, mevrouw T. Merckx-Van Goey, mevrouw A.-M. Neyts-Uytbroeck, mevrouw N. Maes, mevrouw M. Vogels en mevrouw A. Duroi-Vanhelmont tot besluit van de op 19 maart 1991 door mevrouw M. De Meyer gehouden interpellatie tot de heer J. Lenssens, Gemeenschapsminister van Welzijn en Gezin, over de opvang van schoolgaande kin-

deren buiten de schooluren

— 480 (1990-1991) — Nr. 1

Hoofdelijke stemming, blz. 1730

Spreker : mevrouw M. De Meyer

Interpellaties (Regl. art. 76) (Voortzetting)

Interpellatie van de heer L. Dierickx tot de heer G. Geens, Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van Financiën en Begroting, over de aanleg van een nieuwe industriezone langsheen de grens tussen de gemeenten Huldenberg en Waver, blz. 1732

Sprekers : de heren L. Dierickx, W. Luyten, Jos Bosmans, L. Vanhorenbeek, Minister G. Geens

Motie van aanbeveling, blz. 1736

Interpellatie van mevrouw M. De Meyer tot de heer N. De Batselier, Vice-Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van Economie, Middenstand en Energie, over de stand van zaken betreffende het scheepsbouwdossier, blz. 1736

Sprekers : mevrouw M. De Meyer, Minister N. De Batselier

Interpellatie van de heer J. Geysels tot de heer R. De Wulf, Gemeenschapsminister van Tewerkstelling, over de gevolgen in Vlaanderen van de toepassing van artikel 143 van het koninklijk besluit van 20 december 1963 betreffende de arbeidsvoorziening en werkloosheid, blz. 1740

Sprekers : de heren J. Geysels, E. Van Vaerenbergh, Minister R. De Wulf

Interpellatie van de heer A. Denys tot de heer T. Kelchtermans, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting, over de selectieve inzameling van Klein Gevaarlijk Afval

Interpellatie van de heer J. Caudron tot de heer T. Kelchtermans, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting, over de selectieve inzameling van Klein Gevaarlijk Afval

Interpellatie van de heer J. Timmermans tot de heer T. Kelchtermans, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting, over de organisatie van de selectieve inzameling van Klein Gevaarlijk Afval, blz. 1742

Sprekers : de heren J. Caudron, J. Timmermans, J. Cuyvers, Minister T. Kelchtermans

Motie van aanbeveling, blz. 1747

Interpellatie van mevrouw F. Brepoels tot de heer P. Dewael, Gemeenschapsminister van Cultuur, over de ondertiteling van informatieve televisie-programma's, blz. 1748

Sprekers : mevrouw F. Brepoels, de heer L. Peeters, Minister P. Dewael

Motie van aanbeveling, blz. 1750

Regeling van de werkzaamheden, blz. 1750

VOORZITTER : de heer L. Vanvelthoven

— *De notulen van de jongste vergadering worden ter tafel gelegd.*

— *De vergadering wordt geopend om 14.15 uur.*

De Voorzitter : Dames en heren, de vergadering is geopend.

BERICHTEN VAN VERHINDERING

A. Op 't Eynde, R. Van Steenkiste ; gezondheidsredenen.

J. Buchmann, J. Laverge ; buitenslands.

P. Berben, A.-M. Neyts-Uytbroeck ; ambtsverplichtingen.

M. Didden, O. Lefeber ; familieverplichtingen.

ACTUELE VRAGEN (Regl. art. 75)

Actuele vraag van de heer W. Luyten tot de heer G. Geens, Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van Financiën en Begroting, over de initiatieven van de Vlaamse Executieve inzake hulp aan het Koerdische volk

De Voorzitter : Aan de orde is de

actuele vraag van de heer Luyten tot de heer Geens, Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van Financiën en Begroting, over de initiatieven van de Vlaamse Executieve inzake hulp aan het Koerdische volk.

De heer Luyten heeft het woord.

De heer W. Luyten (op de tribune) :

Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, de situatie van het Koerdische volk is één van die volkerentragedies die thans tot de gewone man in de straat zijn doorgedrongen. Wij hebben weer eens meegemaakt, wat wij in de Golfoorlog op minder interessant vlak konden vaststellen toen de mensen met de militaire spektakelsuccessen, via de Amerikaanse televisiestations, meeleeften, maar nu met de tragiek van een volk dat in zijn vaderland bijna tegen de bergwanden gekluisterd hangt.

Het is dan ook verheugend dat op dit ogenblik die volksontroering aanleiding zou kunnen zijn tot een stellingname op het vlak van het volkerenrecht, waar op dit ogenblik nog steeds een groot hiaat is in de verhoudingen tussen staten en individuele mensenrechten, met name de blinde vlek van het volkerenrecht.

Mijn dringende vraag is of op het ogenblik dat op talloze vlakken hulp los komt, ook wij vanuit onze begroting materiële hulp zouden kunnen bieden. Immers, wij bieden voor talloze problemen binnen onze beperkte mogelijkheden oplossingen en daarom, al zou het maar voor een stuk symbolisch zijn tegenover die reusachtige nood, zou de Vlaamse

Gemeenschap op haar begroting concrete hulp voor dit tragisch getroffen volk kunnen voorzien.

Eén van uw voorgangers in de prille Vlaamse autonomie, mevrouw De Backer, heeft ooit gezegd : Vlaanderen moet het toonbeeld en de voorganger zijn voor volkeren zonder autonomie.

Voor die blinde vlek in het niet-officieel vastliggend volkerenrecht zouden wij misschien als Vlaamse Regering kunnen handelen. Dat vraagt voorbereiding, maar wij hebben zeer bekwame juristen, ook in internationaal recht.

Zou het mogelijk zijn in het raam van uw contracten met de andere Europese volkeren of regio's, een fundamentele conferentie te organiseren om deze blinde vlek in het internationaal recht, dus het recht van het bestaan van volkeren, vast te leggen ?

Er zijn interessante echo's opgegaan. Ook de Minister van Buitenlandse Zaken, heeft dit geformuleerd. De stemming in de UNO heeft voor de eerste maal dat sacro sancte-beginsel van de onaantastbaarheid van de staten doorbroken. Dat was mijn vraag op het ideologisch-principiële vlak, maar mijn andere vraag verklaart de hoogdringendheid van mijn verzoek, met name of wij in onze begroting specifieke hulp als uiting van de bekommernis van het Vlaamse volk kunnen voorzien. (*Applaus bij de VU*)

De Voorzitter : Minister Geens heeft het woord.

Minister G. Geens (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, dames en heren, zoals de heer Luyten zijn wij allen begaan met het lot van het Koerdische volk en pleiten ervoor dat zowel nationaal als internationaal hulp wordt geboden.

Ik moet evenwel erkennen dat financiële bijdragen ingeschreven op de begroting van de Vlaamse Gemeenschap niet kunnen. Daarvoor moet een beroep gedaan worden op de nationale kanalen. Hetzelfde geldt voor de organisatie van een conferentie over het volkerenrecht. Dat sluit niet uit dat wij bepaalde initiatieven op nationaal niveau kunnen steunen aangezien de Vlaamse administratie niet beschikt over de middelen om dat op zich te nemen.

Mijnheer Luyten, u zou dus uw vraag aan de nationale regering in het Parlement moeten formuleren.

Wij moedigen uiteraard elk initiatief van de nationale regering aan om te komen tot een humanitaire, op het internationaal recht gebaseerde, oplossing voor het drama van het Koerdische volk.

De Voorzitter : De heer Luyten heeft het woord.

De heer W. Luyten : Mijnheer de Voorzitter, ik laat de Minister graag de tijd om na te denken over het initiatief om een conferentie over het volkerenrecht te organiseren.

Ik blijf mij afvragen of het niet mogelijk was om, zij het via de nationale kanalen — er zou anders gevaar voor overlapping ontstaan — financiële hulpmiddelen in onze begroting in te schrijven.

De Voorzitter : Het incident is gesloten.

Actuele vraag van mevrouw M. De Meyer tot de heer L. Walt Niel, Gemeenschapsminister van Ruimtelijke Ordening en Huisvesting, over de verhoging van de sociale huurprijzen voor gehandicapten

De Voorzitter : Aan de orde is de actuele vraag van mevrouw De Meyer tot de heer Walt Niel, Gemeenschapsminister van Ruimtelijke Ordening en Huisvesting, over de verhoging van de sociale huurprijzen voor gehandicapten.

Mevrouw De Meyer heeft het woord.

Mevrouw M. De Meyer (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, heren Ministers, collega's, ingevolge een besluit van de Vlaamse Executieve met betrekking tot de sociale huisvesting van november 1990, hebben heel wat gehandicapten een huurprijsverhoging in de bus gekregen. Dit besluit hanteert immers een nieuwe definitie van het inkomen : ook de niet-belastbare vervangingsinkomens worden in aanmerking genomen om de huurprijs te bepalen. Daardoor worden een aantal gehandicapten uiteraard geconfronteerd met een probleem vermits in het verleden hun vergoeding niet in aanmerking werd genomen en zij automatisch de minimumhuurprijs, of de helft van de basishuur moesten betalen.

Ik meen dat het nodig is een lichte wijziging aan het besluit aan te brengen in die zin dat een onderscheid wordt gemaakt tussen het gedeelte van het gehandicapteninkomen dat werkelijk een bestaansminimum is en het gedeelte dat enkel en alleen de meerkost die de handicap met zich brengt, moet dekken. Voor alle duidelijkheid, sinds 1987 wordt de vergoeding voor gehandicapten opgesplitst in een vervangingsinkomen en een integratietegemoetkoming. Dit laatste, dat precies bedoeld is om de meerkost van de handicap te dekken, mag zeker niet in aanmerking komen voor de berekening van de sociale huurprijs.

Mijnheer de Minister, nadat ik mijn vraag in het begin van de paasvakantie heb ingediend, heb ik vernomen dat de huisvestingsmaatschappijen een rondschriven hebben ontvangen waarin er hen op wordt gewezen geen rekening te houden met de integratietegemoetkoming.

Het lijkt mij echter dat er nog een probleem overblijft, namelijk voor de gehandicapten wiens tegemoetko-

ming nog onder het vorige stelsel vallen. Immers, in dat stelsel werd administratief geen enkel onderscheid gemaakt tussen het vervangingsinkomen enerzijds en de integratietegemoetkoming anderzijds.

De Voorzitter : Mevrouw De Meyer, u moet afronden.

Mevrouw M. De Meyer : Mijnheer de Voorzitter, het spijt mij dat ik zo lang uitweid, maar het betreft hier een nogal technisch aangelegenheid.

In elk geval denk ik dat de bedoeling duidelijk is. Ik vraag u dan ook in welke zin aan deze bekommernis kan worden tegemoet gekomen. Wat zal er gebeuren met die gehandicapten die tot hiertoe al een huurprijsverhoging in de bus hebben gekregen ?

De Voorzitter : Als u dit technisch moeilijk vraagstuk hebt begrepen, mijnheer de Minister, geef ik u het woord.

Minister L. Walt Niel (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, dames en heren, mijn antwoord zal veel minder technisch zijn.

Op 4 april 1991 heeft de Vlaamse Huisvestingsmaatschappij aan alle erkende maatschappijen een omzendbrief gestuurd waarin werd meegedeeld dat de integratievergoeding toegekend aan gehandicapten niet in aanmerking dient te worden genomen voor de bepaling van de sociale huurprijs. Volgens een besluit van 28 november 1990 dienden de niet-belastbare vervangingsinkomens in aanmerking te worden genomen voor de berekening van de huurprijs. Dat heeft tot bepaalde misverstanden aanleiding gegeven. Alles werd samengevoegd, zowel het vervangingsinkomen als de integratievergoeding.

Wij hebben dat dus voorkomen door op 4 april 1991 aan de erkende maatschappijen een circulaire te sturen waarin klaar en duidelijk wordt gezegd dat die vergoedingen die met een status verband houden, bijvoorbeeld van gehandicapte, niet in aanmerking dienden te worden genomen. Enkel het vervangingsinkomen telt.

Walt Niel

Ter zake kan dus niet meer de minste twijfel bestaan. Degenen die het slachtoffer zijn geworden van het misverstand hebben recht op de terugbetaling van wat te veel werd betaald. Dit is de zuivere rechtvaardigheid.

De Voorzitter : Mevrouw De Meyer heeft het woord.

Mevrouw M. De Meyer : Mijnheer de Minister, ik blijf erbij dat er nog een probleem blijft bestaan voor de gehandicapten die onder het stelsel van voor 1975 vallen. Immers, de administratie voor de gehandicapten maakt geen onderscheid tussen inkomensvervangende en integratietegekomeningen voor de gehandicapten die onder het stelsel van vóór 1975 vallen.

Ik vrees dat er dan ook voor die gehandicapten bijna een automatische gelijkenschakeling zou moeten komen van het gehandicapteninkomen met dat van de bestaansminimumtrekkers. Indien dit niet gebeurt dan zal u volgens mijn bescheiden mening in de problemen geraken. De ervaring zal uitwijzen wie gelijk heeft.

De Voorzitter : De Gemeenschapsminister van Ruimtelijke Ordening en Huisvesting heeft het woord.

Minister L. Walt Niel : Mevrouw, de maatschappijen zullen de opdracht krijgen om eventueel voor die gevallen van vóór 1975 en waar het onderscheid tussen enerzijds vervangingsinkomen en anderzijds integratievergoeding niet duidelijk is — onderscheid dat nu wel mogelijk is — een beslissing te treffen om een opsplitsing te maken van het toegekende bedrag.

De Voorzitter : Het incident is gesloten.

Actuele vraag van de heer J. Valkeniers tot de heer J. Lenssens, Gemeenschapsminister van Welzijn en Gezin, over uitspraken en initiatieven betreffende een coherent meerjarenbeleid voor de bejaardenzorg

De Voorzitter : Aan de orde is de actuele vraag van de heer Valkeniers tot de heer Lenssens, Gemeenschapsminister van Welzijn en Gezin, over uitspraken en initiatieven betreffende een coherent meerjarenbeleid voor de bejaardenzorg.

De Voorzitter : Aan de orde is de actuele vraag van de heer Valkeniers tot de heer Lenssens, Gemeenschapsminister van Welzijn en Gezin, over uitspraken en initiatieven betreffende een coherent meerjarenbeleid voor de bejaardenzorg.

De heer Valkeniers heeft het woord.

De heer J. Valkeniers (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, collega's, u hebt vorige maand, mijnheer de Minister, een uitval gedaan naar de nationale Minister inzake het bejaardenbeleid, dat zijn beleid communautair was geïnspireerd en dat de bestaande overlegcommissie slechts eenmaal is samengekomen.

Ik vraag u dan ook of deze aanduidingen, die in de pers werden gepubliceerd, juist zijn ?

Is u inderdaad van mening dat Minister Busquin ter zake geen beleid heeft en dat het beleid communautair is geïnspireerd ?

Indien ik mij niet vergis vereist een overlegcommissie twee partners. Is het dan niet mogelijk dat u zelf het initiatief neemt om toch tot een overleg te komen en deze overlegcommissie die slechts eenmaal zou zijn samengekomen, met name op 15 januari, 1991 bijeen te roepen ? Ik meen dat het hier om een dringende materie gaat gezien de demografische evolutie.

De Voorzitter : De Gemeenschapsminister van Welzijn en Gezin heeft het woord.

Minister J. Lenssens (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, ik heb geen enkele moeite om te bevestigen wat ik op 12 maart tijdens een persgesprek van mijn partij over de welzijns- en gezondheidssector heb gezegd en wat daarover in de pers is verschenen. Ik trek daarvan geen woord terug.

Gelet op de raakvlakken van de bevoegdheden van de Gemeenschappen en deze van de Minister van Sociale Zaken op het vlak van de be-

jaardenzorg, gelet op het feit dat ik sedert maart 1990, dus reeds meer dan één jaar, persoonlijk en herhaaldelijk ook schriftelijk bij de heer Busquin heb aangedrongen op een interkabinetten overleg, gelet ook op het feit dat er intussen slechts één bijeenkomst heeft plaats gehad, heb ik aangeklaagd dat de heer Busquin om onbegrijpelijke redenen een volgende bijeenkomst heeft afgelast. Ik doe dat hier opnieuw, omdat ik van oordeel ben dat één van de grote thema's van de jaren '90 de vraag zal zijn hoe de samenleving zich organiseert ten opzichte van de groeiende groep van oudere en hoe zij zal tegemoet komen aan de stijgende verzorgingsbehoeften van de hoogbejaarden. Ik heb ook onderstreept dat het onmogelijk is een samenhangende politiek te voeren met de huidige bevoegdheidsverdeling. Ik heb daaraan toegevoegd en bevestig hier dat ik begin te vermoeden dat het beleid van de Minister van Sociale Zaken ook door communautaire motieven wordt geïnspireerd, wat zou kunnen leiden tot het versterken van de roep naar een debat over de communautarisering van de gezondheidszorg. Dat waren letterlijk mijn woorden en daarmee heb ik helemaal niet mijn persoonlijke appreciatie van dat probleem willen uitdrukken.

Het is evident dat de stijgende verzorgingskosten ten gevolge van de afnemende gezondheid van de hoogbejaarden ook morgen onverkort zal moeten worden betaald door de interpersonele solidariteit via de Sociale Zekerheid. Mijn voorstel aan de Minister voor Sociale Zaken is om via een voorbereidend gesprek in een interkabinetten werkgroep, samengesteld uit nationale en gemeenschapsverantwoordelijken, een samenhangende visie, een concept uit te werken dat in de komende jaren het beleid inzake bejaardenzorg moet bepalen en concretiseren. Ik stel vast dat hieraan, ondanks mijn herhaald persoonlijk en schriftelijk aandringen, geen gevolg wordt gegeven.

Mijn collega Weckx en ikzelf zullen in de eerstkomende weken aan de Vlaamse Executieve voorstellen om een bijzondere Interministeriële Conferentie Bejaardenzorg op te

Lenssens

richten en om dit aan het Overlegcomité Regering-Executieven voor te leggen. Er bestaat vandaag een Interministeriële Conferentie inzake de Volksgezondheid, maar deze is niet ruim genoeg om de hele ouderdomsproblematiek te omvatten.

Mijnheer de Voorzitter, ziedaar mijn antwoord aan collega Valkeniers.

De Voorzitter : De heer Valkeniers heeft het woord.

De heer J. Valkeniers : Mijnheer de Voorzitter, ik dank de Minister voor zijn eerlijk antwoord. Het verheugt mij dat, na zijn collega Weckx, ook de heer Lenssens zich uitsprekt voor een niet te ontwijken gesprek over de communautarisering van bepaalde aspecten van de Sociale Zekerheid.

De Voorzitter : Minister Lenssens heeft het woord.

Minister J. Lenssens : Ik zou de heer Valkeniers willen vragen beter te luisteren. Ik heb hier heel traag herhaald wat ik een maand geleden heb verklaard. Ten behoeve van de heer Valkeniers wil ik nogmaals zeggen dat de houding van de nationale Minister van Sociale Zaken mij de indruk geeft dat hij rekening houdt met communautaire elementen en dat deze houding de roep om een debat over de federalisering van de gezondheidszorgen alleen kan versterken. Ik heb niet gezegd dat ik dit debat vraag maar wel dat de heer Busquin door zijn houding en zijn politiek de vraag naar dit debat versterkt.

De Voorzitter : Het incident is gesloten.

Actuele vraag van de heer M. Bartholomeeussen tot de heer T. Kelchtermans, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting, over het uitblijven van adviezen van AROL betreffende de opgeslagen produkten in bedrijven zoals gebleken uit de brand bij het

scheikundig bedrijf Protex in Deurne

Actuele vraag van mevrouw M. Vogels tot de heer T. Kelchtermans, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting, over de oorzaken en gevolgen van de onwettige situatie van het scheikundig bedrijf Protex te Deurne

Actuele vraag van de heer E. Beysen tot de heer T. Kelchtermans, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting, over de politieke verantwoordelijkheid betreffende het scheikundig bedrijf Protex

De Voorzitter : Aan de orde zijn de samengevoegde actuele vragen van de heer Bartholomeeussen tot de heer Theo Kelchtermans, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting, over het uitblijven van adviezen van AROL betreffende de opgeslagen produkten in bedrijven zoals gebleken uit de brand bij het scheikundig bedrijf Protex in Deurne, van mevrouw Vogels tot de heer Theo Kelchtermans, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting, over de oorzaken en gevolgen van de onwettige situatie van het scheikundig bedrijf Protex te Deurne en van de heer Beysen tot de heer Theo Kelchtermans, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting, over de politieke verantwoordelijkheid betreffende het scheikundig bedrijf Protex.

De heer Bartholomeeussen heeft het woord.

De heer M. Bartholomeeussen (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, vorige week ontsnapte Antwerpen aan een giframp bij de brand in het chemische bedrijf Protex te Deurne. De blusoperaties werden fel bemoeilijkt door het ontbreken van een lijst van de opgeslagen produkten. Er is ook nogal wat deining ontstaan over de verantwoordelijkheden van AROL en de bestendige deputatie in verband met de toekenning van de klasse-1 vergunning. Die vergunning was reeds verlopen sedert 1987. In maart 1988 heeft de stad Antwerpen advies uitgebracht op verzoek van

AROL en van de bestendige deputatie, begeleid met een strenge voorwaardenlijst vanwege de brandweer. Dit advies kwam tot stand in samenwerking met alle betrokken diensten, AROL, OVAM, en andere. Sedertdien kreeg niemand van de betrokkenen nog enige reactie vanwege AROL.

Dit is geen alleenstaand feit. Alleen reeds in de provincie Antwerpen zouden nog 900 dossiers liggen te wachten op een beslissing van AROL.

Ik vraag de Minister wat de reden is van dat onverantwoord lang uitblijven van de behandeling van deze dossiers. Wat zal hij daar in de toekomst aan veranderen?

De Voorzitter : Mevrouw Vogels heeft het woord.

Mevrouw M. Vogels (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, wat aanvankelijk een bedrijf brand leek lijkt nu uitgegroeid tot een criminele zaak, zegde de nationale Minister van Binnenlandse Zaken Tobback. Wat bij Protex is gebeurd is aan het uitgroeien tot een stinkend potje, waarbij duidelijk is dat het crimineel gedrag niet alleen is veroorzaakt door de verantwoordelijken van het bedrijf Protex, maar zeker ook door al degenen die verantwoordelijkheid dragen inzake leefmilieu en veiligheid.

Ik heb mij de jongste dagen mateloos geërgerd aan het spelletje paraplu opsteken waar allerlei instanties mee bezig zijn geweest. Gisteren zegde Minister Tobback in de Kamer van Volksvertegenwoordigers, gestaafd door talloze brieven, dat de instanties waarvoor hij bevoegd is, de provincie en de uitvoerders van de Seveso-richtlijnen, alles hebben gedaan wat zij konden.

Mijnheer de Minister, u haast zich om te zeggen dat niet u, maar burgemeester Cools in de fout is gegaan omdat AROL ooit een brief heeft geschreven naar de stad om te vragen dat bedrijf te sluiten. Daarvoor geeft u geen bewijzen. Integendeel. U verzwijgt dat naar aanleiding van die brief onderhandelingen hebben plaatsgehadt in maart 1988, in samenwerking met uw diensten, in de zetel

Vogels

van het bedrijf. Daar werd collectief besloten het bedrijf vooralsnog niet te sluiten, en wat belangrijker is, dat uw diensten ook wettelijk de mogelijkheid hebben het bedrijf te sluiten. Uw verantwoordelijkheid in deze zaak, en die van AROL, staat buiten kijf.

Ik wil vijf precieze vragen stellen.

Ten eerste, hoe is het mogelijk dat een bedrijf zoals Protex vier jaar werkt zonder exploitatievergunning omdat het dossier rust bij AROL, terwijl AROL heel die tijd is betrokken bij het bedrijf omwille van klachten ingediend naar aanleiding van een onderzoek van de VWZ en van OVAM, omwille van de brief die AROL zelf schreef naar het stadsbestuur en de vergadering die daarop is gevolgd en omwille van het feit dat AROL zelf een klachtvordering heeft ingesteld bij de rechtbank tegen het bedrijf ?

Ten tweede, op welke gegevens heeft AROL zich gebaseerd om begin 1990 een brief te schrijven aan de bestedige deputatie waarin staat dat Protex niet meer onder de toepassing van de Seveso-richtlijnen ressorteert en dat er dus ook geen rampenplan moet worden opgemaakt, terwijl hetzelfde AROL constant bezig is met het bedrijf omwille van de giftige stoffen en terwijl nota bene op dit moment alle stoffen die bij Protex werden verkocht de ronde doen in Antwerpen via de verkoopslijsten van bijvoorbeeld GB, Brico-centra, waar ze gewoon voor het grijpen liggen ?

Kan de Minister bevestigen wat burgemeester Cools vandaag nog zegde in De Morgen, namelijk dat er in het Antwerpse alleen al 900 klasse 1 bedrijven zonder vergunning werken ?

Ten vierde, hoe is het mogelijk dat er na de ramp een zo gebrekkige opvolging is van de milieukwaliteit. Onder meer het Centrum voor Toxicologie van de UIA vraagt constant naar permanente analyses van lucht en water. Niemand geeft daartoe opdracht. Wie is daarvoor verantwoordelijk ?

Hoe komt het dat het luchtstaal ge-

nomen onmiddellijk na de brand plotseling zoek is geraakt ? Zal dat nog onderzocht worden ? Wat is de situatie van het waterzuiveringsstation Schijnpoort dat als gevolg van het giftig bluswater totaal werd vernield ? Bent u bereid het principe de vervuiler betaalt toe te passen en de kosten van het waterzuiveringsstation Schijnpoort door te rekenen aan de firma Protex ?

De Voorzitter : De heer Beysen heeft het woord.

De heer E. Beysen (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, wat zich het voorbije weekend in Antwerpen heeft afgespeeld kan het failliet van de overheidsinstellingen worden genoemd, maar ook het failliet van de filosofie van de Vlaamse Executieve die er van uitgaat dat wat wij zelf doen, wij beter doen.

De Vlaamse Executieve heeft een hele rits overheidsinstellingen opgericht die allemaal één zaak gemeen hebben, namelijk dat ze niet functioneren en dit niet alleen ingevolge bevoegdheidsconflicten maar ook wegens personeelsproblemen.

Ik stel u een paar vragen die gedeeltelijk parallel lopen met die van de heer Bartholomeeussen en van mevrouw Vogels.

Is het juist dat het Antwerps provinciebestuur niet minder dan vijftien keer AROL heeft gevraagd en aangemaand het betrokken dossier te behandelen ? Kunnen er dan nog redenen worden aangehaald waarom AROL dit dossier in de lade heeft laten zitten ?

Is het juist dat het provinciebestuur elke verantwoordelijkheid heeft afgewenteld op AROL omdat het gelet op wat vooraf is gegaan niet verantwoordelijk kon worden gesteld als er iets met Protex zou mislopen ?

Ook het stadsbestuur van Antwerpen gaat blijkbaar niet vrijuit in dit dossier. Is het juist dat AROL een brief geschreven heeft aan het college van burgemeester en schepenen van de stad om het te verzoeken dit bedrijf te sluiten ? Is het juist dat het Antwerps stadsbestuur sedertdien geen enkele reactie meer heeft laten horen en AROL al evenmin ? In dit soort

aangelegenheid mag men toch verwachten dat AROL zelfs als het geen reactie krijgt van het stadsbestuur opnieuw aandringt om te wijzen op het latente gevaar.

Mijnheer de Minister, ik neem aan dat u sedert vorige zondag een aantal initiatieven heeft genomen om dit dossier te deblokken. Kan u de Vlaamse Raad hierover inlichten ? Dit is een aangelegenheid die de publieke opinie bijzonder ongerust maakt, en niet alleen die in de onmiddellijke omgeving van het bedrijf, maar ook ver daarbuiten. Ik hoop dat wij een gedetailleerde toelichting krijgen over alle omstandigheden van de brand en over de initiatieven die u wil nemen voor de toekomst.

De Voorzitter : Minister Kelchtermans heeft het woord.

Minister T. Kelchtermans (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, geachte collega's, de drie vragen, handelend over hetzelfde onderwerp, en waarvan ik geenszins het belang misken, wens ik als volgt te beantwoorden.

Ik heb nooit eenzijdig de verantwoordelijkheid bij de ene of de andere gelegd. Ik heb duidelijk gezegd dat het hier over een collectieve fout gaat, vermits er een zware overtreding is gebeurd.

Ten eerste, treft de exploitant zelf schuld omdat hij slechts twee maanden vóór het verstrijken van zijn exploitatievergunning zijn nieuwe machtiging aanvraagde. Hij moest weten dat dit een tijdrovende procedure is die binnen deze korte tijd niet met succes kon worden afgehandeld.

Ten tweede, is het stadsbestuur verantwoordelijk omdat zijn diensten gedurende geruime tijd verzuimd hebben hun advies over te maken, niettegenstaande zij door de directeur van de buitendienst Antwerpen attent werden gemaakt op het verstrijken van de exploitatievergunning, zodanig dat het bedrijf onrechtmatig in uitbating was, en met het verzoek het bedrijf te sluiten. Door mijn diensten wordt mij medegedeeld dat daarop geen reactie is gekomen.

De heer G. Bossuyt : U zegt wel geen reactie ? Ik luister aandachtig.

Minister T. Kelchtermans : Ik geef het relaas. Ik spreek van collectieve verantwoordelijkheid, want ik wens niet mee te doen aan het paraplusysteem.

Ten derde, heeft de bestendige deputatie AROL in 1988 om advies gevraagd. Dat is tot op heden niet overgemaakt. Ik stel dat dus ook vast. U hebt ervaring in dat soort dossiers en u zal wel aannemen dat een kabinet daar niet rechtstreeks in tussenkomt. Dat is de normale procedure die op het niveau van de administratieve behandeling wordt gevolgd.

Als ik de optelsom van de verantwoordelijkheden maak, stel ik vast dat dit een verregaande situatie van rechtsonzekerheid is waar het bedrijf risico's heeft genomen door te exploiteren zonder vergunning. Het stadsbestuur was daarvan op de hoogte — volgens mijn informatie, en ik ben te goeder trouw — en ook de administratie van het Vlaams Gewest is schromelijk in gebreke gebleven vermits zij meer dan drie jaar na de aanvraag nog altijd geen advies heeft uitgebracht. Zij roept daarvoor overmacht in : te weinig personeel en een veelheid aan dossiers. **(Onderbreking door de heer A. Denys)**

Collega Denys, ik heb reeds gezegd dat wij de politieke verantwoordelijkheid dragen, zowel over het verleden als over het heden. Ik heb daarom trouwens het initiatief genomen om vanaf 1 september via het nieuwe vergunningenbesluit deze rechtsonzekerheid een halt toe te roepen. In het Vlaams Reglement inzake Milieuvergunning stellen wij de gecoördineerde vergunning voor en daarenboven leggen wij strikte termijnen vast, zowel voor klasse I als voor klasse II. In het nieuwe VLA-REM-besluit, dat door de Vlaamse Executieve reeds is goedgekeurd, wordt aan de aanvrager de rechtszekerheid gegarandeerd vermits de aanvrager, ingeval er in hoger beroep binnen een bepaalde termijn geen vergunning wordt verleend, verondersteld wordt zijn vergunning te hebben en dan ligt de politieke verantwoordelijkheid bij degene die in gebreke is gebleven, in casu de overheid die over de vergunning moest

beslissen. Deze nieuwe regeling gaat in op 1 september.

Ook onze administratie is gereorganiseerd in functie van deze regeling. In de huidige administratieve opdeling hebben wij een eigen bestuur Vergunningen, dat heel de coördinatie in handen heeft.

Bovendien hebben wij één enkel inspectiebestuur om te vermijden dat de ene zich achter de andere verschuilt. Ook werd er gezorgd voor een belangrijke versterking van de mankracht, zodat men geen gebruik meer kan maken van het alibi van de achterstand dat soms ten onrechte, maar soms ook terecht, werd ingeroepen.

Ik kom nu tot de precieze vragen die mevrouw Vogels en de heer Beysen hebben gesteld. In de vragen die mij via uw AGALEV-fractie werden toegestuurd en waarvan ik informatie heb opgevraagd was er alleen sprake van de gevolgen van het ongeluk voor het waterzuiveringsstation. Van de andere vragen was ik niet op de hoogte en daarover heb ik mijn diensten dus niet kunnen raadplegen. Ik stel dan ook voor hun daarop schriftelijk te antwoorden, want in zo'n belangrijke materie wens ik niet te improviseren. Ten gevolge van de verontreiniging heeft men het slib van het waterzuiveringsstation moeten verwijderen. Voor de gistingsbakken heeft men dit gelukkig niet moeten doen, omdat men tijdig heeft kunnen ingrijpen. De kosten voor dit alles zullen op Protex worden verhaald en het herstel van het waterzuiveringsstation is volop bezig.

Er werd ook nog de vraag gesteld wat er sinds zaterdag is gedaan. Het dossier is momenteel bij de bestendige deputatie ter beslissing ingeleid. Ik neem aan dat exploitanten niet alles kunnen weten, ook al mag men toch verwachten dat bepaalde bedrijven zich goed informeren. De exploitant had in elk geval drie maanden na het verstrijken van de vergunning het recht bezwaar aan te tekenen bij de hogere overheid, in dit geval bij de Minister, en hierbij om een uitspraak te verzoeken. Dan was ik genoodzaakt geweest het dossier op te vragen en een beslissing te nemen. De

exploitant heeft dit niet gedaan. Ik zoek geen verontschuldigheden. Het gaat hier duidelijk om een geval van collectieve schuld die ligt bij de exploitant, het stadsbestuur en AROL.

Ik heb reeds gezegd wat wij in de toekomst zullen doen om dit soort zaken te vermijden. Wij hebben ter zake al een aantal beslissingen genomen, zowel op het vlak van de procedures, als op het vlak van de mensen die zich met dit alles moeten bezighouden. Ik heb het dossier aangevraagd, maar ik ben erdoor niet gevat. Ik wens wel van A tot Z te weten wat er precies is gebeurd, wie verantwoordelijk is en welke achterstand er bestaat. Er werd een getal van ongeveer 900 dossiers genoemd. Ik betwist dat niet. Ik weet dat er in Vlaanderen bij de AROL een achterstand van vele honderden dossiers bestaat, precies omdat men niet aan een bepaalde termijn gebonden was. Vanaf 1 september zal dit onmogelijk zijn, omdat voor ieder dossier dat wordt opgemaakt, de klok begint te tikken en de behandeling aan bepaalde termijnen is gebonden.

De Voorzitter : De heer Bartholomeeussen heeft het woord.

De heer M. Bartholomeeussen : Mijnheer de Voorzitter, ik wens even te reageren op wat de Minister zei over de collectieve verantwoordelijkheid. In 1987 verliet de klasse I vergunning van het bedrijf. Op 14 maart 1988 belegde de stad Antwerpen een vergadering op het bedrijf zelf met alle verantwoordelijken, met inbegrip van OVAM en AROL. Daarop komt men tot een consensus dat maatregelen moeten worden getroffen en dat aan het toekennen van een nieuwe vergunning voorwaarden moeten worden verbonden. De verantwoordelijkheid ligt dan bij AROL, die de verantwoordelijkheid moet nemen, en dus niet meer bij de stad Antwerpen, maar bij de Minister.

De Voorzitter : Mevrouw Vogels heeft het woord.

Mevrouw M. Vogels : Mijnheer de Voorzitter, naar mijn mening is dit antwoord een Minister onwaardig.

Mijnheer de Minister, ik noteer dat

Vogels

u hier boutweg komt zeggen dat er in Vlaanderen duizenden klasse 1 bedrijven zonder vergunning werken. Voor een Minister die hiervoor reeds vier jaar verantwoordelijk is, is dit een zeer ernstige zaak. Twee jaar geleden, toen wij dit voorspelden, noemde u ons paniekzaaiers, terwijl u nu toegeeft dat het inderdaad om duizenden dossiers gaat.

Ik heb u inderdaad andere vragen gesteld dan deze die ik op papier heb gezet. De reden hiervoor is dat mijn vraag gisterenochtend werd ingediend en dit dossier voortdurend in evolutie is. Ik verwacht dan ook van een Minister die direct betrokken en verantwoordelijk is, dat hij die evolutie eveneens volgt. Wanneer u gisteren door Minister Tobback werd beschuldigd van het feit dat de instantie waarvoor u de verantwoordelijkheid draagt, AROL, hem een brief heeft geschreven waarin wordt vermeld dat Protex niet meer Seveso-plichtig was, moest u hierover onmiddellijk navraag doen bij uw administratie. Indien dit niet correct was, moest dit worden weerlegd; u doet dat niet. U doet trouwens over de hele lijn of de administratie van Leefmilieu iets is waarmee u weinig of niets te maken heeft, een administratie die overmacht inroept, een administratie die u blijkbaar niet inlicht, want over de vergadering in maart, waarover collega Bartholomeeussen heeft gesproken, wist u blijkbaar niets.

Hetzelfde gebeurde met de nationale Minister van Buitenlandse zaken, wiens ontslag werd geëist. Wie is er in België verantwoordelijk voor de administraties? Het wordt steeds erger met de democratie en de Minister veroorlooft zich hier te zeggen: beste collega, ik heb u A en B gezegd, maar niet C en D, wat veel essentiëler was. Ik verontschuldig mij hiervoor, maar mijn administratie heeft mij niet ingelicht. Door wie wordt dit land geregeerd?

De Voorzitter : Mevrouw Vogels, u moet besluiten.

Mevrouw M. Vogels : Mijnheer de Voorzitter, dit is onaanvaardbaar. Ik verwacht dat de vragen die hier niet

zijn beantwoord, schriftelijk zullen worden beantwoord. Dit dossier kan niet zo maar worden afgesloten. Dit is het topje van de ijsberg van een enorme afvalberg binnen AROL.

De Voorzitter : De heer Beysen heeft het woord.

De heer E. Beysen : Mijnheer de Voorzitter, de Minister kan zich inderdaad niet verschuilen achter een zogenaamde collectieve verantwoordelijkheid. Dit is een té flauw argument voor het afhandelen van een dergelijk belangrijk dossier. Ik voeg er onmiddellijk aan toe dat ik in mijn beoordeling van de bevoegde Minister wat milder zal zijn dan mevrouw Vogels. Daarvoor zijn er een aantal redenen.

Indien de Minister inderdaad het dossier heeft opgevraagd, waaraan ik niet twijfel, volstaat het niet daaruit een conclusie te trekken zonder dat er op het terrein gevolgen zichtbaar zijn, ook voor de verantwoordelijken binnen zijn eigen administratie. Het is onmogelijk dat niet wordt gesancioneerd, indien wordt geconstateerd dat de wetgeving op dergelijke flagrante wijze met voeten wordt getreden. Mijnheer de Minister, ik wacht met het vellen van mijn oordeel tot op het ogenblik dat u, na inzage van dit dossier, een beslissing heeft genomen.

Mijnheer de Voorzitter, het is ook een te flauw argument dat dit alles het gevolg is van overmacht, te veel dossiers en te weinig mensen. Als dat zo is en dat kan, moeten daaruit de passende conclusies worden getrokken. In mijn inleiding heb ik verwezen naar de reeks van overheidsinstellingen die in de Vlaamse Executieve zijn opgericht. Hieruit blijkt dat deze niet functioneel zijn.

Mijnheer de Minister, naar aanleiding van dit belangrijk dossier moet u er dan ook voor zorgen dat die functionaliteit er komt. U kondigt de besluitvorming aan per 1 september 1991; daarbij kunnen een aantal bedenkingen worden geformuleerd. Ik zal daar bij een latere gelegenheid op terugkomen.

Ik stel in deze aangelegenheid vast dat er slechts één overheidsinstelling

is die vrijuit gaat, namelijk de provincie en dat de verantwoordelijkheid van de stad, tot spijt van wie het benijdt bij de socialistische leden, hier zeer duidelijk naar voren kwam. Dit zal nog worden verduidelijkt tijdens de eerstvolgende gemeenteraadszitting in Antwerpen.

De Voorzitter : Minister Kelchtermans heeft het woord.

Minister T. Kelchtermans : Mijnheer de Voorzitter, ik wil mevrouw Vogels doen opmerken dat ik gezegd heb dat er momenteel duizenden dossiers in behandeling zijn waarvan de termijnen lopen zonder dat er uiteindelijk zicht is op een spoedige afhandeling. Dat is totaal iets anders dan wat zij beweert dat ik zou hebben gezegd. Niet alle bedrijven wachten tot de laatste twee maanden alvorens een nieuwe vergunning aan te vragen.

Collega Beysen, ik ga graag in op uw uitdaging. Als ik de gegevens in mijn bezit heb zal ik u daarover uitvoerig informeren. Ook omtrent de vragen van mevrouw Vogels wil ik mijn informatie eerst toetsen aan datgene wat mij door de administratie wordt meegedeeld. Ik wil hier dus niet de minste onduidelijkheid creëren.

De Voorzitter : Het incident is gesloten.

Actuele vraag van de heer R. Van Hooland tot de heer T. Kelchtermans, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting, over het toelaten van watersport tijdens de gesloten tijd voor hengelsport in openbare wateren

De Voorzitter : Aan de orde is de actuele vraag van de heer Van Hooland tot de heer Theo Kelchtermans, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting, over het toelaten van watersport tijdens de gesloten tijd voor hengelsport in openbare wateren.

De heer Van Hooland heeft het woord.

De heer R. Van Hooland (op de tri-

Van Hooland

bune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, collega's, mijn vraag belangt ongeveer 70.000 sportvissers aan in Vlaanderen die bijzonder gefrustreerd zijn omwille van de gesloten tijd voor hengelsport in openbare viswateren. Dit betekent dat er van 15 april tot 31 mei niet mag worden gevestigd, onder meer om het visbestand te beschermen en te vrijwaren en de paaitijd van de vissen te respecteren. Toch worden er in deze periode allerlei watersporten toegelaten, zoals roeiwedstrijden, surfen en zeilen. Dit verklaart de frustratie van de betrokken sportvissers.

Mijnheer de Minister, kan u mijn volgende vragen beantwoorden :

Ten eerste, waarom is vissen in deze periode verboden en zijn alle soorten watersporten toegelaten ?

Ten tweede, welke maatregelen overweegt u om alle storende activiteiten ter zake meteen te stoppen ?

De Voorzitter : Minister Kelchtermans heeft het woord.

Minister T. Kelchtermans (op de tribune)

Mijnheer de Voorzitter, er is inderdaad een sluitingsperiode van 15 april tot 31 mei voor de vissers omdat na diepgaand wetenschappelijk onderzoek is vastgesteld dat dit na de paaiperiode is van de vissen en tegelijkertijd ook de broedperiode van de vogels. De boorden van onze beekjes en rivieren en andere wateren waar het paaien gebeurt mogen bijgevolg zo weinig mogelijk worden gestoord. Men was van oordeel dat een aantal sportactiviteiten op het water geen gevaar betekenen voor de belangrijke activiteiten die zich aan de boorden afspelen. Vandaar dat men een onderscheid heeft gemaakt tussen deze sportactiviteiten en het vissen. Vanaf 15 april tot 31 mei is er dus een verbod tot vissen. Vanaf 31 mei wordt dit verbod ieder jaar opgeheven.

De Voorzitter : De heer Van Hooland heeft het woord.

De heer R. Van Hooland : Mijnheer de Minister, ik twijfel niet aan wat u zegt maar graag had ik dat u deze

toelichting ook gaf aan de 70.000 betrokken vissers.

De Voorzitter : Het incident is gesloten.

Actuele vraag van de heer W. Luyten tot de heer P. Dewael, Gemeenschapsminister van Cultuur, over de aanwezigheid van Vlaanderen en Nederland op de Frankfurter Buchmesse 1993

De Voorzitter : Aan de orde is de actuele vraag van de heer Luyten tot de heer Dewael, Gemeenschapsminister van Cultuur, over de aanwezigheid van Vlaanderen en Nederland op de Frankfurter Buchmesse 1993.

De heer Luyten heeft het woord.

De heer W. Luyten (op de tribune)

Mijnheer de Voorzitter, Mijnheer de Minister, als lid van de Taalunie lees ik ook de Nederlandse kranten. In de Nederlandse Staatscourant schreef een Vlaming, de heer Van Daele, dat er een groeiende belangstelling is voor het Nederlands als vreemde taal, met het beroemde certificaat. Reeds 5.000 personen per jaar, verspreid over heel de wereld, zouden het Nederlands aanleren.

Terzelfdertijd lees ik dat het plan om Nederland en Vlaanderen — in de krant spreken ze nog altijd over België — op deze Messe de belangrijkste plaats te laten bekleden, bijna wordt afgevoerd.

De heer Pede vindt dit blijkbaar leuk. Toen hij naar hier kwam begon hij zelfs Duits te spreken omdat hij het woord Frankfurt had gehoord. Misschien had hij daarbij nog enkele oud-Gentse tricolore oprispingen. Dit belangrijk initiatief, wordt door alle media erkend als een van de grootste culturele activiteiten ter wereld. In 1993 zouden Nederland en Vlaanderen hierop de belangrijkste plaats bekleden met alle culturele manifestaties erbij. Nederland zou hiervoor te weinig interesse vertonen en door de Taalunie dreigt Vlaande-

ren daardoor te worden meegesleept. In Duitsland wacht men op de eindbeslissing, met de bedoeling iemand anders een hoofdplaats te geven op deze manifestatie. Wij gingen evenveel betalen als Nederland.

Er wordt in dit half autonomietje zoveel gebazeld over de plaats van Vlaanderen in deze wereld. Kunnen wij niet tonen dat wij meer interesse hebben voor de uitstraling van de Nederlandse cultuur in de wereld van sommige kleine Hollanders ?

Mijnheer de Minister, u kent mijn opstelling in de Taalunie. Ik ben van mening dat Vlaanderen de taak heeft de grote intellectuele traagheid, of misschien moeten we zeggen de gierigheid, van Nederland op dat vlak te bestrijden. Dit is de kern van mijn betoog. Ik denk dat er ons niet veel tijd rest want de Duitsers hebben de gewoonte dergelijke grote evenementen zeer degelijk voor te bereiden. Dit is mijn grote zorg als lid van de Taalunie, waarin u ook een belangrijke vooraanstaande rol speelt.

De Voorzitter : Minister Dewael heeft het woord.

Minister P. Dewael (op de tribune)

Mijnheer de Voorzitter, als het gaat over de betrekkingen met Nederland, en meer bepaald mijn verhouding met mijn Nederlandse collega, moet ik voorzichtig zijn met het oog op een nieuw incident. Wij hebben de plooiën nu zo mooi glad gestreken, mijnheer Luyten, laat het zo blijven.

Nederland was kandidaat om gefocust te worden in 1993 op de Frankfurter Buchmesse. Telkenmale wordt één land als specifiek themaland gefocust. Nederland heeft zwaar en intens gelobbyd om dat resultaat te bekomen via zijn departement van Buitenlandse Betrekkingen.

Men is erop ingegaan en men heeft de bal toegespeeld aan WVC. De Vlaamse gemeenschap heeft de vraag gesteld of Vlaanderen niet bij dat initiatief kon worden betrokken, uitgaande van de terechte overweging dat het beter is het gehele Nederlandstalige taalgebied te focussen.

WVC ging medio 1990 principieel ak-

Dewael

koord. Mijn ambtenaren hebben daarop de vraag gesteld om overleg te plegen teneinde na te gaan hoe alles praktisch kan worden aangepakt, welke structuur daarvoor moet worden opgericht en uiteindelijk welke financiële repercussie deze beslissing zal hebben.

Nederland heeft geen respons gegeven tot in januari van dit jaar de heer Riezenkamp, directeur-generaal van WVC, heeft laten weten dat de financiële repercussie voor Nederland niet haalbaar is.

Men vraagt Nederland een financiële inspanning ten belope van 200 miljoen. Die kan uiteraard worden gespreid tussen Nederland en de Vlaamse Gemeenschap en tussen de openbare en de privé-sector.

In de veronderstelling dat die spreiding op paritaire basis gebeurt, impliceert dit voor de Vlaamse Gemeenschap een financiële inspanning van tenminste 100 miljoen. Evenals mijn Nederlandse collega d'Ancona ben ik geschrokken. Het gehele letterenbudget in de begroting van Cultuur bedraagt een 60 miljoen. Voor één enkele inspanning en op voorwaarde dat wij de helft kunnen vinden in de privé-sector moeten we 50 miljoen in de begroting vinden.

In alle eerlijkheid en oprechtheid meen ik dat de financiële consequenties niet alleen problematisch zijn voor Nederland maar evenzeer voor de Vlaamse Gemeenschap.

Tot slot moet ik opnieuw een lans breken voor een positieve discriminatie van de kleine taalgebieden in Europa. Wij zijn een taalgebied met 20 miljoen inwoners. Voor Japan of Frankrijk, als themaland op zo'n Messe, zijn bedragen van 200 à 400 miljoen peanuts. Voor het Nederlandstalig taalgebied is dat bedrag een zeer zware inspanning. Ook de Nederlandse Taalunie — dat weet u allen goed — kan ons geen financieel soelaas brengen. Ik ben derhalve pessimistisch voor de haalbaarheid van het initiatief maar pleeg nog geregeld overleg met mijn Nederlandse collega en zal u van het finale antwoord op de hoogte brengen.

De Voorzitter : De heer Luyten heeft het woord.

De heer W. Luyten : Ik las ergens dat Vlaanderen al 2,5 miljoen gulden zou hebben voorzien. Klopt dit ? Dit bericht stond in de Nieuwe Rotterdamse Courant ; er werd letterlijk gezegd : De Nederlandse regering wilde voor deze belangrijke manifestatie 2,5 miljoen gulden vrijmaken, evenveel als de veel kleinere Vlaamse deelregering.

Dit bericht komt toch niet uit het luchtledige. Het gaat dus om een som van 5 miljoen, vermenigvuldigd met 20. Dit is heel wat. Trouwens, Jan Blokker schrijft over ditzelfde evenement in De Volkskrant : Want gewoonlijk hebben wij toch maar de gewoonte dat, wanneer iemand een culturele prestatie vanuit Nederland in het buitenland doet, dat hij zijn eigen affiche meeneemt en ze aan een punaise ophangt en de vrouw van de ambassadeur heeft een Edammerkaasje in 150 blokjes gesneden voor de receptie achteraf.

Met die 5 miljoen gulden zouden wij in ieder geval toch heel wat kunnen doen en zeker heel wat beter dan gewoon niet deelnemen. Mijn bekommernis blijft dus bestaan. U bent beter geplaatst dan ik. Inderdaad, pas in juni is er een vergadering van de Taalunie en u hebt nog tijd voor juni, vooraleer Duitsland een negatieve beslissing treft, wegens de weinige interesse van België en Nederland, om naar een ander land op zoek te gaan.

De Voorzitter : Minister Dewael heeft het woord.

Minister P. Dewael : Mijnheer de Voorzitter, ik kan collega Luyten alleen de raad geven dat, wanneer hij de pers consulteert en wanneer het gaat om Vlaamse centen, hij toch enige voorzichtigheid in acht zou nemen.

De financiële inbreng zou 200 miljoen frank belopen, dit voor Nederland en Vlaanderen samen.

Wat wel werd gezegd is dat er in de aanloopfase een stichting zou worden opgericht om de zaken organisatorisch voor te bereiden. Die stichting

zou kunnen gestijfd worden met een bijdrage van 200.000 gulden per jaar. Het gaat dus over 4 miljoen frank per jaar. Ter zake is wellicht enige verarring gegroeid.

Ik herhaal het : dit impliceert vóór 1993, voor Nederland en Vlaanderen samen, 200 miljoen frank. Indien dit voor Nederland niet haalbaar is, is de helft voor Vlaanderen ook niet haalbaar. De eerlijkheid gebiedt mij dit zo te stellen.

De Voorzitter : Het incident is gesloten.

INTERPELLATIES (Regl. art. 76)

Interpellatie van mevrouw F. Brepoels tot de heer L. Walt Niel, Gemeenschapsminister van Ruimtelijke Ordening en Huisvesting, en de heer T. Kelchtermans, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting, over het ERC-project

De Voorzitter : Aan de orde is de interpellatie van mevrouw Brepoels tot de heer Walt Niel, Gemeenschapsminister van Ruimtelijke Ordening en Huisvesting, en de heer Theo Kelchtermans, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting, over het ERC-project.

Dames en heren, ik vestig er uw aandacht op dat de interpellatie van mevrouw Brepoels een voorkeursbehandeling krijgt, omwille van het feit dat de heer Walt Niel later op de dag verhinderd is. Het is dus normaal dat de heer Walt Niel, indien die voorkeursbehandeling wordt gegeven, hier aanwezig is.

Mevrouw Brepoels heeft het woord.

Mevrouw F. Brepoels (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, collega's, KS-manager Gheyselincx stelde voor de eerste maal zijn ERC-plan voor aan de Raad van Bestuur van KS op 12 december 1990. Op dat ogenblik werd door de Raad van Bestuur het

In zijn actuele vraag tot Executieve- Voorzitter G. Geens (CVP) pleitte VU-Senator W. Luyten onder meer voor financiële bijstand vanwege de Vlaamse Gemeenschap aan het Koerdische volk. Minister-president G. Geens betoonde zijn steun voor het voorstel maar wees erop dat het Raadslid zich voor deze specifieke materie tot de nationale overheid dient te wenden

project nog niet helemaal rijp bevonden en werden er een aantal aanvullende studies gevraagd, onder meer in verband met de rentabiliteit en de operationele kost.

Ongeveer zes weken geleden, op 6 maart, heeft de Raad van Bestuur dan toch het licht definitief op groen gezet voor de uitvoering van een eerste fase van dit project, waarmee een investering van 8 miljard zou gemeoid zijn.

Aan de Vlaamse Regering wordt nu gevraagd om, op haar beurt, het ERC-project definitief goed te keuren. Naar verluidt gaat dit over een drietal punten : een bepaalde vorm van investeringssteun, de aanleg van een toegangsweg en een belangrijke wijziging van de gewestplannen.

Vooraf deze laatste voorwaarde baart ons ernstige zorgen, vooral indien wij bepaalde uitspraken van de Ministers die direct betrokken zijn bij dit dossier mogen geloven. Er wordt immers gegoocheld met duizenden hectaren bos- en natuurgebied, op een ogen-

blik dat het met de open ruimten in Vlaanderen niet goed gaat. Sommige uitspraken van onze Milieuminister, als, ik ben een ondubbelzinnig voorstander van het ERC-project en als ik de balans van ecologische winst en verlies opmaak, denk ik dat er duidelijk winst in zit, roepen wel vragen op. Waar situeert zich precies de winst of het verlies ? Over hoeveel hectaren gaat de aanvraag ? Met andere woorden, welke zijn de exacte bestemmingen, in hectaren uitgedrukt, van de gebieden op het huidig gewestplan Hasselt-Genk, binnen de grens van de gedeeltelijke inherzieningstelling, zoals voorlopig vastgesteld in het besluit van de Vlaamse Executieve van 21 maart 1990 ? Hoeveel hectare moet worden gewijzigd en over welke gebieden gaat het precies ? Hoe kunnen dergelijke grootschalige wijzigingen — zoals de Minister trouwens zelf stelde — in het pas goedgekeurde bosdecreet worden ingepast en meer bepaald in de pas voorgestelde groene hoofdstructuur van Vlaanderen ? Welke ecologische randvoorwaarden zal de

Vlaamse Executieve hanteren ten opzichte van het ERC-project ?

Het is niet meer dan normaal dat het voorstel — eerst en vooral — wordt getoetst op zijn invloed op de natuur en het milieu, dit in de meest ruime context. Mijnheer de Minister, u weet dat het studiebureau Belgroma reeds in 1989 een milieueffectenrapport over het ERC opstelde. Intussen werd het concept ingrijpend gewijzigd ; aan de hand van persartikelen stel ik echter vast dat het ruimtebeslag er niet minder op geworden is, integendeel.

De belangrijke conclusies van het MER gelden evenzeer voor het huidige concept als voor de vroegere plannen. En die conclusies laten er geen twijfel over bestaan dat de plannen, zoals ze nu worden voorgesteld, een desastreuze invloed zullen hebben op de natuurwaarde van dit gebied. Trouwens, voor wie het gebied bezoekt — en ik heb vastgesteld dat beide Ministers de laatste tijd vaak ter plaatse afstappen — is er geen MER nodig om vast te stellen dat het hier gaat over grote aaneengesloten bosgebieden die door een goed beheer zeker nog tot veel meer gevarieerde natuurterreinen kunnen worden ontwikkeld.

Tijdens de vergadering van de interkabinetten werkgroep van 7 maart 1989 werden door beide Ministers een aantal voorwaarden voorgesteld om te komen tot een conclusie in verband met de voorlopige vaststelling van de inherzieningstelling van de plannen. De afgevaardigde van de Minister van Leefmilieu stelde als één van deze voorwaarden dat voor de extra milieu-effecten — ik denk aan het huisvuil dat ongeveer 40 ton per dag zal bedragen en aan de verwerking van het afvalwater dat zou neerkomen op 25 .000 inwoners-equivalenten — een afdoende oplossing moet worden gevonden. Mijn vraag is of dit plan reeds werd geconcretiseerd.

Als tweede voorwaarde stelde uw afgevaardigde dat de brugfunctie wordt vervuld door de groene ruimte binnen de driehoek Zwartberg — As — Opglabbeek omdat de oostelijke en de westelijke natuurgebieden in Lim-

Brepoels

burg optimaal dienen te worden gevrijwaard. Mijnheer de Minister, ik heb er geen zicht op of in het huidige voorstel ERC-activiteiten in dit gebied zijn gepland.

Als derde voorwaarde stelde uw afgevaardigde dat de mogelijke toename van luchtverontreiniging door toename van het wegverkeer minimaal diende te zijn. Mijnheer de Minister, hoe zal u deze doelstelling realiseren wanneer de heer Gheyselinc twee tot drie miljoen bezoekers per jaar wil ontvangen in dit ERC-park ?

Tenslotte, zal de milieueffectprocedure conform de EG-richtlijn worden vervolledigd, met andere woorden zal het rapport ter inzage worden gelegd van de betrokken bevolking ten einde haar eventuele bezwaren kenbaar te maken ? Graag zou ik verneemen of zulks nog zal gebeuren vooraleer de Vlaamse Executieve het ERC-project definitief goedkeurt.

In dezelfde werkgroep stelde de vertegenwoordiger van de Minister van Ruimtelijke ordening en Huisvesting dat op dit moment vanwege Ruimtelijke Ordening geen bezwaren bestonden om het dossier betreffende de inherenzieningstelling van het **gestwestplan** aan de Executieve ter beslissing voor te leggen. Mijnheer de Minister, handhaaft u deze stelling of zullen bij het definitieve project toch voorwaarden worden gesteld ?

Ik meen dat de Vlaamse Regering harde ecologische randvoorwaarden moet stellen bij de realisatie van dit project, desnoods mits alternatieve voorstellen van vestiging, zowel inzake accommodatie als attracties. De tijd van slogans moet nu voltooid verleden tijd zijn. Ik geef toe dat met de verkiezingen in het vooruitzicht dit misschien wel eens moeilijk zou kunnen zijn. Een verregaande versnippering en verspilling van open ruimte is ook in Limburg ondenkbaar en onaanvaardbaar. **(Applaus)**

De Voorzitter : De heer Dufaux heeft het woord.

De heer J. Dufaux (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, ik wil mevrouw Brepoels graag bijtreden,

want dit dossier draagt reeds enige tijd mijn bekommernis weg.

Ik ben in de provincie in een andere functie een tijdlang actief geweest en in die hoedanigheid heb ik de heer Gheyselinc voor de eerste keer op mijn weg ontmoet. De Minister kent zeker het zaaltje in het kasteel in Bokrijk waar belangrijke **coördinatievergaderingen** meestal plaatsvinden. Daar is de heer Gheyselinc ons, de bestendige deputatie, de administratie van de provincie Limburg en de regionale diensten, met zijn gekende welsprekendheid komen uitleggen wat het ERC-dossier in zijn eerste vormgeving inhield. Na die vergadering heb ik gezegd dat ik nog nooit een grotere ondeskundige aan het werk heb gezien. Van een **gestwestplan** had hij duidelijk nog nooit gehoord, wat misschien toen nog aannemelijk was, omdat hij pas was ingeweken uit Portugal waar men waarschijnlijk iets dergelijks niet kent. Ik was van in het begin dan ook zeer sceptisch ten opzichte van dit dossier, niet alleen omwille van zijn twijfelachtige rentabiliteit. Als ik vandaag verneem dat er in Frankrijk een gelijkaardig project wordt opgezet in de buurt van Parijs, dat is een 350 kilometer hier vandaan, en als ik dan bovendien hoor dat het daar gaat om een investering van honderden miljarden, dan wordt mijn scepticisme nog verstrekt. Men verwacht ons hier met een investering van 8 miljard een gelijkaardig effect te bereiken. Als ik dan uit de kranten verneem dat men aan de managers weddes wil toekennen van 8 miljoen en meer dan ga ik zo mogelijk nog meer twifelen aan de economische rentabiliteit van dit project. Per slot van rekening gaat het hier dan om méér dan 1 ten honderd van de voorziene **expantiesteun**.

Ik ben het eens met mevrouw Brepoels dat de realisatie van dit dossier een ontzettende ruimtelijke impact heeft voor Limburg. Een groot aantal **gestwestplannen** moeten hiervoor worden gewijzigd. De bekommernis van de socialisten hiervoor is gekend ; dat is al gebleken in het dossier Maasmechelen-Maaswinkel en vandaag drukken wij onze bekommernis in dezelfde mate uit voor dit dossier.

Naast de ruimtelijke impact is er ook de verkeersimpact. Mevrouw Brepoels spreekt over 2 à 3 miljoen bezoekers ; mijnheer Gheyselinc hoopt zelfs op 4 miljoen in de eerste fase. Dat is meer bezoekers dan er aan de Belgische kust komen. Dat is alsof de hele provincie Limburg zes maal per jaar vertrekt en weer terugkomt. Dat zijn tot 100.000 bezoekers per dag, of 20 ten honderd van de provincie die elke dag in en uit de provincie wordt gebracht. Hiervoor worden ook elke dag 25.000 auto's gemobiliseerd. Dit alles geeft een klein idee van de enorme ecologische impact van dit project op de provincie.

Voor ons is het zeer duidelijk. Wij vragen waarborgen bij het tot standkomen van dit dossier. Voor ons kan het niet dat 800 miljoen **expantiesteun** wordt gegeven zonder de nodige waarborgen voor de ecologische-, de verkeers- en de ruimtelijke impact.

Wij pleiten voor de aanpak in fasen ; in een eerste fase op het **mijnterrein** zelf. Dan kan de heer Gheyselinc daar in de mate van het mogelijke zijn plannen beginnen te realiseren. Wij willen voorzichtig blijven.

Het is toch zeker niet omdat een Limburgse excellentie, die hier aanwezig is, met een ERC-nummerplaat rondrijdt dat dit project er moet komen. **(Applaus)**

De Voorzitter : Minister Walt Niel heeft het woord.

Minister L. Walt Niel (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, ik excuseer mij omdat ik hier niet kon zijn, maar ik was ten dienste van de leden van de Commissie Ruimtelijke Ordening en Huisvesting. Het is een probleem dat men niet tegelijkertijd én in de Commissie én in de Openbare Vergadering kan zijn. First things first zegt men, en dat heb ik gedaan.

Mevrouw Brepoels vraagt herhaaldelijk mijn aandacht voor Limburgse aangelegenheden. Ik meen niet dat ik de jongste maanden vanop deze tribune over iets anders heb gesproken dan over milieuproblemen en problemen inzake ruimtelijke ordening in Limburg.

Waltiel

Het verraste mij nu reeds te worden geïnterpelleerd over het ERC-project, samen met collega Kelchtermans, Minister van Leefmilieu. Daarover wordt wel veel geschreven en gesproken, maar het verkeert nog niet in een stadium dat er kan worden geïnterpelleerd om concrete maatregelen te verantwoorden.

Door de besluiten van 21 december 1988 en 21 maart 1990 houdende gedeeltelijke inderzetting van het gewestplan Hasselt-Genk werd een oppervlakte van 1860 hectare in herziening gesteld rond het mijnterrein te Waterschei.

Op 9 april heb ik een schrijven ontvangen vanwege de KS waarbij mededeling gedaan wordt de principiële beslissing van de Raad van Bestuur die luidt als volgt. De Raad van Bestuur van KS hechte tijdens de vergadering van 6 maart 1991 zijn goedkeuring aan :

ten eerste, het ERC-kernproject, inhoudende een investering van 8 miljard frank, onder voorbehoud van goedkeuring door de bevoegde overheden van gewestplanwijziging, wegontsluiting en subsidies. Ten tweede, een KS-inbreng ten belope van 3,2 miljard frank onder de vorm van risicodragend kapitaal en een subsidie voor mijnterreinsanering en renovatie van gebouwen ten belope van 0,8 miljard frank. Tevens werd besloten onmiddellijk onderhandelingen aan te gaan met financiële instellingen voor het opnemen van een projectfinanciering ten belope van 3,2 miljard frank, alsmede met partners uit de particuliere sector aangaande het verwerven van minstens 50 ten honderd van het risicodragend kapitaal. Volgend op deze beslissing van de Raad van Bestuur van KS hebben wij de eer u te verzoeken of de Vlaamse Executieve eveneens nu op definitieve wijze haar medewerking aan de implementatie van dit project kan geven. In samenhang met de door KS op 6 maart genomen beslissingen gaat het hier met name om de noodzakelijke gewestplanwijzigingen.

Mijnheer Dufaux, ik denk dat de directeur, die u heeft geciteerd, inmiddels zal weten wat een gewestplan is.

Tot mijn grote verbazing heb ik u met veel brio horen verklaren dat de heer Gheyselincx zelfs niet zou weten wat een gewestplan is. Wanneer ik zie wat er thans gebeurt stel ik toch vast dat ingeval de heer Gheyselincx het niet weet, er nog anderen zijn die het wel weten.

Er werd eveneens een brief verzonden aan de collega's De Batselier en Sauwens, met name over de ontsluiting van het ERC-gebied met de huidige weginfrastructuur, evenals de toekenning van de reconversiesubsidies, waarbij het dus ging om drie vragen betreffende de gewestplanwijziging, de weginfrastructuur en de reconversiesubsidies.

Mijn bevoegdheid betreft enkel uw vragen nopens de gewestplanwijziging. Trouwens, mevrouw Brepoels, alle vragen, die u heeft gesteld en een impact hebben op leefmilieu of landbouwinrichting, zullen door collega Kelchtermans worden beantwoord.

Met betrekking tot de gewestplanwijziging hebben tussen de ontwerpers van de gewestplanwijziging en KS de laatste maanden uitgebreide discussies plaatsgevonden, die echter nog niet hebben geresulteerd in een concreet voorstel van de administratie. Zoals u weet hebben wij het gewestplan aanvankelijk principiële in herziening gesteld. De directeur-generaal van de AROL-administratie werd als ontwerper aangeduid, maar wij hebben op dit ogenblik nog geen volledig voorstel van de administratie ontvangen.

Ik wil echter van nu af aan duidelijk stellen dat in het voorstel tot ontwerp-gewestplan, dat eertlang aan de Vlaamse Executieve ter beslissing wordt voorgelegd, deze volledige oppervlakte van 1860 hectaren — in de pers is verschenen dat het slechts om 400 of 500 hectaren gaat — geenszins in hun totaliteit voor recreatieve doeleinden bestemd zijn. Om u gerust te stellen wijs ik erop dat wij dat dossier niet zomaar zullen laten voorbijgaan en zeker wakker zullen schieten eenmaal dat het ter sprake komt. Ik heb het inzicht — en ik hoop dat de Executieve mij daarin zal opvolgen — een bijzonder voorschrift uit te werken voor het grootste deel van dit gebied, dat als volgt kan worden

gedefinieerd : gebied voor het ERC-project : in deze zone zijn alleen handelingen toegelaten in functie van de uitbouw van het ERC-project. Deze kunnen zowel slaan op de uitbouw van de toeristisch-recreatieve accommodatie als op de actieve en passieve bescherming en ontwikkeling van de open ruimte binnen deze afbakening.

Ik ben van plan een speciaal op de gewestplannen in te brengen voorschrift voor te stellen, zoals wij dat reeds hebben voor militaire domeinen of voor de golfterreinen, voorschrift dat wij onlangs nog hebben ingevoerd. Ook het ERC-project zal een speciale aanduiding krijgen op het gewestplan zodanig dat alle mogelijke waarborgen voorhanden zijn opdat wat de Executieve wenst, ook zal worden uitgevoerd, als de Executieve ten minste zijn voorstel goedkeurt. Schiet dus niet op de pianist, hij zal zijn best hebben gedaan.

Binnen de globale afbakening worden gedetailleerde zones vastgelegd voor onder meer het kerngebied op de mijnterreinen, de infrastructuur, de verblijfsaccommodatie, eventueel golfterreinen, maar eveneens voor natuur- en bosgebieden. Aan al deze bestemmingen zullen specifieke voorwaarden worden gekoppeld. U kent mij genoeg om te weten dat deze vooral gericht zullen zijn op het behoud en de bescherming van de ecologisch waardevolle gebieden.

Er werd ook een vraag gesteld in verband met de inspraak van de bevolking. Welnu, ik kan alleen maar verwijzen naar de algemene procedure inzake de wijziging van een gewestplan waarbij na de principiële herziening met de aanstelling van een ontwerper en dergelijke, in de tweede fase — die nu moet beginnen — een voorlopige vaststelling van het gewestplan wordt opgesteld waarvoor de gouverneur het openbaar onderzoek in de betrokken steden en gemeenten moet organiseren en het advies van de regionale commissies inwinnen. U kent die procedure genoeg. Ik meen dat ter zake alle waarborgen in de wet werden ingeschreven zodanig dat eventuele bezwaren tegen de voorlopige vaststelling kunnen worden geformuleerd, waarmee

Walt Niel

dan rekening kan of moet worden gehouden.

In ieder geval, ik herhaal dat ik binnen mijn eigen bevoegdheid al het nodige zal doen om de meeste waarborgen te bieden op het vlak van de ecologische impact van het **ERC-project**. Mijn collega, de heer Kelchtermans, zal nog antwoorden op de aan hem gerichte vragen. **(Applaus)**

De Voorzitter : Minister Kelchtermans heeft het woord.

Minister T. Kelchtermans (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, dames en heren, een aanvullend antwoord kan kort zijn want ik meen dat collega Walt Niel vrij uitvoerig is ingegaan op de door de interpellanten gestelde problemen, vooral van ruimtelijke ordening.

Mevrouw Brepoels, u hebt mij geconfronteerd met enkele uitspraken waarvan ik de getrouwheid niet betwist. Ik blijf vanzelfsprekend achter deze verklaringen staan.

Als grote voorstander van de reconversie in de regio van de Kempense steenkoolmijnen en in het Maasland, meen ik dat dit project veel voordeel kan opleveren. Ik wijs er trouwens op dat deze provincie het reconversiegebeuren succesvol begeleidt waarvoor het Vlaams Gewest een katalysatorfunctie heeft vervuld door het sluiten van het toekomstcontract. Aangezien dit project een nieuwe merksnaam kan zijn, hechten wij er veel belang aan.

Het spreekt voor zich dat dit niets te maken heeft met de ecologische waardering of met de appreciatie die men voor dit project kan hebben. Zoals ook de Kempense Steenkoolmijnen een enorme ecologische impact op dat gebied hadden — gelukkig behoort die periode tot het verleden — heeft ook dit project een aantal consequenties die op hun ecologische waarde, in meer of in min, moeten worden beoordeeld.

Ik klaag aan dat men naar buiten uit telkens de indruk geeft dat een dergelijk groot gebied voor herziening vatbaar zou worden gesteld of dat in

de voorlopige vaststelling over 1850 hectaren zal worden beslist. Dit is een misleiding van de publieke opinie. Ik neem aan dat sommigen er belang bij hebben om dat te doen. U hebt dat niet gedaan maar er zijn anderen die dat doen. Ik blijf zeggen dat naar mijn overtuiging 90 ten honderd van de industrieterreinen niet voor betwisting vatbaar zijn. Daar is duidelijk sprake van ecologische winst vermits industriegebied wordt omgezet in een gebied waarvan ik aanneem dat het milieuvriendelijker activiteiten zal ontwikkelen dan voorheen.

Ten tweede telt de globale omvang, min of meer, bij de 350 à 400 ha. Dat moet de begrenzing zijn. Daarop moet het project kunnen worden gerealiseerd. Ik weet niet wat collega Walt Niel precies zal voorstellen. Wij zullen in de Vlaamse Executieve, ieder vanuit zijn eigen verantwoordelijkheid, onze mening over de concrete voorstellen kunnen geven.

Ten derde meen ik dat, in de ecologische winst of verlies, datgene wat zich buiten het industriegebied afspeelt mag worden opgenomen. Ook daar mag dezelfde toets worden gedaan. Ik werd met een gelijkaardig probleem geconfronteerd tijdens de bespreking van het grintdossier. In overleg met de milieubeweging kon een consensus worden bereikt. Ook hier was het criterium ecologische winst. Ik heb hetzelfde criterium gesteld in een ander belangrijk dossier, met name dat van Center Parcs. Het is nu niet ter sprake. Ik meen echter dat het referentiekader dat in het ene project wordt gehanteerd ook moet worden aangewend wanneer een alternatief naar voren wordt gebracht. Pas dan kan men een verlies en winst vergelijken.

Concreet in antwoord op uw vraag zeg ik u dat ik ertegen ben, ik denk dat mijn collega dat zal aanvaarden, dat het boscomplex, richting Opglabbeek, in de voorlopige vaststelling zou worden betrokken. Wij hebben het bosdecreet goedgekeurd en een offensief beleid inzake bosontwikkeling vooropgesteld. Een dergelijke impact op zulk een gesloten boscomplex kan dus niet worden aanvaard. Ik zeg dat nu reeds en ik wacht op de voorstellen van mijn collega.

Ten vierde, hebt u vragen gesteld die ressorteren uit een inter-kabinetten-werkgroep. U spreekt over de afgeleide milieu-effecten. Wanneer men telkens die afgeleide milieu-effecten als argument zal nemen om projecten die enige impact hebben systematisch in vraag te blijven stellen, dan wordt een groot gedeelte van mogelijke analoge projecten in een provincie die aan reconversie wil doen, voortdurend onder curatele gehouden. Ik meen immers dat men moet aanvaarden dat deze afgeleide effecten, vermits zij goed kunnen worden omschreven, vanuit deze omschrijving ook beheersbaar moeten worden gesteld.

Ik kom thans bij de MER-aspecten. Wanneer de bouwvraag ter zake wordt ingediend zal kunnen worden nagegaan of er exploitatievergunningen nodig zijn en dit zal afhangen van het openbaar onderzoek dat hiervoor aan bod moet komen. Dan zal blijken of het project MER-plichtig is. Het probleem dat u stelt sluit daar zeer dicht bij aan. De MER-plicht kan dus maar worden beoordeeld als het concrete project zelf, dus niet de inderzieningstelling, wordt ingediend. U hebt over de waterzuivering en de afval. Het spreekt voor zich dat ter zake de nodige voorwaarden zullen worden gesteld.

Ten vijfde, inzake de MER-procedure zelf weet u dat er een besluit is van de Vlaamse Executieve waarin de procedure wordt vastgelegd. Wij voorzien in een verfijning ervan en wensen ook tot een decretale regeling te komen.

Wij kunnen niet voorspellen wanneer deze decretale regeling in voege zal treden. Op het ogenblik hebben wij enkel het besluit. Na indiening van het project zullen wij uitmaken of het al dan niet MER-plichtig is. Dan zal ik ook op de andere vragen kunnen antwoorden aangezien deze dan het voorwerp zijn van het milieueffectrapport zelf. Het is in dit verband zeer belangrijk dat het besluit bepaalt dat het milieueffectrapport openbaar is.

Mijnheer de Voorzitter, tot zover mijn aanvullende toelichting bij het

T, Kelchtermans

antwoord van de Minister van Ruimtelijke Ordening.

De Voorzitter : Mevrouw Brepoels heeft het woord.

Mevrouw F. Brepoels : Mijnheer de Voorzitter, het verbaast mij dat mijn interpellatie de Minister van Ruimtelijke Ordening heeft verrast. Het is toch belangrijk dat wij, vóór een beslissing wordt genomen, de Executieve vragen kunnen stellen en op een aantal punten kunnen wijzen. Mijn interpellatie was vooral ingegeven door verklaringen van Minister Kelchtermans die in de pers verschenen zijn. Het was mijn bedoeling de juiste toedracht te vernemen van die uitspraken die, weliswaar niet tegenstrijdig, toch wel erg onduidelijk zijn.

Minister Kelchtermans beweert dat hij de belangen van de streek wil verdedigen. Dat wensen wij trouwens allemaal. De heer Kelchtermans is echter in de eerste plaats de Minister die bevoegd is inzake milieu. Van hem hadden wij dan ook niet verwacht dat hij een dag na de voorstelling van het project zou verklaren er een onduidelzinnig voorstander van te zijn. Wij hadden in de eerste plaats verwacht dat hij uitdrukkelijk ecologische randvoorwaarden aan dit project zou koppelen.

Ik heb het project van Center Parcs speciaal niet aan de orde gebracht om te vermijden dat men zou zeggen : Daar zijn ze weer met hun Center Parcs. De Minister van Leefmilieu heeft er wel naar verwezen toen hij het had over het totaal referentiekader. Ik ga ermee akkoord dat men op een bepaald ogenblik de winst en het verlies op ecologisch vlak tegen elkaar moet afwegen. Ik begrijp echter niet waarom de Minister verklaart dat het project van Center Parcs niet in het stukje bos mag gevestigd worden aangezien het toch een ecologische winst betekent voor het gebied. Indien hij ter plaatse is geweest, moet hij immers weten over welk soort bos het hier gaat. Voor het overige dank ik de Minister voor hun antwoord.

De Voorzitter : Minister Kelchtermans heeft het woord.

Minister T. Kelchtermans : Mijnheer de Voorzitter, wanneer ik mijn appreciatie voor het ERC heb uitgesproken, heb ik ook ecologische randvoorwaarden opgelegd. Ik heb onder meer bepaald dat het project slechts een beperkt gebied mocht innemen. In verband met de alternatieve locatie heb ik het bezwaar geopend tegen inname van het boscomplex dat gelegen is buiten het industriegebied.

De Voorzitter : Het incident is gesloten.

Interpellatie van de heer A. Denys tot de heer G. Geens, Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van Financiën en Begroting, over de Vlaamse begrotingscontrole

De Voorzitter : Aan de orde is de interpellatie van de heer Denys tot de heer Geens, Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van Financiën en Begroting, over de Vlaamse begrotingscontrole.

De heer Denys heeft het woord.

De heer A. Denys (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, de bedoeling van deze interpellatie is tweevoudig : het onder de loep nemen van de Vlaamse begrotingscontrole 1991 en dieper in gaan op het voornaamste aspect van deze begrotingscontrole, met name het verder gebruik maken van maaltijdcheques.

Het feit dat, in tegenstelling met vorige jaren, de Voorzitter van de Vlaamse Regering het niet nodig gevonden heeft om zelf de resultaten van de begrotingscontrole aan de Vlaamse Raad ter discussie te leggen, is reeds een eerste signaal dat erop wijst hoe zwak deze begrotingscontrole wel is.

Deze begrotingscontrole wordt ook gekenmerkt door een zeer korte termijnpolitiek. Dat is nieuw, maar deze keer is de begrotingscontrole uiterst

kortzichtig geworden omdat de verkiezingskoorts in de rangen van de Vlaamse Regering heeft toegeslagen.

Wat zijn nu de kenmerken van dit kortzichtig begrotingsbeleid ? De Vlaamse Regering heeft maar één uitgangspunt. De Minister van Begroting wil namelijk op papier aantonen dat deze controle binnen de perken van de begroting blijft, dat het eindcijfer exact overeenstemt met het resultaat van de eigenlijke begroting. Al de rest, het afbouwen van de debudgettering, het verminderen van het netto te financieren saldo, het wegwerken van de nadelige gevolgen van de belastingverhogingen zoals de onroerende voorheffing, zaken die een meer lange termijn aanpak vergen, worden niet meer als uitgangspunt in aanmerking genomen.

De meeropbrengsten worden in deze begrotingscontrole tot de laatste frank opgesoupeerd. Door de stijging van de inflatie en een daling van de intrestvoeten stijgen de inkomsten van de Vlaamse Regering via de financieringswet met circa 3 miljard. Er zijn wel een aantal minder inkomsten, onder meer 418 miljoen minder voor het kijk- en luistergeld. Toch blijft er nog een positieve bonus over van 2 miljard. Wie zou denken dat die 2 miljard aangewend worden om de kritiek van de SERV op te vangen en ons totaal tekort van 47 miljard — 31 miljard netto te financieren saldo plus 16 miljard nieuwe debudgettering — te verminderen, heeft het verkeerd voor. Wij geven blijk van minder orthodoxie dan het Waals Gewest. De Walen hebben 6 miljard overschot op het natuurlijk tekort, geen debudgettering, alleen leningen voor investeringen en nog geen enkele belastingverhoging. Dit is het overduidelijke bewijs dat als het Waals Gewest zou fusioneren met de Franse Gemeenschap, er geen enkel probleem meer is om de eisen van de Franstalige onderwijskrachten te financieren. Dan zou er dus geen bijkomende ristoring van het kijken en luistergeld nodig zijn.

Langs de kant van de uitgaven blijft Minister Coens van Onderwijs het grote zorgenkind, als ik dat zo mag zeggen. De besparingsafspraken gemaakt bij de opmaak van de begro-

Denys

ting worden door hem gewoon niet nagekomen. Hij ligt ook helemaal in de knoop met zijn afrekeningen inzake onderwijs van voor de financieringswet van 1989. En er blijft ook een onduidelijkheid over onbetaalde facturen van na de goedkeuring van die wet. Aangezien de onderwijsuitgaven bijna de helft uitmaken van de Vlaamse begroting betekent het zwakke begrotingsbeleid van Minister Coens een zeer groot gevaar voor de toekomstige evolutie van de Vlaamse begroting.

Daarom wens ik u als Minister van Begroting, als controleur van uw Ministers, een concrete vraag te stellen : Welke maatregelen heeft Minister Coens nu reeds genomen om één van de belangrijkste besparingen die hij had vooropgesteld, te realiseren, met name inzake de 1.500 boventalligen in het onderwijs. Men voorziet op jaarbasis een besparing van 200 miljoen, een totale besparing van 1,1 miljard en bij mijn weten werd daarvan nog niets uitgevoerd. Welke stappen zal u ondernemen als verantwoordelijke voor de uitvoering van de begroting ?

Voor de rest is deze begrotingscontrole niets anders geweest dan het uitstrooien van geschenkjes in de eigen Vlaamse wafelijzerstijl : een beetje meer voor de kerken wordt gecompenseerd door minder voor openbare gebouwen ; meer voor de Brusselse KVS betekent een compensatie voor de Antwerpse KNS, meer voor het departement Lenssens wordt verbonden aan meer tewerkstellingsprogramma's voor De Wulf. En ga zo maar door. We krijgen in Vlaanderen, met een regering gedomineerd door de vakbondsvleugels, een nieuwsoortige compensatiepolitiek : mooi intern verdeeld, politiek, filosofisch, regionaal en volgens de sterkte van de zuilen.

Maar sedert het ontbreken van de liberale invloed in het beleid is er niemand meer die zich bekommert om wat het eerste uitgangspunt zou moeten zijn, namelijk het verbeteren van de algemene begrotingssituatie en het afremmen van de schuldenlast in Vlaanderen. Het begrotingsbeleid in

Vlaanderen toont echter een gebrek aan politici met een begrotingsgeweten. Zij zijn vervangen door een soort subsidiëringsprofeten.

Maar de vierde en voornaamste kritiek op deze begrotingscontrole is het verder frauderen van de Vlaamse overheid met maaltijdcheques. Hierdoor ontwijkt de Vlaamse overheid voor 1,8 miljard frank aan belastingen en sociale bijdragen. Het is slechts dankzij die fraude dat de Vlaamse Regering erin geslaagd is om haar begrotingscontrole af te sluiten met hetzelfde resultaat als de oorspronkelijke begroting 1991. Want, boven op het saldo van 2 miljard hebt u via die 1,8 miljard nog een soort besparing op het oog, maar ik noem dat een frauduleuze besparing.

Dat u na de eerste ronde maaltijdcheques meer bepaald eindejaarspremies uitbetaald in het begin van dit jaar, nog verder met dit betalingssysteem wil werken, is politiek onbegrijpelijk, is als overheid ethisch onverantwoord en zet uw begrotingscontrole op losse schroeven. Politiek onbegrijpelijk, omdat niet alleen de nationale Minister van Arbeid en Tewerkstelling van uw eigen partij, de heer Van den Brande, het verder gebruiken van de maaltijdcheques op de wijze zoals de Vlaamse Regering ze toepast publiekelijk een onwettelijke procedure noemt, maar ook omdat deze verklaring wordt ondersteund door bijna alle leden van de Kamer die deel uitmaken van de Vlaamse Raad en die hebben deelgenomen aan het debat dat op 15 januari 1991 heeft plaatsgevonden in de openbare commissievergadering van de Kamer van Volksvertegenwoordigers. Er was inderdaad een zeer grondig debat naar aanleiding van een interpellatie van de heer Johan De Roo waarbij de nationale Minister van Arbeid en Tewerkstelling het volgende heeft verklaard. De Minister zei tot de heer Peeters dat de wet van 1965 op de loonbescherming geldt voor de privé- en voor de openbare sector. De omzetting van lonen in cheques, zoals zij nu wordt uitgevoerd door de Executieven, — dus ook door de Vlaamse Regering — strookt niet met die wet en evenmin met de conventie 95. Wat ontspoord

is, moet weer in rechte banen worden geleid. De ingreep is niet voor herhaling vatbaar. Tenslotte voegde hij er ook aan toe dat er al 200 klachten bij de rechtbanken zijn ingediend en dat men minnelijke schikkingen tracht uit te werken, vermits men bezwaarlijk de cheques nu nog kan terugtrekken. Dit antwoord van Minister Van den Brande werd door alle aanwezige leden, onder wie de heren Beysen, Ansons, De Roo en Peeters, geaccepteerd. Uiteindelijk resulteerde dit in een resolutie die met grote, althans met grote Vlaamse, meerderheid in de Kamer werd goedgekeurd en die verklaarde dat het systeem van de maaltijdcheques strijdig is met de loonbeschermingswet van 1965 en de conventie 95 van de IAO. De resolutie vraagt de regering binnen de twaalf maanden maatregelen te nemen om elke vorm van beloning als gevolg van een arbeidsprestatie zowel in de openbare als de privé-sector te laten gebeuren conform de wet op de bescherming van de lonen. Als er in België nog enige politieke logica bestaat, zullen de parlementsleden die op 15 januari het gebruik van de maaltijdcheques door de Executieven hebben afgekeurd — en dat zijn voor zover ik weet alle Vlaamse Kamerleden — ook de motie van aanbeveling steunen die wij op het einde van deze interpellatie zullen indienen en waarin wij vragen dat de begrotingscontrole wordt herzien met uitsluiting van verder gebruik van maaltijdcheques.

Ik zeg bovendien dat dit alles politiek onbegrijpelijk is, omdat dit standpunt van de Vlaamse parlementsleden, die uw begroting moeten steunen, reeds duidelijk bekend was op 15 januari jongstleden, dus voor de start van de begrotingscontrole.

Ook zijn deze praktijken van de overheid ethisch onverantwoord, want zij zijn tegen de wet van 1965 op de loonbescherming en tegen de conventie 95 zoals opgenomen in het Verdrag van de algemene conferentie van de Internationale Arbeidsorganisatie. De essentiële beginselen waardoor de werknemers het recht hebben vrij hun loon te spenderen, zijn reeds meer dan honderd jaar oud en zijn trouwens één van de eerste en

Denys

meest belangrijke verworvenheden van het sociaal recht.

Wij stellen ook vast dat het betalen van sociale bijdragen frauduleus wordt ontweken. Indien een privé-bedrijf dit zou doen, zou het aanleiding geven tot klachten en processen.

Bovendien worden de maaltijdcheques op een oneigenlijke wijze gebruikt en daarvan zijn vooral middenstandsbedrijven het slachtoffer en meer bepaald middenstandsbedrijven uit de non-food sector. Maaltijdcheques mogen eigenlijk alleen in de voedingssector worden gebruikt, maar deze regel blijkt uiteindelijk een lachertje te zijn. De maaltijdcheque is feitelijk een aankoopbon geworden en middenstandsbedrijven die geen voedingsafdeling hebben, zijn het slachtoffer van valse concurrentie onder meer vanwege de grootwarenhuizen, die zelfs ter betaling van televisies maaltijdcheques accepteren. Voor kleine middenstandsbedrijven uit de non-food sector blijft er niets anders over dan ofwel zelf de wet te ontwijken, ofwel de klanten te verliezen.

Dit is dus de concrete situatie : De Vlaamse overheid ontnemt de werknemer het recht op bestedingsvrijheid, de RSZ ontvangt niet de normale middelen en de middenstand wordt benadeeld en aangespoord tot het omzeilen van de wet.

Mijnheer de Minister, uiteindelijk wordt uw begrotingscontrole zinloos. Het is duidelijk dat de nationale overheid dreigt terug te vorderen wat reeds is uitgedeeld en wij weten allen dat er op het ogenblik klachten zijn ingediend door leraars die de Vlaamse overheid voor de rechtbank willen brengen.

Er was tenslotte nog een argument waarop u zich indertijd kon beroepen, namelijk dat ook de Franse Gemeenschap hiervan gebruik maakte. Welnu, op dit argument kan u zich niet meer beroepen, want de Franse Gemeenschap heeft beslist dit systeem af te schaffen. Er bestaat nu dus geen discussie meer over het frauduleus karakter van de maaltijdcheques. Ook in de Nationale Arbeids-

raad en in de Kamer van Volksvertegenwoordigers werd dit gezegd. Moeten wij werkelijk wachten tot dit door de rechtbank via allerlei processen wordt bevestigd ? De uitspraken kunnen nog een tijdje uitblijven, maar u moet geen groot advocaat zijn om nu reeds te weten dat de Vlaamse Gemeenschap zal worden gesanctioneerd.

Dat dit zal gebeuren is erg, maar wat ik nog erger vind is dat u zelfs met een veroordeling in het vooruitzicht, via de begrotingscontrole verder gaat met deze onwettelijke en frauduleuze praktijken.

Collega's, ieder lid van het Vlaamse Parlement dat hiertegen niet ageert is rechtstreeks mede verantwoordelijk voor het steeds meer ontsporen van de geloofwaardigheid van de politici.

Onze fractie zak dan ook een motie van aanbeveling indienen, teneinde de begrotingscontrole te herzien, met uitsluiting van de maaltijdcheques zoals die zijn voorzien.

De Voorzitter : De heer Loones heeft het woord.

De heer J. Loones : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Gemeenschapsminister van Financiën en Begroting, collega's, ik zal kort aansluiten bij deze interpellatie over de begrotingscontrole met een eerste vraag aan de Voorzitter van de Executieve.

Mijnheer de Voorzitter van de Executieve, ik meen dat wij een afspraak hadden gemaakt om in de Commissie een bespreking te houden over de begrotingscontrole. Waarschijnlijk zal dit gebeuren bij het indienen van de decreten die hierover worden voorbereid.

Ik zal vanzelfsprekend niet ingaan op een aantal algemene technische en politieke begrotingsbeschouwingen van de heer Denys omdat ik meen dat die moeten worden besproken in de Commissie. Mijnheer Denys in verband met de maaltijdcheques stel ik twee facetten van onderscheid vast tussen de PVV-fractie en de onze. In de eerste plaats zijn wij minder besparingsfetisjistisch, wat later nog zal blijken. Ook hebben wij meer oog

voor het vergelijkend nut van uitgaven op Vlaamse niveau, in vergelijking met het rijksniveau. Wij keuren niet a priori iedere toename van middelen af. Als wij een middelentoe name kunnen verkrijgen door om het even welk procédé, staan wij daar niet a priori afkerig tegenover. Dit hangt samen met de evaluatie van het nut van bestedingen op het Vlaams niveau, tegenover het nut van het rijksniveau. Dit geldt ook voor andere domeinen, onder meer voor het kijk- en luistergeld. Dit is een fundamenteel verschil. Het betekent ook niet dat wij dit bij voorkeur en bij voorbaat a priori goedkeuren, wij keuren het ook niet af. De belangrijkste motivatie hierbij kan zijn dat wij als Vlaams deelgebied ongetwijfeld te weinig profiteren van de algemene welvaartstijging. Als wij zoals blijkt uit de documenten over de begrotingscontrole, een vervroegde in-dexsprong maken en dat door de belasting betaald door de Vlaamse ambtenaren het rijksniveau aan personenbelastingen stijgt, wanneer wij merken dat het belastingniveau verschuift naar de vennootschapsbelasting en dat wij daarvan onvoldoende profiteren, als wij maatregelen nemen die de tewerkstelling bevorderen maar wij aan die welstand niet evenredig deel hebben, zou dit reeds een reden zijn om een middelentoe name niet a priori af te keuren, onder meer door het procédé van de maaltijdcheques. Dat is het grote verschil in onze benadering.

Het argument van de verliezen voor de federale sociale zekerheid spreekt ons dus veel minder aan.

Daarentegen spreekt het sociale argument ons veel meer aan. De Volksunie heeft dit trouwens onmiddellijk in een partijstandpunt naar buiten gebracht. Wij menen inderdaad dat het niet decent is deze praktijk verder te hanteren, maar dan wel om de sociale motivatie. De tijd van de betaling door de werkgever in kolen- en voedselbonnen is lang voorbij. Daarin treed ik voor een groot gedeelte uw argumentatie bij.

Ik wil dan ook een oproep doen tot de Voorzitter van de Executieve om in overleg met de Franse Gemeenschap hierover duidelijkheid te

Loones

scheppen. Wij willen zeker niet heiliger zijn dan de paus en ook niet dan de Waalse Ministers. Zij dienen op dat vlak een even waardig en een zelfde beleid te voeren.

Samengevat vragen wij aan de Voorzitter van de Executieve aandacht voor de sociale benadering van het gebruik der maaltijdcheques, doch leggen wij andere klemtonen inzake het begrotingsaspect. **(Applaus)**

De Voorzitter : De heer De Vlieghe heeft het woord.

De heer W. De Vlieghe (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Voorzitter van de Executieve, collega's, ik zal evenmin tussenkomen in de algemene begrotingsproblematiek die wellicht ruim aan de orde zal komen wanneer de eigenlijke voorstellen zullen worden besproken. Wel wil ik het even hebben over het probleem van de maaltijdcheques.

Collega Denys heeft verwoord dat wij er allemaal over denken. Hij heeft alle negatieve kanten die eraan verbonden zijn onderstreept. Daarom staan wij achter de motie die hij zal indienen. Tevens constateren wij dat een aantal collega's deze motie nogal verregaand vinden en wij nemen ons dus voor een tweede motie in te dienen waarin wij de beginselen zullen hernemen die door ons enkele weken geleden in de Kamer van Volksvertegenwoordigers werden goedgekeurd. Er bestond toen een grote eensgezindheid omtrent het feit dat het met de maaltijdcheques zo niet verder kon. Er werd toen een motie van aanbeveling ingediend om dit binnen de twaalf maanden stop te zetten. Niemand heeft tegen gestemd en degenen die zich hebben onthouden deden het alleen omdat zij van oordeel waren dat de motie niet ver genoeg ging. Als wij opnieuw een motie indienen met het verzoek binnen de twaalf maanden een einde te maken aan de betaling bij middel van maaltijdcheques, dan hoop ik dat wij daarvoor de steun van de volledige Vlaamse Raad zullen krijgen.

De Voorzitter : Minister Geens heeft het woord.

Minister G. Geens (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, collega's, het is uiteraard niet de bedoeling nu de begrotingscontrole te bespreken vermits de documenten tijdens de eerstvolgende dagen zullen worden ingediend. Wij zullen in de Commissie en nadien in Openbare Vergadering de mogelijkheid hebben daarover van gedachten te wisselen.

Wel wil ik een antwoord verstrekken op gestelde vragen. In tegenstelling tot wat de heer Denys beweert is de begrotingscontrole voor 1991 het resultaat geweest van ernstige besprekingen en maakte zij het voorwerp uit van grondige beraadslagingen.

Eerst en vooral wil ik erop wijzen dat de meerontvangsten voor 1991 geen rekenkundige trucs zijn noch valse verwachtingen. Integendeel, zij zijn het resultaat van de actualisering van de berekeningsparameters van het toegewezen deel van de personenbelasting en de BTW. Deze herberekening door de diensten van het nationale Ministerie van Financiën geeft exact een ontvangstenverhoging met 3.053,2 miljoen frank. Dit zijn werkelijke meerontvangsten die elke maand in schijven van twaalfden op de eerste werkdag worden overgeschreven op de rekening van de Vlaamse Gemeenschap.

Daarnaast zijn er ook posten waarvoor minderontvangsten worden verwacht zoals de gewestbelastingen voor 42,2 miljoen ; het kijk- en luistergeld voor 418,2 miljoen en de niet-fiscale ontvangsten voor 496,5 miljoen frank.

In totaal geeft dit netto een globale meerontvangst van 2.096,3 miljoen frank.

Dit bondig overzicht bewijst dat de meerontvangsten, waarmede de Vlaamse Gemeenschap rekening houdt, wel degelijk een ernstige en werkelijke basis hebben.

Vervolgens beweert de heer Denys dat wij deze meerontvangsten zouden aanwenden om allerlei nieuwe initiatieven te financieren. Hij is daar vierkant tegen. Welnu als Gemeenschapsminister van Financiën en Be-

groting ben ik daartegen vanzelfsprekend ook gekant.

Een begrotingscontrole is geenszins het ogenblik om nieuwe initiatieven te nemen. Daarvoor dient de oorspronkelijke begrotingsopmaak. Een begrotingscontrole dient wel rekening te houden met onafwendbare meeruitgaven, nieuwe ramingen van verplichte uitgaven en technische aanpassingen. Welnu dat is ook het geval geweest.

Ik geef hier bondig het lijstje als bewijs.

Ten eerste, 0,7 miljard frank bijkredieten vorige jaren. Dit zijn facturen die op betaling liggen te wachten en die geldt op de wetgeving op de rijkscomptabiliteit, niet op het lopend jaar kunnen worden aangerekend.

Ten tweede, 1,1 miljard frank bijkredieten als gevolg van de met twee maanden vervroegde indexaanpassing van de lonen en wedden en van de weerslag van de CAO in de sociale sector. Dit zijn duidelijk allemaal vaste uitgaven.

Ten derde 0,8 miljard frank bijkredieten voor het wegwerken van de achterstand opgelopen in een aantal sectoren. Dit betreft eigenlijk een vorm van vermindering van uitstaande en toekomstige schuldvorderingen op de Vlaamse Gemeenschap.

Ten vierde, 1,0 miljard frank bijkredieten voor diverse departementen die nagenoeg alle het resultaat zijn van specifieke herberekeningen of van bij de opmaak van de begroting onbekende factoren.

De begrotingscontrole kon worden afgewerkt zonder enige verhoging van het begrotingstekort of bijkomende ombuigingsmaatregelen, omwille van de budgettaire verrekening van de maaltijdcheques voor het onderwijzend personeel.

De heer Denys noemt dit de zogenaamde truuk met de maaltijdcheques.

Dit is helemaal geen truuk maar een correcte berekening. Bij de initiële begrotingsopmaak in de zomer van

Geens

vorig jaar werd reeds **740** miljoen frank effect verrekend.

Toen in de herfst de CAO werd afgesloten bleek dat de daarin opgenomen modaliteiten voor het onderwijzend personeel een groter effect hebben dan initieel gepland. Dit was de tegenprestaties van de 1 ten honderd op de globale collectieve arbeids-overeenkomst.

Voor 1991 werd dit totale effect berekend op 3,7 miljard frank. Het nog bij de begrotingscontrole te verrekenen effect is bijgevolg 3,7 min 0,7 is 3 miljard frank.

Het is dus geen truuk, maar een door de begrotingstechnici uitgevoerde herberekening waarvan ik de leden van de Vlaamse Raad de technische details wil besparen.

Het is ook geen nieuwe beslissing maar de concrete budgettaire vertaling van de CAO die, voor een periode van 3 jaar — 1990, 1991 en 1992 — met de onderwijsvakbonden in november werd afgesloten. Ik denk toch dat ook de heer Denys het met mij eens zal zijn dat een afgesloten sociaal akkoord moet worden geëerbiedigd en niet zomaar éézijdig kan worden gewijzigd.

Ik wil wel te verstaan noch een wijziging met wederzijds akkoord — Vlaamse Regering onderwijsvakbonden — noch een impliciete wijziging ingevolge een wijziging van de nationale wetgeving, uitsluiten. Dit maakt echter nog het voorwerp uit van bijkomende besprekingen.

Tenslotte stelt de heer Denys dat de Gemeenschapsminister van Onderwijs de opgelegde besparingen, onder meer inzake de boventalligen, niet heeft uitgevoerd. Iedereen die enigszins vertrouwd is met onderwijs weet dat het een ingewikkeld probleem betreft. Omwille van erg specifieke factoren, zoals de sluiting van de mijnscholen in Limburg, is het aantal boventalligen gestegen. De Gemeenschapsminister van Onderwijs heeft een grondige doorlichting van het probleem van de boventalligen ge-

maakt zodat hij op basis daarvan een aantal voorstellen tot remediëring kan uitwerken.

De Vlaamse begrotingscontrole is bijgevolg geresulteerd in een ernstige en correcte aanpassing van de middelen- en de uitgavenbegroting. De ontwerpen van decreet zijn klaar, zoals de wet voorschrijft.

Er is dus geen enkele reden om de begrotingscontrole over te doen. Bij de bespreking van het aanpassingsblad, die zowel in Commissie als in Openbare Vergadering binnenkort zal worden aangevat, zal dit duidelijk blijken. *(Applaus bij de meerderheid)*

De Voorzitter : De heer Denys heeft het woord.

De heer A. Denys : Mijnheer de Voorzitter, Minister Ceens blijft volharden in de boosheid. Ik weet niet wat er nodig is om hem ervan te overtuigen dat het systeem van de maaltijdcheques geen mathematische truc is maar onwettig.

Dat wordt niet alleen gezegd door de oppositie maar ook door zijn eigen CVP-collega van de nationale Regering, Minister Van den Brande. Dat wordt ook aangetoond in een advies van de Nationale Arbeidsraad en door het goedkeuren van een resolutie van alle Vlaamse partijen in de Kamer van Volksvertegenwoordigers. Dit zal later ook worden aangetoond door de uitspraken van de rechtbank.

Op basis van dit alles meen ik dat het onvermijdelijk is dat de begrotingscontrole wordt overgedaan met uitsluit van de besparing inzake de maaltijdcheques.

De Voorzitter : De heer De Vlieghe heeft het woord.

De heer W. De Vlieghe : Mijnheer de Voorzitter, wij hebben uiteraard heel veel respect voor collectieve arbeidsovereenkomsten maar wij vragen ons af of de vakbonden en zelfs de niet-aangeslotenen in het onderwijs er enig bezwaar tegen hebben mocht de Minister inzake de maaltijdcheques éézijdig beslissen om de overeenkomst niet toe te passen. In-

tegendeel, ik meen dat de betrokkenen zouden applaudiseren en maar al te blij zouden zijn.

De Minister verschuilt zich achter een juridisch argument dat in de praktijk helemaal geen steek houdt.

De Voorzitter : Het incident is gesloten

Motie van aanbeveling

De Voorzitter : Door de heer Kempinaire en mede ondertekend door de heren Denys en Geysels werd tot besluit van deze interpellatie een met redenen omklede motie van aanbeveling ingediend. Ze zal worden gedrukt en rondgedeeld.

De Raad zal zich daarover tijdens een volgende Openbare Vergadering moeten uitspreken.

Motie van aanbeveling

De Voorzitter : Door de heer De Vlieghe werd tot besluit van deze interpellatie een met redenen omklede motie van aanbeveling aangekondigd. Ze moet uiterlijk 24 uur na de sluiting van de vergadering zijn ingediend.

De Raad zal zich daarover tijdens een volgende Openbare Vergadering moeten uitspreken.

Motie van aanbeveling

De Voorzitter : Door de heer Vanhorenbeek werd tot besluit van deze interpellatie een met redenen omklede motie van aanbeveling aangekondigd. Ze moet uiterlijk 24 uur na de sluiting van de vergadering zijn ingediend.

De Raad zal zich daarover tijdens een volgende Openbare Vergadering moeten uitspreken.

Het incident is gesloten.

ONTWERP VAN DECREET tot instelling van een Milieu- en Natuurraad van Vlaanderen en tot vaststelling van de algemene regelen inzake de erkenning en de subsidiëring van de milieu- en natuurverenigingen – 457 (1990-1991) – Nrs. 1 tot 6

Hoofdelijke stemming

De Voorzitter : Aan de orde is de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet tot instelling van een Milieu- en Natuurraad van Vlaanderen en tot vaststelling van de algemene regelen inzake de erkenning en de subsidiëring van de milieu- en natuurverenigingen.

De heer Daems heeft het woord voor een stemverklaring.

De heer R. Daems (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, leden van de Executieve, collega's, wij moeten ons uitspreken over de creatie van een nieuw advies- en overlegorgaan, waarvan de PVV het nut en de zin sterk betwijfelt.

De PVV zal tegen dit decreet stemmen om drie welbepaalde redenen :

Ten eerste, omdat wij ons niet van de indruk kunnen ontdoen dat één van de hoofdbedoelingen van Minister Kelchtermans is de bestaande milieubewegingen in te kapselen en ze daardoor in feite monddood te maken. Ook in verband met de subsidiëring denken wij hierbij aan een Vlaams spreekwoord : wiens brood men eet, wiens woord men spreekt. Persoonlijk meen ik dat dit ontwerp van decreet de onafhankelijkheid van de milieubewegingen zeker niet ten goede komt.

Ten tweede, omdat door de goedkeuring van dit decreet een nieuw adviesorgaan wordt gecreëerd. Hoewel verschillende raden opgenomen worden in deze MINA-raad blijven zij autonoom verder bestaan ; hoewel een grote plaats in deze raad aan de SERV wordt toegekend, blijft binnen de SERV een milieucel actief.

Bijgevolg heb ik de indruk dat dit ontwerp geen mogelijkheid schept om de wildgroei inzake beleidsadviesering tegen te gaan. Meer zelfs, mijns inziens moeten wij grondig na-

denken over de manier waarop bestaande bewegingen inspraak kan worden gegeven en op welke manier wij fundamentele adviezen kunnen krijgen.

Ten derde, eens te meer rijst de fundamentele vraag over de zin van een verkozen mandaat.

Het is zo dat over een voorontwerp advies zal worden uitgebracht door niet-verkozenen, vooraleer verkozenen er kunnen over praten. Wij hebben geluk, want de Minister heeft gezegd dat een commissielid minstens even duidelijk zal worden geïnformeerd als een lid van een adviesorgaan. Collega's, dat zou er nog moeten aan ontbreken !

Wie voert hier het beleid ? Wie stelt het regeerprogramma op ? Welke is nog de waarde van de visie van een raadslid ?

Collega's, voortdurend klagen de leden van dit Parlement over de depreciatie van het Parlement. Maar sta toe erop te wijzen dat wij niets anders doen dan decreten goedkeuren, waardoor wij onszelf steeds meer onbevoegd verklaren. **(Applaus bij de leden van de PVV)**

De Voorzitter : Begin van de stemming .

Heeft iedereen gestemd ? **(Ja)**

Einde van de stemverrichtingen.

Ziehier het resultaat :

127 leden hebben aan de stemming deelgenomen ;
108 leden hebben ja geantwoord ;
19 leden hebben neen geantwoord ;

JA hebben gestemd :

Aerts F.
Baldewijns E.
Bartholomeeussen M.
Bockstal E.
Bosmans F.
Bosmans Jos
Bossuyt G.
Brepoels F. (mevr.)
Breyne P.
Candries H.
Capoen M.
Cardoen G.
Caudron J.

Cauwenberghs F.
Coens D.
Content W.
Coveliers H.
Cuyvers J.
De Beul A.
De Bremaeker J.
De Clerck S.
De Loor H.
De Meyer M. (mevr.)
Deneir A.
Deprez P.
Derycke E.
De Seranno J.
Desutter M.
De Vlieghe W.
De Wulf R.
Dielens F.
Dierickx L.
Dufaux J.
Dumez P.
Dupré J.
Duroi-Vanhelmont A.
Egelmeers I.
Gabriels J.
Geens G.
Gesquiere M.
Geysels J.
Gryp E.
Hancké L.
Hermans P.
Janzegers G.
Kelchtermans L.
Kelchtermans T.
Kuijpers W.
Lauwers H.
Lenssens J.
Leysen A. (mevr.)
Lisabeth C.
Loones J.
Luyten W.
Maes N. (mevr.)
Marchand C.
Maximus L. (mevr.)
Merckx-Van Goye T.
Mommerency G.
Moors C.
Nelis-Van Liedekerke L.
Olivier M.
Panneels-Van Baelen M.
Peeters W.
Peuskens V.
Pillaert J.-P.
Pinoie E.
Sarens F.
Sauwens J.
Schellens A.
Schoeters M.
Seeuws W.
Sleeckx J.
Suykerbuyk H.

Voorzitter

Swaelen F.
Timmermans J.
Uyttendaele R.
Valkeniers J.
Van. Bree J.
Van den Bossche L.
Vandenbroucke F.
Van der Maelen D.
Van der Sande J.
Van Dienderen H.
Van Durme W.
Van Eetvelt J.
Vangansbeke P.
Van Grembergen P.
Van Hecke J.
Van Hooland R.
Vanhorenbeek L.
Vankeirsbilck E.
Vanlerberghe R.
Van Nevel A.
Vannieuwenhuize R.
Van Parys T.
Van Peel M.
Van Rompaey H.
Van Rompaey R.
Van Rompuy E.
Van Steenkiste R.
Van Vaerenbergh E.
Vanvelthoven L.
Van Wambeke H.
Verhaegen G.
Verheyden J.
Vogels M. (mevr.)
Weys J.

NEEN hebben gestemd :

Annemans G.
Beysen E.
Bosmans Jozef
Cortois W.
Daems R.
De Groot E.
Denys A.
Deswaene R.
Devolder J.
Dewinter F.
Kempinaire A.
Pede J.
Taelman W.
Van Aperen A.
Van den Broeck O.
Vandersmissen E.
Van houtte M.
Van Mechelen D.
Verreycken W.

Dientengevolge neemt de **Raad het** ontwerp van decreet aan ; het zal aan

de Vlaamse Executieve ter bekrachtiging worden overgezonden.

ONTWERP VAN DECREET tot aanvulling van de wet van 29 maart 1962 houdende organisatie van de ruimtelijke ordening en van de stedenbouw wat de thermische isolatie en de ventilatievoorzieningen van gebouwen betreft

— 460 (1990-1991) — Nrs. 1 tot 4

Aangehouden stemmingen

De Voorzitter : Aan de orde zijn de aangehouden stemmingen over artikel 2 en de amendementen op dit artikel van het ontwerp van decreet tot aanvulling van de wet van 29 maart 1962 houdende organisatie van de ruimtelijke ordening en van de stedenbouw wat de thermische isolatie en de ventilatievoorzieningen van gebouwen betreft.

Aan de orde is de hoofdelijke stemming over het eerste amendement van de heer Cuyvers op artikel 2.

Wordt het amendement gesteund ? (*Ja*)

Begin van de stemming.

Heeft iedereen gestemd ? (*Ja*)

Einde van de stemverrichtingen.

Ziehier het resultaat :

130 leden hebben aan de stemming deelgenomen ;

9 leden hebben ja geantwoord ;

121 leden hebben neen geantwoord ;

JA hebben gestemd :

Cuyvers J.
De Vlieghe W.
Dierickx L.
Geysels J.
Gryp E.
Janzegers G.
Van Dienderen H.
Van Durme W.
Vogels M. (mevr.)

NEEN hebben gestemd :

Aerts F.

Annemans G.
Baldewijns E.
Bartholomeeussen M.
Beysen E.
Bockstal E.
Bosmans F.
Bosmans Jos
Bosmans Jozef
Bossuyt G.
Brepoels F. (mevr.)
Breyne P.
Candries H.
Capoen M.
Cardoen G.
Caudron J.
Cauwenberghs F.
Chevalier P.
Coens D.
Content W.
Cooreman E.
Cortois W.
Coveliers H.
Daems R.
De Batselier N.
De Beul A.
De Bremaeker J.
De Clerck S.
De Groot E.
De Loor H.
De Meyer M. (mevr.)
Deneir A.
Denys A.
Deprez P.
Derycke E.
De Seranno J.
Desutter M.
Deswaene R.
Devolder J.
De Wulf R.
Dhoore L.
Dielens F.
Dufaux J.
Dumez P.
Dupré J.
Duroi-Vanhelmont A.
Egelmeers I.
Gabriels J.
Geens G.
Gesquiere M.
Hancké L.
Hermans P.
Kelchtermans L.
Kelchtermans T.
Kempinaire A.
Kuijpers W.
Lauwers H.
Lenssens J.
Leyens A. (mevr.)
Lisabeth C.
Loones J.
Maes N. (mevr.)

Voorzitter

Marchand C.
Maximus L. (mevr.)
Merckx-Van Goey T.
Moens G.
Moors C.
Nelis-Van Liedekerke L.
Olivier M.
Panneels-Van Baelen M.
Pede J.
Peeters L.
Peeters W.
Peuskens V.
Pillaert J.-P.
Pinoie E.
Sarens F.
Sauwens J.
Schellens A.
Schoeters M.
Seeuws W.
Sleeckx J.
Suykerbuyk H.
Swaelen F.
Taelman W.
Timmermans J.
Uyttendaele R.
Valkeniers J.
Van Aperen A.
Van Bree J.
Van den Bossche L.
Van den Broeck O.
Vandenbroucke F.
Van der Sande J.
Vandersmissen E.
Van Eetvelt J.
Vangansbeke P.
Van Grembergen P.
Van Hecke J.
Van Hooland R.
Vanhorenbeek L.
Van houtte M.
Vankeirsbilck E.
Vanlerberghe R.
Van Looy J.
Van Mechelen D.
Van Nevel A.
Vannieuwenhuyze R.
Van Parys T.
Van Peel M.
Van Rompaey H.
Van Rompaey R.
Van Steenkiste R.
Van Vaerenbergh E.
Vanvelthoven L.
Van Wambeke H.
Verberckmoes F.
Verhaegen G.
Verheyden J.
Verreycken W.
Weyts J.

Het amendement is niet aangenomen.

Aan de orde is de hoofdelijke stemming over het amendement in hoofdorde van de heer Cuyvers op artikel 2.

Wordt het amendement gesteund ?
(Ja)

Begin van de stemming.

Heeft iedereen gestemd ? (Ja)

Einde van de stemverrichtingen.

Ziehier het resultaat :

134 leden hebben aan de stemming deelgenomen ;
9 leden hebben ja geantwoord ;
125 leden hebben geen geantwoord ;

JA hebben gestemd :

Cuyvers J.
De Vlieghe W.
Dierickx L.
Geysels J.
Gryp E.
Janzegers G.
Van Dienderen H.
Van Durme W.
Vogels M. (mevr.)

NEEN hebben gestemd :

Aerts F.
Annemans G.
Baldewijns E.
Bartholomeeussen M.
Beysen E.
Bockstal E.
Bosmans F.
Bosmans Jos
Bosmans Jozef
Bossuyt G.
Brepoels F. (mevr.)
Breyne P.
Candries H.
Capoen M.
Cardoen G.
Caudron J.
Cauwenberghs F.
Chevalier P.
Coens D.
Content W.
Cooreman E.
Cortois W.
Coveliers H.
Daems R.
De Batselier N.
De Beul A.

De Bremaeker J.
De Clerck S.
De Groot E.
De Loor H.
De Meyer M. (mevr.)
Deneir A.
Denys A.
Deprez P.
Derycke E.
De Seranno J.
Desutter M.
Deswaene R.
Devolder J.
Dewael P.
De Wulf R.
Dhoore L.
Dielens F.
Dufaux J.
Dumez P.
Dupré J.
Duroi-Vanhelmont A.
Egelmeers 1.
Gabriels J.
Geens G.
Gesquiere M.
Hancké L.
Hermans P.
Kelchtermans L.
Kelchtermans T.
Kempinaire A.
Kuijpers W.
Lauwers H.
Lenssens J.
Leysen A. (mevr.)
Lisabeth C.
Loones J.
Luyten W.
Maes N. (mevr.)
Marchand C.
Maximus L. (mevr.)
Merckx-Van Goey T.
Moens G.
Moors C.
Nelis-Van Liedekerke L.
Olivier M.
Panneels-Van Baelen M.
Pede J.
Peeters L.
Peeters W.
Peuskens V.
Pillaert J.-P.
Pinoie E.
Sarens F.
Sauwens J.
Schellens A.
Schoeters M.
Seeuws W.
Sleeckx J.
Swaelen F.
Taelman W.
Timmermans J.

Voorzitter

Uyttendaele R.
Valkeniers J.
Van Aperen A.
Van Bree J.
Vandebosch E.
Van den Bossche L.
Van den Broeck O.
Vandenbroucke F.
Van der Maelen D.
Van der Sande J.
Vandersmissen E.
Van Eetvelt J.
Vangansbeke P.
Van Grembergen P.
Van Hecke J.
Van Hooland R.
Vanhorenbeek L.
Van houtte M.
Vankeirsbilck E.
Vanlerberghe R.
Van Looy J.
Van Mechelen D.
Van Nevel A.
Vannieuwenhuyze R.
Van Parys T.
Van Peel M.
Van Rompaey H.
Van Rompaey R.
Van Rompuy E.
Van Steenkiste R.
Van Vaerenbergh E.
Vanvelthoven L.
Van Wambeke H.
Verberckmoes F.
Verhaegen G.
Verheyden J.
Verreycken W.
Weyts J.

Het amendement is niet aangenomen.

Dames en heren, we moeten nu stemmen over het amendement in bijkomende orde van de heer Cuyvers op artikel 2.

Mag de uitslag van de vorige stemming ook voor deze stemming gelden ? (**instemming**)

Het amendement is dus niet aangenomen.

Aan de orde is de hoofdelijke stemming over het vierde amendement van de heer Cuyvers op artikel 2.

Wordt het amendement gesteund ? (**Ja**)

De heer Cuyvers heeft het woord voor een stemverklaring.

De heer J. Cuyvers : Mijnheer de Voorzitter, heren Ministers, collega's, mijn vierde amendement handelt over de brandveiligheid in de openbare gebouwen. Het is volgens mij zeer belangrijk gebruik te maken van brandvrij isolatiemateriaal, dit ter bescherming van de personen die de gebouwen betreden.

De Voorzitter : Begin van de stemming.

Heeft iedereen gestemd ? (**Ja**)

Einde van de stemverrichtingen.

Ziehier het resultaat :

133 leden hebben aan de stemming deelgenomen ;
9 leden hebben ja geantwoord ;
124 leden hebben neen geantwoord ;

JA hebben gestemd :

Cuyvers J.
De Vlieghere W.
Dierickx L.
Geysels J.
Gryp E.
Janzegers G.
Van Dienderen H.
Van Durme W.
Vogels M. (mevr.)

NEEN hebben gestemd :

Aerts F.
Annemans G.
Baldewijns E.
Bartholomeeussen M.
Beerden G.
Beysen E.
Bockstal E.
Bosmans F.
Bosmans Jos
Bosmans Jozef
Bossuyt G.
Bourgeois A.
Brepoels F. (mevr.)
Breyne P.
Capoen M.
Cardoen G.
Caudron J.
Cauwenberghs F.
Chevalier P.
Coens D.
Content W.
Cooreman E.

Cortois W.
Coveliers H.
De Batselier N.
De Beul A.
De Bremaeker J.
De Clerck S.
De Groot E.
De Loor H.
De Meyer M. (mevr.)
Deneir A.
Denys A.
Derycke E.
De Seranno J.
Desutter M.
Deswaene R.
Devolder J.
Dewael P.
Dewinter F.
De *Wulf R.
Dhoore L.
Dielens F.
Dufaux J.
Dumez P.
Dupré J.
Duroi-Vanhelmont A.
Egelmeers I.
Gabriels J.
Geens G.
Gesquiere M.
Hermans P.
Kelchtermans L.
Kelchtermans T.
Kempinaire A.
Kuijpers W.
Lauwers H.
Lenssens J.
Leysen A. (mevr.)
Lisabeth C.
Loones J.
Maes N. (mevr.)
Marchand C.
Maximus L. (mevr.)
Merckx-Van Goey T.
Moens G.
Moors C.
Nelis-Van Liedekerke L.
Olivier M.
Panneels-Van Baelen M.
Pede J.
Peeters L.
Peeters W.
Peuskens V.
Pillaert J. -P.
Pinoie E.
Sarens F.
Sauwens J.
Schellens A.
Schoeters M.
Seeuws W.
Sleeckx J.
Suykerbuyk H.

Voorzitter

Swaelen F.
Taelman W.
Timmermans J.
Uyttendaele R.
Valkeniers J.
Van Aperen A.
Van Bree J.
Vandebosch E.
Van den Bossche L.
Van den Broeck O.
Vandenbroucke F.
Van der Maelen D.
Van der Sande J.
Vandersmissen E.
Van Eetvelt J.
Vangansbeke P.
Van Grembergen P.
Van Hecke J.
Van Hooland R.
Vanhorenbeek L.
Van houtte M.
Vankeirsbilck E.
Vanlerberghe R.
Van Looy J.
Van Mechelen D.
Van Nevel A.
Vannieuwenhuyze R.
Van Parys T.
Van Peel M.
Van Rompaey H.
Van Rompaey R.
Van Rompuy E.
Van Steenkiste R.
Van Vaerenbergh E.
Vanvelthoven L.
Van Wambeke H.
Verberckmoes F.
Verhaegen G.
Verheyden J.
Verreycken W.
Weyts J.

Het amendement is niet aangenomen.

Geen opmerkingen meer ? (Neen)

Dan is artikel 2 aangenomen.

Hoofdelijke stemming

De Voorzitter : Aan de orde is de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet tot aanvulling van de wet van 29 maart 1962 houdende organisatie van de ruimtelijke ordening en van de stedenbouw wat de thermische isolatie en de ventilatievoorzieningen van gebouwen betreft.

De heer Cuyvers heeft het woord voor een stemverklaring.

De heer J. Cuyvers (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, heren Ministers, collega's, via dit isolatie- en ventilatiedecreet vult de Vlaamse Raad een belangrijke lacune op in ons rationeel energiebeleid. De terugdringing van de energieverkwisting voor gebouwenverwarming is noodzakelijk om de uitstoot van de CO2 drastisch te kunnen verminderen. Iedereen weet dat wij veel minder CO2 in de atmosfeer mogen lozen indien wij rampen veroorzaakt door het broeikasteffect willen voorkomen. Vanuit dit perspectief zijn zeer strikte isolatie- en ventilatienormen hoognodig.

Volgens ons, Groenen, moet de Vlaamse Raad als decreetgever zelf de aanvangsnormen vastleggen, evenals de normen op lange termijn.

Wij opteren via onze amendementen voor K65 en K55 als overgangsnormen voor nieuwe gebouwen en voor K40 als norm voor 1999.

Aangezien de Vlaamse Raad onze amendementen niet heeft goedgekeurd, loopt het milieu het risico nog lang op de uitvoeringsbesluiten te moeten wachten, die Minister De Batselier aankondigt. Om deze redenen kunnen wij dit ontwerp-decreet niet goedkeuren. Aangezien het decreet toch een stap in de goede richting is, zullen wij ons bij de stemming onthouden.

De Voorzitter : Begin van de stemming .

Heeft iedereen gestemd ? (**Ja**)

Einde van de stemverrichtingen.

Ziehier het resultaat :

134 leden hebben aan de stemming deelgenomen ;
106 leden hebben ja geantwoord ;
19 leden hebben neen geantwoord ;
9 leden hebben zich onthouden.

JA hebben gestemd :

Aerts F.
Baldewijns E.
Bartholomeeussen M.

Beerden G.
Bockstal E.
Bosmans F.
Bosmans Jos
Bossuyt G.
Bourgeois A.
Brepoels F. (mevr.)
Breyne P.
Candries H.
Capoen M.
Cardoen G.
Caudron J.
Cauwenberghs F.
Chevalier P.
Coens D.
Content W.
Cooreman E.
Coveliers H.
De Batselier N.
De Beul A.
De Bremaeker J.
De Clerck S.
De Loor H.
De Meyer M. (mevr.)
Deneir A.
Deprez P.
Derycke E.
De Seranno J.
Desutter M.
De Wulf R.
Dhoore L.
Dielens F.
Dufaux J.
Dupré J.
Duroi-Vanhelmont A.
Egelmeers I.
Gabriels J.
Geens G.
Gesquiere M.
Hancké L.
Hermans P.
Kelchtermans L.
Kelchtermans T.
Kuijpers W.
Lauwers H.
Lenssens J.
Leysen A. (mevr.)
Lisabeth C.
Loones J.
Luyten W.
Maes N. (mevr.)
Marchand C.
Maximus L. (mevr.)
Merckx-Van Goey T.
Moens G.
Moors C.
Nelis-Van Liedekerke L.
Olivier M.
Panneels-Van Baelen M.
Peeters L.
Peeters W.

Voorzitter

Peuskens V.
Pillaert J.-P.
Pinoie E.
Sarens F.
Sauwens J.
Schellens A.
Schoeters M.
Seeuws W.
Sleeckx J.
Suykerbuyk H.
Swaelen F.
Timmermans J.
Uyttendaele R.
Van Bree J.
Vandebosch E.
Van den Bossche L.
Vandenbroucke F.
Van der Maelen D.
Van der Sande J.
Van Eetvelt J.
Vangansbeke P.
Van Grembergen P.
Van Hecke J.
Van Hooland R.
Vanhorenbeek L.
Vankeirsbilck E.
Vanlerberghe R.
Van Looy J.
Van Nevel A.
Vannieuwenhuyze R.
Van Parys T.
Van Peel M.
Van Rompaey H.
Van Rompaey R.
Van Rompuy E.
Van Steenkiste R.
Van Vaerenbergh E.
Vanvelthoven L.
Van Wambeke H.
Verhaegen G.
Verheyden J.
Weyts J.

NEEN hebben gestemd

Annemans G.
Beysen E.
Bosmans Jozef
Cortois W.
Daems R.
De Groot E.
Denys A.
Devolder J.
Dewinter F.
Kempinaire A.
Pede J.
Taelman W.
Van Aperen A.
Van den Broeck O.

Vandersmissen E.
Van houtte M.
Van Mechelen D.
Verberckmoes F.
Verreycken W.

Zich ONTHOUDEN hebben :

De Vlieghe W.
Dewael P.
Dierickx L.
Geysels J.
Gryp E.
Janzegers G.
Van Dienderen H.
Van Durme W.
Vogels M. (mevr.)

Dientengevolge neemt de Raad het ontwerp van decreet aan ; het zal aan de Vlaamse Executieve ter bekrachtiging worden overgezonden.

ONTWERP VAN DECREET betreffende het Vlaams provinciefonds – 462 (1990-1991) – Nrs. 1 en 2

Hoofdelijke stemming

De Voorzitter : Aan de orde is de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet betreffende het Vlaams provinciefonds.

Begin van de stemming.

Heeft iedereen gestemd ? **(Ja)**

Einde van de stemverrichtingen.

Ziehier het resultaat :

134 leden hebben aan de stemming deelgenomen ;
115 leden hebben ja geantwoord ;
19 leden hebben zich onthouden.

JA hebben gestemd :

Aerts F.
Baldewijns E.
Bartholomeeussen M.
Bockstal E.
Bosmans F.
Bosmans Jos
Bossuyt G.
Bourgeois A.
Brepoels F. (mevr.)
Breynne P.

Candries H.
Capoen M.
Cardoen G.
Caudron J.
Cauwenberghs F.
Chevalier P.
Coens D.
Content W.
Cooreman E.
Coveliers H.
Cuyvers J.
De Batselier N.
De Beul A.
De Bremaeker J.
De Clerck S.
De Loor H.
De Meyer M. (mevr.)
Deneir A.
Deprez P.
Derycke E.
De Seranno J.
Desutter M.
De Vlieghe W.
De Wulf R.
Dhoore L.
Dielens F.
Dierickx L.
Dufaux J.
Dumez P.
Dupré J.
Duroi-Vanhelmont A.
Gabriels J.
Geens G.
Gesquiere M.
Geysels J.
Gryp E.
Hancké L.
Hermans P.
Janzegers G.
Kelchtermans L.
Kelchtermans T. .
Kuijpers W.
Lauwers H.
Lenssens J.
Leysen A. (mevr.)
Lisabeth C.
Loones J.
Luyten W.
Maes N. (mevr.)
Marchand C.
Maximus L. (mevr.)
Merckx-Van Goey T.
Moens G.
Moors C.
Nelis-Van Liedekerke L.
Olivier M.
Panneels-Van Baelen M.
Peeters L.
Peeters W.
Peuskens V.
Pillaert J.-P.

Voorzitter

Pinoie E.
Sarens F.
Sauwens J.
Schellens A.
Schoeters M.
Seeuws W.
Sleeckx J.
Suykerbuyk H.
Swaelen F.
Timmermans J.
Uyttendaele R.
Valkeniers J.
Van Bree J.
Vandebosch E.
Van den Bossche L.
Vandenbroucke F.
Van der Maelen D.
Van der Sande J.
Van Dienderen H.
Van Durme W.
Van Eetvelt J.
Vangansbeke P.
Van Grembergen P.
Van Hecke J.
Van Hooland R.
Vanhorenbeek L.
Vankeirsbilck E.
Vanlerberghe R.
Van Looy J.
Van Nevel A.
Vannieuwenhuyze R.
Van Parys T.
Van Peel M.
Van Rompaey H.
Van Rompaey R.
Van Rompuy E.
Van Steenkiste R.
Van Vaerenbergh E.
Vanvelthoven L.
Van Wambeke H.
Verhaegen G.
Verheyden J.
Vogels M. (mevr.)
Weyts J.

Zich ONTHOUDEN hebben

Beysen E.
Bosmans Jozef
Cortois W.
Daems R.
De Groot E.
Denys A.
Deswaene R.
Devolder J.
Dewael P.
Kempinaire A.
Pede J.
Taelman W.

Van Aperen A.
Van den Broeck O.
Vandersmissen E.
Van houtte M.
Van Mechelen D.
Verberckmoes F.
Verreycken W.

Dientengevolge neemt de Raad het ontwerp van decreet aan ; het zal aan de Vlaamse Executieve ter bekrachtiging worden overgezonden.

Reden van onthouding ?

De heer Denys heeft het woord.

De heer A. Denys : Mijnheer de Voorzitter, onze fractie heeft zich bij de stemming onthouden omdat wij niet kunnen akkoord gaan met de verdeelcriteria die in het ontwerp zijn voorzien.

MOTIE VAN AANBEVELING van de heer J. Laverge c.s. tot besluit van de op 20 maart 1991 door de heer J. Laverge gehouden interpellatie tot de heer T. Kelchtermans, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Natuurbeschoud en Landinrichting, over de vergunning tot het gebruik van grondwater in de textielsector – 477 (1990-1991) – Nr. 1

Hoofdelijke stemming

De Voorzitter : Aan de orde is de hoofdelijke stemming over de motie van aanbeveling van de heer Laverge c.s. tot besluit van de op 20 maart 1991 door de heer Laverge gehouden interpellatie tot de heer Theo Kelchtermans, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Natuurbeschoud en Landinrichting, over de vergunning tot het gebruik van grondwater in de textielsector.

De heer Bossuyt heeft het woord.

De heer G. Bossuyt (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, de SP zal zich bij de stemming onthouden. Wij hebben hier te doen met twee moties en ik moet toegeven dat deze van de heer Cuyvers zeer valabele dingen bevat, namelijk de zorg voor een echt

grondwaterbeheer. Dat dit een noodzaak is, daarover weten wij in Zuid-West-Vlaanderen en in West-Vlaanderen in het algemeen maar al te goed mee te spreken.

Langs de andere kant kan men mij niet ten kwade duiden dat ik oog heb voor de noden van de industrie in onze regio, en dan vooral de textielveredelingsindustrie, die heel wat water verbruikt. Ik heb de motie van de heren Capoen, Laverge en De Clerck aandachtig gelezen. Ook deze motie bevredigt mij niet helemaal, omdat zij de zaken teveel vanuit de economische hoek bekijkt.

Wij hebben in West-Vlaanderen reeds heel wat problemen van watertekort gehad. Het is dus meer dan noodzakelijk dat de Executieve effectief er werk van maakt om voor dat probleem een oplossing te vinden, dat zij daarvoor de nodige tijd neemt en voldoende rekening houdt met de twee zeer belangrijke invalshoeken. Men kan het probleem van het grondwater niet beschouwen als een louter ecologische bekommernis. Hieraan zijn ook heel wat economische aspecten verbonden. Wij vragen de executieve dit dossier ernstig ter hand te nemen en zich niet te beperken tot alleen maar het inwinnen van adviezen zoals wordt voorgesteld in de tweede motie, zich ook niet te beperken tot een louter wetenschappelijke benadering, maar oplossingen aan te bieden aan de industrie die daar zo om vraagt en tegemoet te komen aan de nood van de bevolking aan gezondheid en aan de eisen van een goed grondwaterbeheer in West-Vlaanderen.

De Voorzitter : De heer Kempinaire heeft het woord.

De heer A. Kempinaire (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, ik begrijp niet waarom de SP zich zal onthouden bij de stemming over de motie van de heer Laverge over de problematiek van het grondwater. Wanneer men de motie van AGALEV zou goedkeuren dan zou inderdaad 30 ten honderd van de 'textielnijverheid' in West-Vlaanderen in gevaar komen. Voor dit economisch aspect moet men ongetwijfeld oog en oor hebben, maar de motie van de heer

Kempinaire

Laverge vraagt eenvoudig aan de Vlaamse Executieve dat zij een aangepast beleid voert voor de textielsector en dan vooral voor de sector van de textielveredeling die uiteraard de grootste grondwaterverbruiker is. Wij pleiten ervoor dat de Vlaamse Executieve een coherent concept uitwerkt, waarin zowel de eigen dynamiek, dat is het economisch aspect, en de ecologische aspecten van de textielveredeling worden opgevangen. Men moet dus een middel vinden om die twee aspecten tot verzoening en harmonie te brengen. In het licht van dit beleidsconcept vraagt de motie eenvoudigweg dat de SERV op korte termijn adviserend optreedt zodat de politieke besluitvorming niet wordt vertraagd. Wij menen dat alleen op die wijze spoedig een evenwichtige beheers- en investeringsprogramma kan worden ontworpen om tegemoet te komen aan de economische en de ecologische aspecten van deze belangrijke problematiek.

Ik richt een oproep tot de leden van de Vlaamse Raad, vooral tot de SP om deze onschuldige motie van aanbeveling goed te keuren. Die motie komt tegemoet aan de ecologische en de economische verzuchtingen, en wil een signaal zijn voor de Executieve. Het zou goed zijn als dat unaniem door de Raad kan worden goedgekeurd. **(Applaus)**

De Voorzitter : De heer Cuyvers heeft het woord.

De heer J. Cuyvers (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, allereerst stel ik vast dat twee eminente leden van een meerderheidspartij onrechtstreeks een aanval doen op het milieubeleid van Minister Kelchtermans aangezien zij alle twee pleiten voor een betere organisatie van rationeel waterbeleid. Dat behoort volledig tot de bevoegdheid van de Minister.

Mijnheer de Minister, er is dus nog werk voor u.

Als Groenen die het milieu ernstig nemen kunnen we de motie ingediend door onze collega's niet steunen. Ze tracht immers de expansie van de textielsector veilig te stellen

zonder echt rekening te houden met de noodzaak de uitputting van het sokkelwater te voorkomen. **(Protest)**

Geachte collega's uit West-Vlaanderen, u weet toch ook dat uw textielsector afhankelijk is van de kwaliteit van het sokkelwater. Als u er zo lichtzinnig blijft mee omspringen als in het verleden, zal de kwaliteit van het sokkelwater zeer vlug verminderen en zal het op korte tijd totaal zijn uitgeput. **(Protest van de heer M. Olivier)**

Ik zal een paar bewijzen geven dat het wel zo is, mijnheer Olivier.

De Minister heeft tijdens de discussie dramatische cijfers gegeven over de uitputting van het sokkelwater, waarvan het niveau is gedaald tot min 120. Wie beweert dat ik er niets van ken, kan beter zelf eerst het dossier bestuderen. **(Protest)**

In onze motie van aanbeveling pleiten wij voor de bescherming van het sokkelwater tegen uitputting en kwaliteitsvermindering en vooral voor een politiek van rationeel waterverbruik. Wij hopen dat onze collega's onze motie steunen. **(Applaus)**

De Voorzitter : De heer Capoen heeft het woord.

De heer M. Capoen (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, heren Ministers, geachte collega's, waarom is iedereen zo opgewonden ?

De motie, die ik mee ondertekend heb, werd door collega Kempinaire uitstekend verdedigd.

De heer Bossuyt was misschien niet aanwezig toen mijn interpellatie werd behandeld. **(Onderbreking door de heer G. Bossuyt)**

Mijnheer Bossuyt, u heeft aangevoerd dat u . . .

De heer G. Bossuyt : In uw voorstellen hebben wij geen enkele oplossing gevonden.

De heer M. Capoen : U heeft in uw verklaring duidelijk gemaakt dat u de ware omvang van het probleem niet kent en ook niet inziet.

Het gaat om de sokkel, een gesteente

dat in spleten en porieën water vasthoudt, die door overbepomping dreigt droog te staan, in zoverre dat er gevaar is voor oxydatie wanneer het in aanraking komt met de buitenlucht. Wanneer dat gesteente, onder meer piriet, oxydeert, wordt het water in één klap totaal onbruikbaar. Om die reden zeggen wij dat er een samenhang is tussen ecologie en economie.

Mijnheer Bossuyt, de textielindustrie is zich terdege bewust dat er een zeer gevaarlijk proces aan de gang is en wanneer het inderdaad tot oxydatie komt, onomkeerbaar is.

Samen met de collega's indieners van deze motie, vraag ik dat men zou streven naar een systeem om de overbepomping stop te zetten en zou komen tot een beheersmatige aanpak, zodanig dat de belangrijkste grondstof voor de textielindustrie — wat het geval is voor de textielindustrie in Kortrijk — namelijk het grondwater, dat geen privaat bezit is, maar een gemeenschappelijk belang heeft, zou worden beschermd. Aangezien het een gemeenschappelijk belang heeft, moet het ook door de gemeenschap worden beheerd.

Mijnheer de Minister, om die redenen dringen wij erop aan dat u de nodige stappen zou zetten, aangezien u ter zake ook ten volle gemotiveerd is, teneinde zo vlug mogelijk regels te bepalen om het water op een goede manier te gebruiken. **(Applaus bij de VU)**

De Voorzitter : Begin van de stemming.

Heeft iedereen gestemd ? **(Ja)**

Einde van de stemverrichtingen.

Ziehier het resultaat :

135 leden hebben aan de stemming deelgenomen ;
92 leden hebben ja geantwoord ;
9 leden hebben neen geantwoord ;
34 leden hebben zich onthouden.

JA hebben gestemd :

Aerts F.
Annemans G.
Beerden G.
Beysen E.

Voorzitter

Bockstal E.
Bosmans F.
Bosmans Jos
Bosmans Jozef
Bourgeois A.
Brepoels F. (mevr.)
Breyne P.
Candries H.
Capoen M.
Cardoen G.
Caudron J.
Cauwenberghs F.
Coens D.
Cooreman E.
Cortois W.
Coveliers H.
Daems R.
De Beul A.
De Clerck S.
De Groot E.
Deneir A.
Denys A.
Deprez P.
De Seranno J.
Desutter M.
Deswaene R.
Devolder J.
Dewinter F.
Dhoore L.
Dumez P.
Dupré J.
Gabriels J.
Geens G.
Hermans P.
Kelchtermans L.
Kelchtermans T.
Kempinaire A.
Kestelijn-Sierens M.-P.
Kuijpers W.
Lauwers H.
Lenssens J.
Leysen A. (mevr.)
Loones J.
Luyten W.
Maes N. (mevr.)
Marchand C.
Merckx-Van Goey T.
Moors C.
Nelis-Van Liedekerke L.
Olivier M.
Panneels-Van Baelen M.
Pede J.
Peeters W.
Pillaert J.-P.
Sarens F.
Sauwens J.
Suykerbuyk H.
Swaelen F.
Taelman W.

Uyttendaele R.
Valkeniers J.
Van Aperen A.
Van Bree J.
Vandebosch E.
Van den Broeck O.
Vandersmissen E.
Van Eetvelt J.
Vangansbeke P.
Van Grembergen P.
Van Hecke J.
Van Hooland R.
Vanhorenbeek L.
Van houtte M.
Vankeirsbilck E.
Van Looy J.
Van Mechelen D.
Van Nevel A.
Vannieuwenhuyze R.
Van Parys T.
Van Rompaey H.
Van Rompaey R.
Van Rompuy E.
Van Vaerenbergh E.
Van Wambeke H.
Verberckmoes F.
Verhaegen G.
Verreycken W.
Weyts J.

NEEN hebben gestemd :

Cuyvers J.
De Vlieghe W.
Dierickx L.
Geysels J.
Gryp E.
Janzegers G.
Van Dienderen H.
Van Durme W.
Vogels M. (mevr.)

Zich ONTHOUDEN hebben :

Baldewijns E.
Bartholomeeussen M.
Bossuyt G.
Chevalier P.
Content W.
De Batselier N.
De Loor H.
De Meyer M. (mevr.)
Derycke E.
Dewael P.
De Wulf R.
Dielens F.
Dufaux J.
Duroi-Vanhelmont A.
Egelmeers I.
Gesquiere M.
Hancké L.
Lisabeth C.

Maximus L. (mevr.)
Moens G.
Peuskens V.
Pinoie E.
Schellens A.
Schoeters M.
Seeuws W.
Sleeckx J.
Timmermans J.
Vandenbroucke F.
Van der Maelen D.
Van der Sande J.
Vanlerberghe R.
Van Steenkiste R.
Vanvelthoven L.
Verheyden J.

Dientengevolge neemt de Raad de motie aan. Ze zal aan de Vlaamse Executieve worden overgezonden.

MOTIE VAN AANBEVELING van de heer J. Cuyvers tot besluit van de op 20 maart 1991 door de heer J. Laverge gehouden interpellatie tot de heer T. Kelchtermans, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting, over de vergunning tot het gebruik van grondwater in de textielsector – 479 (1990-1991) – Nr. 1

Hoofdelijke stemming

De Voorzitter : Aan de orde is de hoofdelijke stemming over de motie van aanbeveling van de heer Cuyvers tot besluit van de op 20 maart 1991 door de heer Laverge gehouden interpellatie tot de heer Theo Kelchtermans, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Natuurbehoud, en Landinrichting, over de vergunning tot het gebruik van grondwater in de textielsector.

Begin van de stemming.

Heeft iedereen gestemd ? **(Ja)**

Einde van de stemverrichtingen.

Ziehier het resultaat :

133 leden hebben aan de stemming deelgenomen ;
9 leden hebben ja geantwoord ;
86 leden hebben neen geantwoord ;
38 leden hebben zich onthouden.

Voorzitter

JA hebben gestemd :

Cuyvers J.
De Vlieghere W.
Dierickx L.
Geysels J.
Gryp E.
Janzegers G.
Van Dienderen H.
Van Durme W.
Vogels M. (mevr.)

NEEN hebben gestemd

Aerts F.
Annemans G.
Beerden G.
Beysen E.
Bockstal E.
Bosmans F.
Bosmans Jos
Bosmans Jozef
Bourgeois A.
Brepoels F. (mevr.)
Breyne P.
Candries H.
Capoen M.
Cardoen G.
Caudron J.
Cauwenberghs F.
Cooreman E.
Cortois W.
Coveliers H.
Daems R.
De Beul A.
De Clerck S.
De Groot E.
Deneir A.
Denys A.
Deprez P.
De Seranno J.
Desutter M.
Deswaene R.
Devolder J.
Dewinter F.
Dhoore L.
Dumez P.
Dupré J.
Gabriels J.
Hermans P.
Kelchtermans L.
Kempinaire A.
Kestelijn-Sierens M.-P.
Kuijpers W.
Lauwers H.
Leysen A. (mevr.)
Loones J.
Luyten W.
Maes N. (mevr.)
Marchand C.

Merckx-Van Goey T.
Moors C.
Nelis-Van Liedekerke L.
Olivier M.
Panneels-Van Baelen M.
Pede J.
Peeters W.
Pillaert J.-P.
Sarens F.
Suykerbuyk H.
Swaelen F.
Uyttendaele R.
Valkeniers J.
Van Aperen A.
Van Bree J.
Vandebosch E.
Van den Broeck O.
Vandersmissen E.
Van Eetvelt J.
Vangansbeke P.
Van Grembergen P.
Van Hecke J.
Van Hooland R.
Vanhorenbeek L.
Van houtte M.
Vankeirbilck E.
Van Looy J.
Van Mechelen D.
Van Nevel A.
Vannieuwenhuyze R.
Van Parys T.
Van Rompaey H.
Van Rompaey R.
Van Rompuy E.
Van Vaerenbergh E.
Van Wambeke H.
Verberckmoes F.
Verhaegen G.
Verreycken W.
Weyts J.

Zich ONTHOUDEN hebben

Baldewijns E.
Bartholomeeussen M.
Bossuyt G.
Coens D.
Content W.
De Bremaeker J.
De Loor H.
De Meyer M. (mevr.)
Dewael P.
De Wulf R.
Dielens F.
Dufaux J.
Duroi-Vanhelmont A.
Egelmeers I.
Geens G.
Gesquiere M.
Hancké L.
Kelchtermans T.

Lenssens J.
Lisabeth C.
Maximus L. (mevr.)
Moens G.
Peeters L.
Peuskens V.
Pinoie E.
Sauwens J.
Schellens A.
Seeuws W.
Sleeckx J.
Timmermans J.
Van den Bossche L.
Vandenbroucke F.
Van der Maelen D.
Van der Sande J.
Vanlerberghe R.
Van Steenkiste R.
Vanvelthoven L. ,
Verheyden J.

Dientengevolge neemt de Raad de motie niet aan.

MOTIE VAN AANBEVELING van mevrouw M. De Meyer, mevrouw T. Merckx-Van Goey, mevrouw A.-M. Neyts-Uyttebroeck, mevrouw N. Maes, mevrouw M. Vogels en mevrouw A. Duroi-Vanhelmont tot besluit van de op 19 maart 1991 door mevrouw M. De Meyer gehouden interpellatie tot de heer J. Lenssens, Gemeenschapsminister van Welzijn en Gezin, over de opvang van de schoolgaande kinderen buiten de lesuren
— 480 (1990-1991) — Nr. 1

Hoofdelijke stemming

De Voorzitter : Aan de orde is de hoofdelijke stemming over de motie van aanbeveling van mevrouw De Meyer , mevrouw Merckx-Van Goey , mevrouw Neyts-Uyttebroeck , mevrouw Maes, mevrouw Vogels en mevrouw Duroi-Vanhelmont tot besluit van de op 19 maart 1991 door mevrouw De Meyer gehouden interpellatie tot de heer Lenssens, Gemeenschapsminister van Welzijn en Gezin, over de opvang van de schoolgaande kinderen buiten de lesuren.

Mevrouw De Meyer heeft het woord.

Mevrouw M. De Meyer (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, heren

De Meyer

Ministers, collega's, tijdens de afgelopen Paasvakantie hebben talloze werkende ouders nogmaals het probleem van het schrijnende gebrek aan goede buitenschoolse kinderopvang ondervonden. Het is niet omdat de schoolvakanties nu, dixit Minister Coens, eens en voor altijd zijn vastgelegd, dat het probleem van de opvang geregeld is. Integendeel.

Ook een Minister van de nationale Regering, de heer Van den Brande, kon gisteren nog bij de afsluiting van zijn Ronde Tafelconferentie over een harmonieuze combinatie van werk en gezin ervaren dat een goede, bruikbare, creatieve en kwalitatieve kinderopvang een probleem is waarvan de oplossing bovenaan het verlanglijstje van de werkende ouders staat.

Wij hopen dat zo vlug mogelijk een aanzet wordt gegeven met de organisatie van gemeentelijke coördinatiecentra voor buitenschoolse kinderopvang en rekenen erop dat deze motie, ondertekend door vrouwelijke leden van de Vlaamse Raad — dat geen mannelijke collega's hebben ondertekend, is te wijten aan het Reglement dat een beperkt aantal handtekeningen voorschrijft -, door alle leden van de Vlaamse Raad, mannen en vrouwen, unaniem wordt goedgekeurd. (**Applaus in de zaal**)

De Voorzitter : Begin van de stemming.

Heeft iedereen gestemd ? (**Ja**)

Einde van de stemverrichtingen.

Ziehier het resultaat :

129 leden hebben aan de stemming deelgenomen ;
118 leden hebben ja geantwoord ;
11 leden hebben zich onthouden.

JA hebben gestemd :

Aerts F.
Annemans G.
Baldewijns E.
Beerden G.
Beysen E.
Bockstal E.
Bosmans F.
Bosmans Jos

Bosmans Jozef
Bossuyt G.
Bourgeois A.
Brepoels F. (mevr.)
Breyne P.
Candries H.
Capoen M.
Caudron J.
Cauwenberghs F.
Content W.
Cooreman E.
Coveliers H.
Cuyvers J.
Daems R.
De Beul A.
De Bremaeker J.
De Groot E.
De Loor H.
De Meyer M. (mevr.)
Deneir A.
Denys A.
Deprez P.
De Seranno J.
Desutter M.
Deswaene R.
De Vlieghe W.
Devolder J.
Dewinter F.
Dhoore L.
Dielens F.
Dierickx L.
Dufaux J.
Dumez P.
Dupré J.
Duroi-Vanhelmont A.
Egelmeers I.
Gabriels J.
Gesquiere M.
Geysels J.
Gryp E.
Hancké L.
Hermans P.
Janzegers G.
Kempinaire A.
Kestelijn-Sierens M.-P.
Kuijpers W.
Lauwers H.
Leysen A. (mevr.)
Lisabeth C.
Loones J.
Luyten W.
Maes N. (mevr.)
Marchand C.
Maximus L. (mevr.)
Merckx-Van Goey T.
Moens G.
Moors C.
Nelis-Van Liedekerke L.
Olivier M.
Panneels-Van Baelen M.
Peeters L.

Peeters W.
Peuskens V.
Pillaert J.-P.
Pinoie E.
Sarens F.
Schellens A.
Seeuws W.
Sleeckx J.
Suykerbuyk H.
Swaelen F.
Timmermans J.
Uyttendaele R.
Valkeniers J.
Van Aperen A.
Van Bree J.
Vandebosch E.
Van den Broeck O.
Vandenbroucke F.
Van der Maelen D.
Van der Sande J.
Vandersmissen E.
Van Dienderen H.
Van Durme W.
Vangansbeke P.
Van Grembergen P.
Van Hecke J.
Van Hooland R.
Vanhorenbeek L.
Van houtte M.
Vankeirsbilck E.
Vanlerberghe R.
Van Looy J.
Van Mechelen D.
Van Nevel A.
Vannieuwenhuyze R.
Van Parys T.
Van Rompaey H.
Van Rompaey R.
Van Rompuy E.
Van Steenkiste R.
Van Vaerenbergh E.
Vanvelthoven L.
Van Wambeke H.
Verberckmoes F.
Verhaegen G.
Verheyden J.
Verreycken W.
Vogels M. (mevr.)
Weys J.

Zich ONTHOUDEN hebben :

Cardoen G.
Coens D.
De Batselier N.
Dewael P.
De Wulf R.
Geens G.
Kelchtermans T.
Lenssens J.
Sauwens J.

Voorzitter

Van den Bossche L.
Weckx H.

Dientengevolge neemt de Raad de motie aan. Ze zal aan de Vlaamse Executieve worden overgezonden.

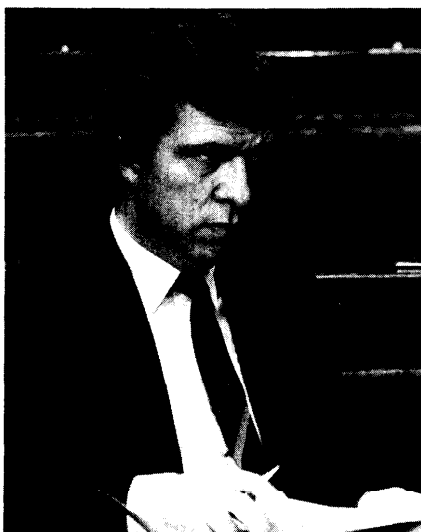

INTERPELLATIES (Regl. art. 76) (Voortzetting)

Interpellatie van de heer L. Dierickx tot de heer G. Geens, Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van Financiën en Begroting, over de aanleg van een nieuwe industriezone langsheen de grens tussen de gemeenten Huldenberg en Waver

De Voorzitter : Aan de orde is de interpellatie van de heer Dierickx tot de heer Geens, Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van Financiën en Begroting, over de aanleg van een

Gemeenschapsminister T. Kelchermans (CVP) werd door de Raadsleden M. Bartholomeeussen (SP), M. Vogels (AGALEV) en E. Beysen (PVV) aan de tand gevoeld over de brand bij het chemiebedrijf Protex in Antwerpen

nieuw industriezone langsheen de grens tussen de gemeenten Huldenberg en Waver.

De heer Dierickx heeft het woord.

De heer L. Dierickx (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Voorzitter van de Executieve, geachte collega's, in de nog ongeschonden Dijle-vallei grenst de woonkern van de gemeenten Ottenburg, fusiegemeente Huldenberg, aan het landelijk gebied van de stad Waver in Waals-Brabant.

Ten Noorden van de stad Waver voorziet het gewestplan Waver-Geldenaken-Perwijs de aanleg van een industriegebied. De onteigeningen daartoe werden reeds jaren geleden verricht. Een gedeelte van dit industriegebied werd bebouwd terwijl het andere gedeelte van dit gebied twee jaar geleden als golfterrein werd ingericht.

Alhoewel de stad Waver nog over de nodige industriegebieden beschikt, onder meer over het gedeelte dat als golfterrein werd aangelegd, vindt de stad Waver dat tot de uitbreiding van het industriegebied met tien hectaren, voor industriegebied of voor gebied voor ambachtelijke bedrijven, moet worden overgegaan. Bovendien voorzien zij nog zestig hectaren voor nijverheidsbedrijven.

Inmiddels blijven de 32 hectaren industriegebied die als golfterrein werden aangelegd onbenut voor industriële doeleinden. Bovendien blijkt uit een onderzoek dat van de huidige ongeveer 229 hectaren industriezone, zones voor ambachtelijke bedrijven, voor kleine- en middelgrote ondernemingen en dienstverleningsgebieden op het grondgebied van de stad Waver, er nog ongeveer 63 hectaren ongebruikt zijn.

In de omgeving van de nieuwe industriezone, dus 60 plus 10 hectaren, zijn er op het grondgebied van de stad Waver geen woongelegenheden te bespeuren. De voorgenomen uitbreiding van de industriezone ligt wel op slechts 1.000 meter van het centrum van de deelgemeente Ottenburg en is nu nog als landbouwgebied in het gewestplan ingetekend. **(Onderbreking door de heer W. Luyten)** Deze

nieuwe industriezone, mijnheer Luyten, momenteel landbouwgebied, paalt zelfs onmiddellijk aan het landelijk woongebied van de gemeente Ottenburg. Op dit ogenblik is de voorgenomen uitbreiding van het gewestplan als landelijk gebied voorzien. Dit landelijk gebied wordt hoofdzakelijk door de landbouwers van Ottenburg gebruikt. Zij hebben deze grond ofwel in eigendom, ofwel in pacht.

Het is duidelijk dat de aanleg van dit nieuwe industriegebied een enorme weerslag zal hebben op het leefmilieu in de Vlaamse gemeente Ottenburg en eigenlijk nagenoeg uitsluitend in de gemeente Ottenburg weerslag zal hebben, rekening houdend met het feit dat de afwatering van het gebied noodzakelijkerwijze dient te geschieden via de Dijle-vallei en de Lanevallei terwijl bovendien het dorp Ottenburg in de schaduw van dit industriegebied ligt en blijft liggen.

Het is ook duidelijk dat de aanleg van dit industriegebied slechts kan gebeuren op grond van een milieueffectenrapport en dat kan overeenkomstig artikel 7 van de EG-richtlijn van 27 juni 1985 zowel rekening dient te worden gehouden met de belangen van de inwoners van het Waals Gewest als van het Vlaams Gewest. Kortom, beide Gewesten dienen zich te verstaan omtrent de grensoverschrijdende milieuhinder.

Artikel 7 van de Europese richtlijn van 27 juni 1985 luidt : Wanneer een lidstaat constateert dat een project aanzienlijk effecten kan hebben op het milieu in een andere lidstaat of wanneer een lidstaat die aanzienlijk effecten zou kunnen ondervinden hierom verzoekt, doet de lidstaat op welks grondgebied het project wordt voorgesteld, de krachtens artikel 5 verzamelde informatie aan de andere lidstaat toekomen op hetzelfde tijdstip als hij deze informatie ter beschikking stelt van zijn eigen onderdanen. Deze informatie dient als grondslag voor het in het kader van de bilaterale betrekkingen van beide lidstaten eventueel noodzakelijk overleg op basis van wederkerigheid en op de voet van gelijkwaardigheid.

Dierickx

Zoals u vaststelt, mijnheer Luyten, kunnen wij lessen trekken uit de Europese richtlijnen. Ik ben ervan overtuigd dat u in de grond van uw hart met deze richtlijn akkoord gaat, zonet zou u geen goed Europeër en geen goed wereldburger zijn.

De heer W. Luyten : Ik betreur dat Vlaanderen geen lidstaat is van de Europese Gemeenschap. Een onafhankelijk Vlaanderen zou op deze richtlijn een beroep kunnen doen.

De heer L. Dierickx : Als wij doorgaan met ons zo slecht te gedragen, zullen wij nooit een lidstaat worden, mijnheer Luyten. Alleen democratische staten kunnen lid worden van de Europese Gemeenschap. Staten met een paternalistisch regime maken geen kans. In het Belgisch federalisme is de zoveelste techniek vervat om de regels van het goed fatsoen en van de Europese richtlijnen te omzeilen.

Overeenkomstig artikel 3 van het besluit van de Vlaamse Executieve van 22 februari 1989 is de Voorzitter van de Vlaamse executieve bevoegd voor de externe betrekkingen met inbegrip van de samenwerking met de Gewesten. Overeenkomstig artikel 15 van hetzelfde besluit is de Gemeenschapsminister van Ruimtelijke Ordening en Huisvesting bevoegd voor de inhoudelijke aspecten van de externe betrekkingen inzake de ruimtelijke ordening.

Nu is het zo dat de inwoners van de gemeente Ottenburg vastgesteld hebben dat het Waals Gewest steeds verder gaat met de procedure tot wijziging van het gewestplan Waver-Geldenaken-Perwijs.

Naar het schijnt werd het openbaar onderzoek korte tijd geleden geopend. Tot nog toe mochten de inwoners van de gemeente Ottenburg niets vernemen in verband met de stappen die zouden zijn gezet door de Voorzitter van de Vlaamse Executieve en de Gemeenschapsminister van Ruimtelijke Ordening en Huisvesting.

Aan hun lot overgelaten hebben zij zich dan ook tot de Voorzitter van

de Rechtbank van Eerste Aanleg te Brussel gewend in het raam van een procedure in kort geding.

Nu hebben de eisende partijen in kort geding via de conclusie die werd genomen door de raadsman van het Vlaams Gewest vernomen dat de Voorzitter van het Vlaams Gewest helemaal niet van plan is de zaak uit te praten binnen het Overlegcomité dat bepaald is door artikel 32 paragraaf 3 van de wet van 9 augustus 1980. Bovendien vernemen de eisende partijen ook door de conclusie van de raadsman van het Vlaams Gewest dat er voor de aanleg van dit reusachtig industrieterrein geen milieueffectenrapport noodzakelijk is en dat er evenmin rekening moet gehouden worden met de Europese richtlijnen in verband met de grensoverschrijdende milieuhinder. Graag vernemen wij of de Voorzitter van de Vlaamse Executieve en de Minister bevoegd voor Ruimtelijke Ordening en Huisvesting bij hun negatief standpunt blijven.

In verband met deze aangelegenheid verwijzen wij ook graag naar wat recent is gebeurd in de buurt van Lanaken naar aanleiding van de aanleg van het vliegveld van Beek. In de krant van 14 maart 1991 lezen wij : Op vrijdag 15 maart start de nieuwe inspraakprocedure rond de aanleg van de oost-Westbaan op het vliegveld-Beek in Nederlands Limburg. De eerste procedure was ongeldig verklaard omdat de gemeenten Lanaken en Maasmechelen niet werden geraadpleegd. Heel interessant in dit verband is het arrest van het gerechtshof te 's Gravenhage over de klacht van de Belgische gemeente Lanaken tegen de staat der Nederlanden. In dit arrest lezen wij volgende zeer interessante zin : Het zoëven gestelde klemt nog temeer indien men de richtlijn nummer 85/337 van de Raad van de Europese Gemeenschappen de dato 27 juni 1985 in aanmerking neemt. Deze richtlijn — daterend van voor de zogenaamde Europese Akte, waarbij voor het eerst bepalingen betreffende het milieu aan het EG-verdrag werden toegevoegd, en op die Akte derhalve voortuitlopend — betreft ondermeer de onderlinge informatie en het onderlinge overleg tussen de lidstaten van

de EEG bij het aanleggen van vliegvelden met een start- en landingsbaan van ten minste 2100 meter, aan welke maatstaf het onderhavige vliegveld voldoet, zoals uit de overgelegde kaarten blijkt. Uit de genoemde richtlijn valt duidelijk af te leiden dat die lidstaten met het oog op een deugdelijk milieubeleid een informatie- en overlegplicht hebben en aldus verplicht zijn elkaars belangen in hun beslissingen te betrekken. . Zij bevestigt met andere woorden de hierboven op ervaringsgegevens gebaseerde conclusie dat het milieubeleid niet bij de grenzen mag ophouden. Einde citaat. In deze aangelegenheid gaat het over grenzen tussen nationale staten, terwijl wij het in onze interpellatie hebben over grenzen tussen de deelstaten van wat wij de Belgische federatie plegen te noemen. De beslissing van het gerechtshof in Den Haag luidt als volgt : Het Hof : Vernietigt het vonnis waarvan een beroep, en beveelt geïntimeerde om, alvorens ingevolge artikel 27 juncto artikel 24 van de luchtvaartwet omtrent de uitbreiding van het vliegveld Zuid-Limburg met een Oost-Westbaan tot een definitieve aanwijzing over te gaan, met appellante — in dit geval de gemeenten Maasmechelen en Lanaken — in de zin van artikel 19 van die wet overleg plegen. Het Hof bepaalt dat geïntimeerde, als dit bevel niet wordt opgevolgd, een dwangsom van f 10.000.000,- (tien miljoen gulden) zal verbeuren.

Mijnheer de Voorzitter van de Executieve, we worden hier geconfronteerd met een belangrijk probleem, een principiële kwestie : een milieuprobleem verbonden met een juridisch-institutioneel probleem dat rijst in verband met de verhoudingen tussen deelstaten van de Europese Gemeenschap en deelstaatgebieden binnen een federatie, in dit geval België. Ik hoop dat u mijn vragen zult willen beantwoorden en ben er van overtuigd dat ook de juridische wereld aandacht aan uw antwoord zal besteden.

De Voorzitter : De heer Jos Bosmans heeft het woord.

De heer Jos Bosmans (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, als ver-

Jos Bosmans

tegenwoordiger van de streek zou ik toch enkele beschouwingen willen wijden aan het principiële probleem dat de heer Dierickx heeft ter sprake gebracht. Ik zou daarbij de tolk willen zijn van de vele verontruste inwoners uit de regio. De Voorzitter van de Executieve, die de regio goed kent, weet dat de Dijle-vallei één van de prachtigste stukjes natuurgebied in Vlaanderen is, ook in Wallonië. Op het ogenblik wordt dit gebied bedreigd door de vestiging van een industriezone ten noorden van Waver, in de zogenaamde Zoning Nord.

Dit grensoverschrijdend landschapspark Dijleland wordt door het initiatief van het Vlaams Gewest, dat hier toe het gewestplan Waver-Geldenaeken-Perwijs grondig wil herzien, grondig verstoord. Vooral in de gemeente Huldenberg en ook in de omliggende gemeenten is er groot verzet gegroeid tegen deze plannen. Er werden op zeer korte tijd niet minder dan 3.000 handtekeningen verzameld en dit is toch wel een bewijs dat men deze plannen wil gewijzigd zien.

Niet alleen het landschap, maar ook de landbouwers worden in deze regio rechtstreeks in hun bestaan bedreigd, aangezien de vestiging van deze industriezone een belangrijk landbouwgebied zou treffen.

Zoals de heer Dierickx heeft gezegd zijn er alternatieven. Wij moeten inderdaad het feit noteren dat drie jaar geleden 32 hectaren erkend industriegebied werden omgevormd tot een golfterrein en bovendien zijn er op het terrein een aantal bedrijven die gronden willen verkopen en er geen kopers voor vinden. Het is merkwaardig dit te moeten vaststellen tegelijkertijd met een herziening van het gewestplan van het Waalse gewest.

Vanuit ecologisch standpunt zien wij een ernstige bedreiging voor het natuurpark Dijleland dat zich thans uitstrekt over een vijftal gemeenten en als bijzonder waardevol wordt omschreven. Momenteel ijveren tal van groepen en verenigingen ervoor dit natuurpark, dat in het gewestplan slechts een beperkte oppervlakte be-

slaait, tussen Leuven en Waver uit te breiden — en dit zowel op Waals als op Vlaams grondgebied — tot 25.000 hectaren. Er is een zeer grote verscheidenheid in dit landschap en bovendien is het zeer rijk aan natuurlijk waterbronnen. De fauna en de flora worden door deskundigen als uniek omschreven. Dit gebied heeft dus een echte aantrekkingskracht voor het toerisme.

De uitbreiding van het industrieterrein zou ook een bedreiging kunnen vormen voor de kwaliteit van de waterlopen in Vlaanderen en zou op termijn zelfs een aantasting kunnen betekenen van een aantal waterwinningsgebieden. Dat is toch een belangrijk element waarmee men rekening moet houden bij het nemen van een beslissing.

Mijnheer de Minister, de aanleg van een dergelijke industriële zone vergt een grondige voorstudie en vele deskundigen en groepen betwijfelen het of deze voorstudie is gebeurd. Men moet inderdaad niet alleen rekening houden met de gevolgen aan de ene kant van de taalgrens, maar de repercussies in het hele gebied onderzoeken, met andere woorden ook met de gevolgen van een dergelijke vestiging op het Vlaams grondgebied.

In een studie van professor Quévit, een bekend Franstalig econoom, worden trouwens heel wat kritische afwegingen gemaakt over de gevolgen van deze vestiging in Waals-Brabant. Hij maakt er zich zorgen over dat men door de teloorgang van een gaaf gebied in Waals-Brabant de kip met de gouden eieren zou doden want dit gebied zou inderdaad door deze ecologische ingreep een belangrijke troef kunnen verliezen die op termijn misschien meer tewerkstelling met zich zou brengen, namelijk het toerisme. Professor Quévit heeft in zijn kritische studie deze fundamentele vraag gesteld, ook ten aanzien van de procedure die het Waals Gewest heeft ingezet.

De heer W. Luyten : Hij is trouwens een oprecht ecologist.

De heer Jos Bosmans : Hij is een deskundig econoom. Milieu-problemen en problemen van ruimtelijke

ordering worden niet door taal- of staatkundige grenzen geneutraliseerd of tegengehouden. Iedereen onderschrijft de idee dat milieu-problemen grensoverschrijdend zijn. Bijgevolg moet er een systematisch overleg tussen alle betrokkenen en verantwoordelijken plaatsvinden. Wij hebben hier een typisch voorbeeld van wat er gebeurt als men de problemen bij zijn buur wil leggen. Op internationaal vlak hebben wij in het verleden gezien dat de verschillende lidstaten van de EG zich daaraan schuldig hebben gemaakt door de vestiging van hun kerncentrales zo dicht mogelijk bij de landsgrenzen van hun buurlanden te zetten.

Men mag ons niet verkeerd begrijpen. Wij zijn geen tegenstanders van een evenwichtige sociaal-economische ontwikkeling van Waals-Brabant, maar in dit dossier zijn er een tal van tegenstrijdigheden en uiteenlopende visies te ontwaren. Trouwens, naar wij vernemen zou zelfs binnen de Waalse Executieve een verschil van mening bestaan tussen diverse Ministers.

Mijnheer de Minister, wij vragen dan ook dat er een ernstige voorstudie wordt gemaakt, ook aan Vlaamse kant, alvorens men de procedure van herziening afsluit. Wij vragen dat de gehele problematiek en de gevolgen voor de hele regio worden bestudeerd. De heer Dierickx heeft reeds een aantal alternatieven aangehaald, maar er zijn er nog andere. In de regio van Waver zijn talrijke oude en verlaten industriegebouwen die men kan renoveren. Zo kan een gaaf en landschappelijk waardevol gebied worden beschermd. Er zijn dus alternatieven, zowel op het gebied van bestaande terreinen, als op het gebied van bestaande bebouwing. Daarom dringen wij erop aan over dit dossier een grondig overleg te organiseren tussen de Executieven van de beide gebieden. Het lijkt mij aangewezen dat dit gebeurt via het overlegcomité, maar misschien kan ook een andere ad hoc-procedure worden ontwikkeld. Alleszins is het noodzakelijk dat een milieueffectenrapport van de Waalse Executieve wordt gevraagd. Indien zij daartoe niet bereid zou zijn, moet de Vlaamse Executieve op eigen initiatief een dergelijk

Jos Bosmans

rapport laten maken om de effecten en gevolgen op korte en lange termijn van deze vestiging te kennen.

Mijnheer de Minister, het behoud van een uniek natuurgebied dichtbij de hoofdstad van Europa zou op lange termijn wel eens een betere investering kunnen zijn dan ingrepen op korte termijn die aan de hele regio onherstelbare milieuschade zouden toebrengen. **(Applaus bij AGALEV, SP en VU)**

De Voorzitter : De heer Vanhorenbeek heeft het woord.

De heer L. Vanhorenbeek (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, heren Ministers, collega's, ik zal niet herhalen wat mijn collega's reeds hebben gezegd. Wij zijn er allen van overtuigd dat de streek van Huldenberg-Ottenburg een heel mooi, landelijk gebied is en dat de vrees voor de Waalse industrie niet onterecht is. Meer dan een jaar geleden, op 22 februari 1990, stelde ik aan de Ministers Waltniel en Kelchtermans een actuele vraag over de mogelijke vestiging van een Wavers industriepark in het landschapspark Dijleland. Ik kreeg toen van Minister Kelchtermans het antwoord dat deze materie niet tot zijn bevoegdheid behoorde en dat het dossier was doorgezonden naar de Minister van Externe Betrekkingen, die een verweerdossier had opgesteld. De Minister antwoordde mij ook dat hij contact zou opnemen met zijn collega van het Waals Gewest en bevestigde mij nogmaals dat ik mij moest richten tot Minister Geens. Mijn vraag is dan ook heel duidelijk : hoe ver staat het met dit verweerdossier en wat zijn de resultaten van de besprekingen die op bilateraal vlak hebben plaatsgehad tussen de Ministers van leefmilieu van het Vlaams en het Waals Gewest ? Het is belangrijk te weten wat er uiteindelijk met dit dossier zal gebeuren, opdat deze zeer mooie streek van Ottenburg binnen afzienbare tijd niet verandert in een gebied dat de naam Rottenburg waardig is. **(Applaus bij de VU)**

De Voorzitter : Minister Geens heeft het woord.

Minister G. Geens (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, collega's, de streek waarover het gaat is mij voldoende bekend.

— **De heer J. Pede, Ondervoorzitter, treedt als Voorzitter op**

Ik herinner echter even aan de wettelijke principes en regelingen ter zake.

Overeenkomstig de wet op de staats-hervorming blijft het principe gelden van de exclusieve bevoegdheidsverdeling tussen Staat, Gemeenschappen en Gewesten. Dit geldt uiteraard ook tussen Gewesten ondeling. Artikel 2 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 bakent zeer duidelijk het ambtsgebied af en ligt in het Waals Gewest.

De herziening van het gewestplan met het oog op de eventuele vestiging van een industriezone op gronden die behoren tot het Waals Gewest, langsheen de grens Huldenberg-Waver, is een maatregel inzake de ruimtelijke ordening waarvoor alleen het Waals Gewest bevoegd is.

In de bijzondere wet is geen verplichting bepaald tot samenwerking met het Vlaams Gewest via informatieuitwisseling, betrokkenheid of overleg, teneinde tot dergelijke maatregel te kunnen overgaan. Deze samenwerking is, hoewel niet verplicht, uiteraard wenselijk in het kader van het goed nabuurschap en de loyale federale samenwerking. Ik heb in het verleden trouwens herhaaldelijk voorgesteld om met het Waals Gewest een globaal samenwerkingsakkoord af te sluiten, met de bedoeling meer overleg te plegen over dergelijke grensoverschrijdende problemen, maar tot op heden is men hierop niet ingegaan.

De heer W. Luyten . Taalgrens, staatsgrens !

Minister G. Geens : Vanaf het ogenblik dat ik langs verschillende kanalen op de hoogte werd gebracht van de plannen tot vestiging van de betrokken industriezone, heb ik onverwijld de heer Waltniel, Gemeenschapsminister van Ruimtelijke Ordening en Huisvesting en de heer Kelchtermans, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Natuurbehoud en

Landinrichting, verzocht de ter zake bevoegde diensten te belasten met een diepgaand onderzoek betreffende de invloed ervan op de ruimtelijke kwaliteit in het Vlaams Gewest en een mogelijke belangenbenadeling.

Het is de taak van de betrokken Gemeenschapsministers om in gezamenlijk overleg en op basis van de bevindingen van het onderzoek, een uitgebreid dossier voor te bereiden dat de Vlaamse Executieve instaat zou stellen, in deze aangelegenheid een standpunt in te nemen. Op basis daarvan kunnen dan gesprekken worden aangeknoopt met het Waals Gewest, al dan niet in de schoot van het overlegcomité Regering-Executieven.

De Voorzitter : De heer Dierickx heeft het woord.

De heer L. Dierickx : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Voorzitter van de Executieve, er ligt iets tragisch in uw antwoord. Wij hebben een hervorming gewild in België en nu zitten wij er mee opgescheept, dat is wat u eigenlijk zegt. Ik meen zelfs dat ik heb gehoord dat wat alle kandidaat-staatsleiders zeggen, maar gelukkig stilaan wordt bestreden. Ze streven maar en willen prat gaan op soevereiniteit. Omdat u soevereiniteit wenst aan de ene kant van een taalgrens, moet u ook soevereiniteit dulden en verdedigen aan de andere kant. Mijnheer de Voorzitter, de staatssoevereiniteit is een beginsel waarvoor de mensheid al met miljoenen levens heeft moeten betalen. Het tragische is dat staatsleiders niets anders kunnen dan pleiten voor dat afschuwelijk ke zelfbeschikkingsrecht ; u kan niet anders. Elke dag moet de pers dat opnieuw zeggen : zelfbeschikkingsrecht en niet-inmengingsrecht. Als u eerlijk man was zou u zeggen dat er perken zijn aan het zelfbeschikkingsrecht. Omdat wij in ons land bevoegdheidsconflicten kunnen oplossen, maar geen belangenconflicten, moeten wij aanvaarden dat de Waalse Gemeenschap rivieren waarvan het water naar Vlaanderen vloeit, vergiftigt, omdat dat tot haar bevoegdheid behoort.

Wanneer dat gebeurt in een relatie tussen traditionele staten is dat aan-

Dierickx

vaardbaar, maar wanneer dat gebeurt binnen een federatie, binnen de Belgische Federatie, mijnheer Luyten, waarvan u zo een voorstander is, is dat tragisch. U wordt echter beschermd. Er is geen enkele journalist in Vlaanderen die durft zeggen dat Ludo Dierickx gelijk heeft.

De heer W. Luyten : U is geobseedeerd !

De heer L. Dierickx : Ik heb mijn obsessie en mijn trauma's. Het gevolg van dit alles is echter dat een mooi stukje Vlaamse natuur niet kan worden verdedigd door de democratie, omdat wij de soevereiniteitsprincipes aan beide kanten van de taalgrens moeten huldigen. Wat vroeger mogelijk was, nog eens gaan discussiëren in de nationale Regering en binnen het nationale Parlement kan nu niet meer met het Waals Gewest omdat het Waals Gewest de gevolgen trekt uit een hervorming die wij zelf gewild hebben. Wees echter gerust, ik zal preken in de woestijn want er is een stil akkoord dat Ludo Dierickx dit alles wel eens mag zeggen in een Parlement, maar woorden in een Parlement uitgesproken hebben toch niet veel belang.

Motie van aanbeveling

De Voorzitter : Door de heer Janzegers werd tot besluit van deze interpellatie een met redenen omklede motie van aanbeveling aangekondigd. Ze moet uiterlijk op 24 uur na de sluiting van de vergadering zijn ingediend.

De Raad zal zich daarover tijdens een volgende Openbare Vergadering moeten uitspreken.

Het incident is gesloten.

Interpellatie van mevrouw M. De Meyer tot de heer N. De Batselier, Vice-Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van Economie, Middenstand en Energie,

over de stand van zaken betreffende het scheepsbouwdossier

De Voorzitter : Aan de orde is de interpellatie van mevrouw De Meyer tot de heer De Batselier, Vice-Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van Economie, Middenstand en Energie, over de stand van zaken betreffende het scheepsbouwdossier.

Mevrouw De Meyer heeft het woord.

Mevrouw M. De Meyer (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, collega's, meer dan een jaar geleden, op 26 maart om precies te zijn, ging de door de Minister georganiseerde Ronde Tafelconferentie over de scheepsbouw door. Het was de bedoeling om samen met alle betrokkenen, werven, werkgevers, werknemers, financiële instellingen, bevoegde administraties, SERV, GIMV en GIMVINDUS, een oplossing te vinden voor een vernieuwing van de scheepsbouwsector in Vlaanderen.

Eén van de doelstellingen van de conferenties was een voorstel uitwerken om een eenvoudige en doorzichtige beleidsstructuur op te richten die objectief en snel zou kunnen beslissen over de steunaanvragen en die eveneens snel tot uitvoering van de genomen beslissing zou kunnen overgaan. Op basis hiervan zou dan een nieuw decreet met betrekking tot steunverlening aan de Vlaamse scheepsbouw tot stand komen.

Mijnheer de Minister, van in den beginne hebt u in de besprekingen met de partners een aantal beleidsdoelstellingen naar voren geschoven.

Ten eerste, zou er geen verdere afbouw van de tewerkstelling zijn.

Ten tweede, zou de werven zelf iets moeten doen aan hun solvabiliteit en liquiditeit. De overheidsbeheerders moeten hierbij méér worden betrokken. U heeft destijds verklaard dat er een duidelijk verband moet zijn tussen de realisatie van de actieplannen en de toekomstige steunverlening aan de werven en de privé- en overheidsinspanningen. U wilde voor de scheepsbouw een behoud van de huidige productiecapaciteit in Vlaan-

deren en voor de scheepvaart het behoud van de vloot in koopvaardij, zeevisserij en binnenvaart.

Nu, 1 jaar na de start van de Ronde Tafel, vragen wij ons af hoe het zit met het eigen vermogen van de werven. Zijn er daarvoor al oplossingen aangedragen ? Hoe staat het met de noodzakelijke herstructurering, uiteraard zonder afbouw van de tewerkstelling enzovoort.

Inmiddels kwamen er echter nieuwe wolken opduiken die het dossier zeker niet eenvoudiger maken. De Europese Commissie veroordeelde immers de Vlaamse scheepsbouwsteun verleend in 1989. In de 6° en 7° richtlijn van de Europese Commissie wordt immers gewerkt met plafonds van de produktiesteun. Dit plafond wordt jaarlijks door de Commissie vastgelegd en daalde van 20 naar 13 ten honderd. De afkeuring van de steundossiers ligt in de lijn van de beslissing van de Europese Commissie van vorig jaar, toen ook al een aantal steundossiers van Boelwerf werden afgekeurd. De Vlaamse Regering ging hiertegen uiteraard in beroep. Het is nu afwachten wat het Europees Hof hiervan zegt. Indien het Hof de beslissing van de EG-Commissie volgt, wat betekent dit dan concreet voor de sector ?

Het is duidelijk dat in heel het scheepsbouwdossier de grote fout is gebeurd in de periode 1985-1987. Had men het eigen vermogen van de bedrijven toen verhoogd, dan moest men vandaag niet zo zwaar subsidiëren. Een vermindering van de subsidies moet gepaard gaan met een verhoging van het eigen vermogen. Het is duidelijk dat de privé-sector zijn verantwoordelijkheid zal moeten nemen. Het staat als een paal boven water dat de sector van de scheepsbouw in tegenstelling tot de steenkoolsector overlevingskansen heeft mits noodzakelijk herstructureringen die de tewerkstelling niet aantasten. U hebt trouwens altijd gezegd dat dit voor u een voorwaarde is om een subsidie toe te kennen. We weten intussen — en ik verwijs naar de begrotingsbesprekingen in de Vlaamse raad in december 1990 — dat de liberalen bij monde van de heren Brill en Denys — pleiten voor een complete

De Meyer

stopzetting van subsidies aan de sector die volgens hen leefbaar is. Ik weet dat u niet meedoet aan deze doemdenkerij en de Vlaamse scheepsbouw wil doen overleven.

Als u mij toestaat om even dieper in te gaan op de streekproblematiek, zou ik het over de werven van Temse en Rupelmonde willen hebben. De jongste CAO-perikelen in het Waasland wezen op de onvrede van de Wase scheepsbouwers met betrekking tot het beleid van de patroons. De jongste jaren vielen er veel **afdan-kingen** en werd er serieus ingeleverd. Daartegenover is het echter zo dat momenteel de ordeboekjes goed gevolgd zijn, zelfs tot begin 1993 bij Boel. Geen wonder dat tijdens de onderhandelingen met betrekking tot de Wase metaal-CAO, de scheepsbouwers niet erg tevreden waren met de bekomen loonsverhoging.

Intussen viel op Europees niveau een positieve beslissing voor onze streek met het RENAVAL-programma. Het gebied Sint-Niklaas-Antwerpen werd immers geselecteerd voor de toepassing van dit communautaire programma voor de omschakeling van de scheepsbouwzones. Welke perspectieven opent dit voor het behoud van de tewerkstelling in deze streek? Hoe werkt dit programma precies? Wie is gemachtigd om projecten in te dienen? Al deze vragen zijn letterlijk van levensbelang voor de scheepsbouwers in mijn streek.

En last but not least is er nu de fameuze affaire van het Yatzi-boorplatform. Dit hoogtechnologisch exploitatieplatform dat miljarden heeft gekost — sommigen beweren 7 à 8 miljard — ligt blijkbaar werkloos en stapelt verliezen op. Dit komt uiteraard op rekening van de NV Yatzi waarin Boelwerf 90 ten honderd vertegenwoordigt. Volgens Frederik Marain in de Standaard zou de vennootschap nu een negatief eigen vermogen van 403 miljoen hebben en meer dan failliet zijn. Een gedwongen verkoop van Yatzi zou ten hoogste 3 miljard opbrengen. De overheid van de Boel blijven met de brokken zitten, aldus Marain.

Tot daar, mijnheer de Minister, in

vogelvlucht de problemen waarmee de Wase scheepsbouwers te kampen hebben. Graag **haden** we dan ook een antwoord op de volgende concrete vragen: Welke praktische opvolging werd en wordt gegeven aan de scheepsbouwconferentie van maart 1990? Welke overlevingskansen zijn er voor de Vlaamse scheepsbouw indien het Europese Hof de negatieve beslissing van de Europese Commissie met betrekking tot de subsidiëring bevestigt? Op welke manier kan ook de privé-sector voor zijn verantwoordelijkheid geplaagd worden? Welke kansen biedt het RENAVAL-programma voor behoud of uitbreiding van tewerkstelling in de scheepszone? Wat gaat er gebeuren met het Yatzi-probleem? (**Applaus op verschillende banken**)

De Voorzitter: Minister De Batselier heeft het woord.

Minister N. De Batselier (op de tribune): Mijnheer de Voorzitter, collega's, op een ogenblik dat zich voor deze sector vele problemen stellen, biedt de interpellatie van mevrouw De Meyer mij de gelegenheid mijn stelling te verduidelijken. Wij zoeken reeds een gans jaar om, samen met alle betrokkenen van de sector en de Europese Commissie, tot een oplossing te komen.

Ik wens te onderstrepen dat ik reeds in de overlevingskansen van de Vlaamse scheepsbouw heb geloofd en dat ik dit nog doe. Tot op heden heb ik dit geloof geconcretiseerd door een aantal belangrijke dossiers goed te keuren voor de bouw van meestal zeer hoog-technologische schepen. Sommige dossiers bevatten repeat-orders die voor de betrokken werf als rendabel kunnen worden omschreven?

Daar waar vóór 1989, vooraleer deze bevoegdheid mij werden overgedragen, er in deze sector een strategie bestond van dag tot dag overleving, gepaard gaand met grootschalige afvloeiingen, kan nu stellen dat de orderboeken van de Vlaamse werven voor 1991 volledig zijn volgeboekt; voor 1992 is dit ook reeds gedeeltelijk het geval en voor sommige werven staan reeds bouwprojecten voor 1993 op de agenda. De neerwaartse trend

van de tewerkstellingscijfers is door dit soort politiek volledig gestopt.

Mevrouw De Meyer, ik zal dit even toelichten. In 1986 waren er in de scheepsbouw nog 4.458 werknemers actief; half 1989 — de overdracht van bevoegdheden is wat later gebeurd dan de wet van 8 augustus 1980 het toeliet; het is pas gebeurd in maart-april 1989 — waren er 2.733 werknemers actief; thans, in 1991, zijn er 2.816 personen actief in de scheepsbouw. Dit betekent dat er tijdens mijn beleid geen enkele afvloeiing is gebeurd. Integendeel, er is een lichte stijging van de werkgelegenheid. Mijn opzet is aan de herstructurering, die deze sector zeker moet ondergaan, de belangrijke randvoorwaarde te verbinden dat de tewerkstelling in de scheepsbouw, globaal genomen, dezelfde moet blijven.

In maart 1990 heb ik een eerste Ronde Tafelconferentie van de Vlaamse scheepsbouw georganiseerd met inberis van alle aanverwante sectoren, zowel de koopvaardij, de visserij als de binnenvaart. Ik heb alle deelnemers in kennis gesteld van de resultaten van de studieopdrachten inzake de leefbaarheidskansen van de scheepsbouw in Vlaanderen. Deze studieopdrachten werden uitgevoerd, zowel door de GIMV als door Price-Waterhouse.

Het is duidelijk dat het de bedoeling was dat een werkgroep een aantal hoorzittingen zou organiseren om concrete operationele **beleidsmaatregelen** uit te werken. Ik heb deze werkgroep samengesteld onder het voorzitterschap van de heer Poppe, één van de auteurs van de wet van 1948. Hij is iemand die heel zijn leven met de scheepsbouw vertrouwd is en die deze materie uitermate goed kent.

Eind 1990 hebben mijn diensten zelf dit rapport aangevuld en geconcretiseerd. De in het rapport voorgestelde steunmaatregelen in verband met de scheepsbouw zijn voornamelijk geïnspireerd door het in het verleden bestaande gebrek aan een kader van herstructureringssteun en een steun voor onderzoek en ontwikkeling, specifiek op de scheepswerven gericht.

De Batselier

De scheepswerven moeten in staat worden gesteld om op lange termijn scheepsorders te verwerven door een competitieve mededinging op de scheepsbouwmarkt, daarbij gebruik makend van de mogelijkheden die het nieuw scheepsbeleid inhoudt inzake projectgebonden directe of indirecte steun. Hieraan dient de opmerking te worden gekoppeld dat het risico voor een verdere jaarlijkse, door het Europese scheepsbouwbeleid opgelegde daling van het percentage van de subsidies, reëel is en wellicht op middellange termijn tot nul kan worden herleid.

De door mijn diensten opgestelde nota werd gisteren, 17 april, opnieuw door de werkgroep behandeld teneinde een tweede gespreksronde in te gaan, zodat wij begin mei tot een eindverslag kunnen komen. Hieruit zal dan het nieuw Vlaams scheepsbeleid worden gedistilleerd. Het is nog steeds mijn bedoeling het nieuwe steunkader voor de Vlaamse scheepsbouw in de tweede helft van 1991 goed te keuren. Op die manier kunnen wij de basis leggen voor een nieuw subsidiërsbeleid.

Mevrouw De Meyer wijst er terecht op dat zich opnieuw donkere wolken boven het scheepsbeleid opstapelen. In dat verband denk ik in het bijzonder aan de beschikking van 4 juli 1990 van de Europese Commissie die een hypotheek kan leggen op de leefbaarheidskansen van onze Vlaamse scheepsbouwsector. Vanuit dit besef kunnen de beslissingen van de Europese Commissie vrij nefast zijn voor de Vlaamse scheepsbouwsector. Inderdaad zij creëren een onzekerheid, vooral ten opzichte van de potentiële investeerders waardoor onze werven de opportuniteiten in het verwerven van een aantal orders zien verloren gaan. Om deze redenen heb ik mij verzet tegen de beschikkingen van de Europese Commissie en stelde ik in november 1990 aan de Executieve voor deze beschikkingen door het Europees Hof van Justitie te laten vernietigen.

Mijn belangrijkste opmerking in dat verband is dat de voornaamste doelstelling van de Europese richtlijn erin

bestaat de toename van de scheepsbouwcapaciteit te vermijden. De steun die tot hiertoe werd verleend droeg nooit bij tot de uitbreiding van de scheepsbouwcapaciteit. Ik heb mij strikt gehouden aan alle elementen ter zake teneinde de capaciteit niet uit te breiden, maar wel om de bestaande capaciteit te behouden. Dit alles is het gevolg van de drastische sanering die voor 1987 plaatsvond. Ik ben van oordeel dat het dan ook niet nuttig is de bestaande capaciteit nog verder af te bouwen. De door de Europese Commissie gewraakte scheepskredieten werden in 1987 door de Ministerraad toegekend. Ik wenste de continuïteit van het beleid op dat vlak niet in het gedrang te brengen. Bovendien waren de kredietvoorwaarden door de Europese Commissie gekend; ik begrijp dus niet dat zij op dat vlak moeilijkheden maken.

De motivering van de Europese Commissie was blijkbaar gebaseerd op de berekeningswijze van het subsidie-equivalent, maar nergens werd aangetoond dat de scheepsbouwcapaciteit in Vlaanderen werd verhoogd. Bovendien was het schrijven dat de Commissie begin 1989 aan de Belgische overheid had gericht, vooral wat de Nederlandstalige brief betreft, nogal verwarrend zodat op dat vlak vragen kunnen rijzen. Wij hebben schriftelijk bijkomende vragen gesteld, maar ons schrijven bleef onbeantwoord. Het is nu aan het Europees Hof van Justitie om binnenkort uitspraak te doen. Deze uitspraak in kortgeding wordt binnen enkele weken verwacht. Ongeacht de uitspraak dient men vandaag alleszins rekening te houden met de eventuele gevolgen voor deze sector. Er moet ook rekening worden gehouden met de schriftelijke opmerkingen die de Commissie bij de griffie van het Hof van Justitie heeft neergelegd. In deze opmerkingen is onder meer vermeld dat de Commissie in feite niet oplegt dat het toekennen van kredieten zou worden gestaakt, evenmin dat de toegekende kredieten worden teruggevorderd. Zij gaat er wel van uit dat gezien het vigerend steunsysteem ingevolge de wet van 23 augustus 1948 een redersfinanciering betreft, het de betrokken reders zijn de teveel toe-

gekende steun moeten terugbetalen. Volgens de Commissie mag de teruggave geschieden na een herziening van de terugbetalingsschema's van de verleende scheepskredieten, zodat de bouw van de betrokken schepen verder kan worden afgewerkt. Dit is een eerste belangrijke nuance.

Toch kunnen nog steeds een aantal negatieve gevolgen ontstaan. Inderdaad, een unilaterale herziening van de terugbetalingsvoorwaarden schept uiteraard voor het bedrijfsleven een erg onzekere sfeer waarbij het risico tot schrapping van orders voor de toekomst mogelijk blijft. Vooral zou een blijvend wantrouwen ontstaan in de subsidieregeling zoals zij in Vlaanderen wordt toegepast.

Het is vanuit deze bezorgdheid dat wij de betrokken rederijen hebben gecontacteerd teneinde een oplossing te zoeken bij een eventuele negatieve beslissing van het Europees Hof zodanig dat er voldoende garanties zouden zijn opdat de door de rederijen in Vlaanderen bestelde schepen worden afgebouwd en de exploitatie van de schepen onder Luxemburgs-Belgische vlag met Belgische bemanning kan blijven gegarandeerd.

Mevrouw De Meyer weet dat deze Europese problematiek een vrij belangrijke impact heeft op de toekomstige steunregeling die wij aan het uitwerken waren. Wij hebben deze regeling gedeeltelijk moeten bijsturen zodanig dat wij niet altijd het geplande tijdschema hebben kunnen aanhouden.

Mevrouw De Meyer zegt dat moet worden gestreefd naar een combinatie tussen het opleggen van verantwoordelijkheden aan de privé-sector en een engagement vanwege de overheid. Ik voeg er aan toe dat wij daarom in de toekomst aan de herstructureringssteun voorwaarden moeten verbinden en dat daarom moet worden overgegaan tot het opmaken van actieplannen. Dat betekent dat wij per werf reorganisatievoorstellen doen.

In de eerste vergadering van de Ronde Tafelconferentie heb ik reeds dergelijke voorstellen neergelegd; daarop zijn door de werkgevers en de

De Batselier

werknemers opmerkingen gemaakt waarna de voorstellen enigszins werden aangepast. Op het ogenblik worden zij in een tweede ronde besproken door werkgevers en werknemers, zowel van de scheepsbouw als van de koopvaardij, zowel van de visserij als van de binnenvaart. Alles samen zijn hierbij heel wat mensen betrokken. Op die manier wordt de projectgebonden steun verbonden aan het actieplan. Indien uit de analyse van een bedrijf of scheepswerf blijkt dat een kapitaalsverhoging nodig is zullen wij die pas steunen als de actieplannen worden gerealiseerd en op voorwaarde dat naast iedere frank van de overheid er ook een frank komt van de privé-sector. Ik zal mij dus tegen een dergelijke kapitaalsverhoging niet verzetten. Integendeel, precies vanuit de zekerheid dat wij de steunmaatregelen moeten verminderen, meen ik dat wij tegelijk het eigen vermogen van die ondernemingen een duw in de rug moeten geven. Als overheid zijn wij daartoe bereid op voorwaarde dat wij hiervoor ook de nodige goodwill ondervinden vanuit de privé-sector. In gesprekken is deze al duidelijk gebleken, maar het blijft tot nu toe louter bij verklaringen.

Het RENAVAL-programma moet dienen om de negatieve gevolgen van de crisis in de scheepsbouw voor de betrokken gebieden op te vangen. Ik heb aan de Vlaamse Regering inderdaad voorgesteld om aan de Europese Commissie te vragen dat zij 7 gemeenten in de provincie Antwerpen en het arrondissement Sint-Niklaas zou erkennen als RENAVAL-zone. De Commissie heeft daarop positief gereageerd en zij zal in de eerstvolgende jaren ongeveer 280 miljoen vrijmaken voor projecten voor economische omschakeling en economische ontwikkeling van deze regio. Aan de GOM Oost-Vlaanderen, voor het gebied Sint-Niklaas, en aan de GOM Antwerpen, voor de regio Antwerpen, heb ik opdracht gegeven om een operationeel programma uit te werken voor dit RENAVAL-gebied. Dit programma kan betrekking hebben op de verbetering of het aanleggen van infrastructuur, op de inrichting of uitbreiding van adviesor-

ganen in gemeenschappelijke diensten, op het stimuleren van renovatie in de industrie en in de dienstensector, het bevorderen van de KMO's enzovoort. De GOM's zullen programma's aan mij bezorgen vóór eind juni.

Als die voorstellen mij zijn overgemaakt moet ik ze voorleggen aan de Vlaamse Executieve die ze ten laatste in augustus via mij aan de Europese Commissie moet voorleggen. Na de goedkeuring van de Europese Commissie komt de implementatie ervan, waarvoor een RENAVAL-werkgroep wordt opgericht met vertegenwoordigers van de GOM's, van de overheid, van de sociale partners, van de administratie, van de Executieve en van de Europese Commissie. Alle concrete projecten worden nadien in die stuurgroep behandeld.

Vorige week kon ik bij een bezoek aan de haven van Antwerpen merken dat er concrete plannen waren voor een toekomstgericht beleid voor de gebieden in Antwerpen en in het Waasland. Met de RENAVAL-gelden zal men opnieuw in staat zijn om de crisis in de scheepsbouw, die al sedert 1984 bezig is, gedeeltelijk het hoofd te bieden.

Ik heb ervoor gekozen de GOM's verantwoordelijkheid te geven omdat wij het in theorie altijd hebben over decentralisatie van het beleid en eigen verantwoordelijkheid van de regio's. Voor mij is het ook een uitdaging na te gaan of de regio's in staat zijn een gedecentraliseerde aanpak tot een goed einde te brengen. Ik vertrouw er wel op dat de gelden van het RENAVAL-project goed zullen worden aangewend. **(Applaus)**

De Voorzitter : Mevrouw De Meyer heeft het woord.

Mevrouw M. De Meyer : Mijnheer de Minister, ik heb nog twee vragen. De eerste houdt verband met het RENAVAL-programma waarvan u zegt dat de implementatie door de werkgroep zal gebeuren. U heeft de samenstelling van die werkgroep gegeven, maar behoren de lokale besturen ook tot de daarin vertegenwoordigde overheidsbesturen ? **(Minister N. De Batselier knikt instemmend)**

Mijnheer de Minister, kan u meer uitleg geven over de Yatzi-problematiek ?

Minister N. De Batselier : De Yatzi-problematiek behoort tot de nationale sectoren. De NV Yatzi wordt in Vlaanderen beheerd door GIMVINDUS, die de opvolger is van FNSV. Wij hebben deze in de tweede functie van de GIMV de opdracht gegeven alle ondernemingen die deel uitmaken van de nationale sectoren, te beheren.

De GIMVINDUS heeft deze week daaraan een bestuursvergadering gewijd en een oplossing uitgewerkt, enerzijds in het belang van het bedrijf, gelet op de continuïteit, en anderzijds ter vrijwaring van de belangen van het Vlaams Gewest. Het is immers de taak van GIMVINDUS daarmee rekening te houden.

Op basis van die oplossing zal GIMVINDUS onderhandelingen beginnen met de privé-sector. Samen met GIMVINDUS en de vertegenwoordigers van Yatzi heb ik de situatie onderzocht. De cash-drain van Yatzi moet worden stopgezet. De oplossing, die nu door GIMVINDUS werd uitgewerkt en aan de privé-aandeelhouders van Yatzi zal worden voorgesteld, heeft vooral een bilantaire aard. Dat betekent dat men vooral het eigen vermogen tracht op te krikken. Bijgevolg mag men aannemen dat het een eenmalige versterking is van het eigen vermogen van Boelwerf.

Wanneer evenwel door de NV Yatzi geen nieuwe boorcontracten kunnen worden afgesloten, heeft zulks naast de rentelasten en de onderhoudskosten voor het bedrijf een onmogelijke opdracht tot gevolg. Zoals in de krant is verschenen zal de cold lay-up jaarlijks 150 à 200 miljoen bedragen. Dat is natuurlijk onhoudbaar.

Gelet op de huidige aandeelhoudersstructuur van de NV Yatzi, met name 90 ten honderd Temse-Hoboken-rederij, die op haar beurt voor 55 ten honderd in handen is van Boelwerf en 453 GIMVINDUS. Gelet op de vordering van Boelwerf en Temse-Hoboken-rederij op Yatzi zou een dergelijke evolutie voor Boel, voor

De Batselier

GIMVINDUS en voor het Vlaams Gewest niet zonder gevolgen blijven.

Ik heb gevraagd een scenario uit te werken ter vrijwaring van de Vlaamse scheepsbouw door een structurele oplossing en niet door een eenmalige oplossing. Mijn betrokkenheid ter zake beperkt zich enkel tot het feit dat ik voogdijminister ben van GIMVINDUS. GIMVINDUS informeert mij daarover, maar ik hoef zelfs mijn akkoord niet te betuigen, aangezien GIMVINDUS een groep is, die werkt in de tweede functie van de GIMV en dus niet in de derde functie. Mocht GIMVINDUS in de derde functie van de GIMV werken, zou ik niet enkel via de GIMV de voogdij uitoefenen, maar eveneens een permanent injunctierecht hebben en telkenmale kunnen bijsturen wanneer een beslissing wordt genomen. Dat is evenwel niet het geval.

Het is dus GIMVINDUS zelf die rechtstreeks betrokken is, wat niet betekent dat ik, gelet op het feit dat ik als Minister verantwoordelijk ben voor de subsidiëring van de scheepsbouw, een oplossing tracht te vinden zodat de structurele problematiek van de scheepsbouw niet wordt verzwaard. Vandaar dat wij door een bilaterale oplossing tussen GIMVINDUS en Yatzi het eigen vermogen van Boel proberen veilig te stellen.

De Voorzitter : Het incident is gesloten.

Interpellatie van de heer J. Geysels tot de heer R. De Wulf, Gemeenschapsminister van Tewerkstelling, over de gevolgen in Vlaanderen van de toepassing van artikel 143 van het koninklijk besluit van 20 december 1963 betreffende de arbeidsvoorziening en werkloosheid

De Voorzitter : Aan de orde is de interpellatie van de heer Geysels tot de heer De Wulf, Gemeenschapsminister van Tewerkstelling, over de gevolgen in Vlaanderen van de toepassing van artikel 143 van het konink-

lijk besluit van 20 december 1963 betreffende de arbeidsvoorziening en werkloosheid.

De heer Geysels heeft het woord.

De heer J. Geysels (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, heren Ministers, dames en heren, wij hebben de afgelopen jaren zowel in de Kamer als in de Raad gediscussieerd over de werkloosheid, het werkloosheidssysteem en de integratie van werklozen. Dat was terecht omdat het werkloosheidscijfer op een onaantoonbare manier hoog blijft en omdat, vooral op nationaal vlak, ook met deze Regering de besparingsdrift, die zo eigen was aan de periode na 1981, wordt voortgezet in de Sociale Zekerheid in het algemeen en in het werkloosheidssysteem in het bijzonder.

Recente cijfers tonen een verscherpte toepassing van artikel 143 aan. Wij krijgen de indruk dat er een aantal krijtlijnen worden getrokken, een aantal pistes geopend die het fundament vormen van een duaal werkloosheidssysteem. Langdurige werklozen worden niet alleen op de arbeidsmarkt marginales, maar ook voor de Sociale Zekerheid. Ik heb dat gisteren ook verklaard in de nationale Commissie van Sociale Zaken en wens dat hier te herhalen. Die pistes, die krijtlijnen volgen wij niet.

Ook de Vlaamse Minister verantwoordelijk voor de werkgelegenheid, heeft een aantal weken geleden in de Raad een dergelijke piste bewandeld. Zodanig dat Minister Van den Brande zich in een interview erover verheugde dat de Gemeenschapsminister óók aan een zesde pijler in de Sociale Zekerheid dacht. Daarover ontstond hier toen een incident. Ik zal hier niet op terugkomen, maar wou het enkel oprakelen om de achtergrond van mijn bezorgdheid, te illustreren.

Ik kom tot de kern van mijn uiteenzetting. Zoals ik reeds zei, worden door de versterkte toepassing van artikel 143 ingevolge de budgettaire besparingswoede op nationaal vlak langdurige werklozen en onvrijwillig deeltijdse werklozen, die niet beho-

ren tot de hoge inkomenscategorieën — dat mag toch niet worden vergeten — , getroffen.

Mijnheer de Minister, op 3 augustus 1990 hebt u als commentaar op de verscherpte toepassing van artikel 143 verklaard dat u betwijfelde of de heer Van den Brande zijn doelstelling, die toen 500 miljoen bedroeg, zou halen. Welnu, wij weten nu zeer goed dat hij niet alleen zijn doelstelling heeft gehaald, maar ze met een factor 5 heeft vermenigvuldigd en 2,5 miljard besparingen kon aankondigen.

Dit alles, collega's, heeft repercussies op het Vlaams Gewest. In persberichten van de jongste weken kon men lezen dat langdurige werklozen die in door de Gemeenschappen en de Gewesten georganiseerde reïntegratieprogramma's, zoals Weer-Werk, zijn ingeschakeld, niet beschermd zijn tegen artikel 143. Dit niettegenstaande een aantal formele uitspraken en beloften van de nationale Minister ter zake.

Als ik het samenwerkingsakkoord lees dat u op 10 december 1990 met uw nationale collega hebt gesloten dan staat daarin gestipuleerd dat deze mensen geïmmuniseerd zouden zijn tegen artikel 143. In het samenwerkingsakkoord is er sprake van wat men inschakelingsinspanningen noemt.

Dat was de essentie van het samenwerkingsakkoord waarvoor u in ruil bereid was, mits een bepaalde procedure, zogenaamde werkonwilligheid aan de RVA te signaleren.

Ik heb de indruk, mijnheer de Minister, dat er een ongelijke ruil is gebeurd en dat u door uw nationale collega bij de neus bent genomen. U heb wel aanvaard werkonwilligheid te signaleren aan de nationale Minister maar deze heeft er niet voor gezorgd dat Weer-Werkers beschermd zouden worden. Welnu, tot gisteravond 20 uur — ik refereer naar de discussie in de Kamer-commissie — was dat niet het geval. Het was zeer duidelijk dat dit akkoord niet geoperationaliseerd was. Wij hebben dat in de kranten kunnen lezen en de nationale Minister heeft dat niet tegengesproken.

Geysels

U hebt zich daarover een aantal dagen geleden boos gemaakt en terecht. Op een bepaald ogenblik hebt u, of iemand van uw kabinet, zelfs bedreigd om het samenwerkingsakkoord op te zeggen.

Welnu, mijnheer de Minister, samen met collega's van andere fracties heb ik daarover aan de nationale Minister voor Tewerkstelling en Arbeid gisteren in de Kamer een aantal vragen gesteld. Ik moet u zeggen dat ik, en ik niet alleen, onthutst was over zijn antwoord. In zijn antwoord herhaalde de Minister wat in het akkoord stond, wat hij in zijn persbriefing van 28 maart heeft gezegd en liet hij verstaan dat hij eigenlijk de hete brij, als ik het zo mag noemen, naar het beheerscomité van de RVA en naar de sociale partners doorschoof.

Op twee essentiële vragen werd gisteren geen antwoord gegeven. Het is niet onbelangrijk dat u weet dat deze vragen werden gesteld.

Ten eerste werd gevraagd wat de nationale Minister zal doen wanneer de RVA niet tot een akkoord komt. Daarop heeft de Minister geantwoord dat er dan, binnen een onzekere timing, een koninklijk besluit wordt uitgevaardigd.

Ten tweede werd gevraagd wat er zal gebeuren met de Weer-Werkers die intussen werden uitgesloten. Op die vraag is geen antwoord gekomen tot op heden hebben wij nog steeds geen antwoord gekregen. Wij weten dat het beheerscomité vandaag zou hebben beslist, u moet dat aanvullen, om de Weer-Werkers niet uit te sluiten — dit komt enigszins te laat — waarbij de vraag die oorspronkelijk werd gesteld herhaald moet worden. Is het akkoord dat vandaag werd bereikt in die mate concreet en afdwingbaar in het kader van de subjectieve criteria dat die categorieën van langdurig werklozen niet meer worden uitgesloten ?

Om te besluiten wil ik nog vijf vragen stellen

Ten eerste, is de heden door de RVA genomen beslissing een concreet antwoord op de door ons en door de

Minister erkende problemen inzake de uitsluiting van langdurig werklozen die in de Weer-Werk actie zijn ingeschakeld ?

Ten tweede, wat zal er gebeuren met de eventueel reeds uitgesloten mensen ? De nationale Minister heeft op deze vraag niet geantwoord maar misschien kan de **Gemeenschapsminister** dat toch wel doen.

Ten derde, hoe is het zo ver kunnen komen ? Wanneer twee verantwoordelijken, zij het op een verschillend niveau, een akkoord sluiten moet dit toch bindend zijn voor de mensen waarop het van toepassing is ?

Ten vierde, waarom moest het vier maanden duren eer het rechtsvacuüm werd weggewerkt ? Is de uiteindelijke beslissing te danken aan de interpellaties die hier gisteren werden gehouden ? Dit zou in elk geval pleiten voor de rol van het Parlement.

Ten vijfde, hoeveel mensen werden reeds uitgesloten !

De Voorzitter : De heer Van Vaerenbergh heeft het woord.

De heer E. Van Vaerenbergh : Mijnheer de Voorzitter, ik had inderdaad de bedoeling in het kader van deze interpellatie het woord te voeren. Aangezien de heer Geysels echter hoofdzakelijk heeft gesproken over de Weer-Werkactie wens ik dit niet te doen.

De Voorzitter : Minister De Wulf heeft het woord.

Minister R. De Wulf (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, ik zal niet ingaan op de werkloosheidsreglementering, aangezien dit inderdaad een nationale materie is. Bovendien heb ik enkele weken geleden uitvoerig geantwoord aan mevrouw Vogels, partijgenote van de heer Geysels, met betrekking tot bepaalde ideeën die in mijn hoofd spelen in verband met een mogelijke zesde pijler van de Sociale Zekerheid die ik beschouw als een dynamisch instrument.

Wat de interpellatie van de heer Geysels betreft, wil ik in de eerste plaats een en ander preciseren en rechtzetten.

In tegenstelling tot wat collega Geysels beweert bestaat er geen samenwerkingsakkoord tussen Minister Van den Brande, de Gewesten, Gemeenschappen en de sociale partners over de toepassing van artikel 143. De vraag van de heer Geysels wekt verkeerdelijk de indruk als zouden de Gewesten en Gemeenschappen mee verantwoordelijk zijn voor de schorsing van 25.000 langdurig werklozen in het kader van een samenwerkingsakkoord. Niets is minder waar.

Wel werd in het kader van de Rondetafelconferentie over het 1 + 1 = 3-Plan op 10 december 1990 een voorakkoord bereikt over een actieprogramma dat de bedoeling heeft een gecoördineerde aanpak van alle betrokken partners te bewerkstelligen in de acties en initiatieven die zij nemen betreffende de herinschakeling van langdurig werklozen.

De inhoud van dit voorakkoord moet weldra vastgelegd worden in een concreet samenwerkingsakkoord zoals bepaald in artikel 92bis paragraaf 1 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980.

Het akkoord van 10 december 1990 bepaalt uitdrukkelijk dat de RVA er zicht toe verbindt de werkzoekenden die zich in een substantiële begeleidings- of opleidingssituatie bevinden, te beschouwen als beschikbaar voor de arbeidsmarkt. Dit houdt in dat zij gedurende de begeleiding of opleiding en zelfs gedurende een bepaalde termijn die daarop volgt niet kunnen worden gesanctioneerd op basis van onbeschikbaarheid of van abnormaal langdurige werkloosheid. Het principe van deze bescherming tegen uitsluiting werd trouwens reeds vastgelegd in het koninklijk besluit van 27 november 1990 dat het artikel 143 wijzigt. Dit koninklijk besluit voorziet in de eerste plaats in een immuniteit voor werklozen die een voltijdse beroepsopleiding gedurende minstens 3 maanden hebben gevolgd in de VDAB-centra of in de door de VDAB erkende of gesubsidieerde centra. Voor wat betreft de reïntegratieprogramma's voorziet dit koninklijk besluit dat de bescherming slechts geldt nadat het beheerscomité van de RVA heeft vastgesteld dat het programma voldoet aan de door hem

De Wulf

bepaalde criteria inzake duur en inzet.

Op mijn verzoek werden reeds in december 1990 door de VDAB volgende acties voor erkenning als reïntegratie-actie aan de RVA voorgelegd : de Weer-Werkactie, de jobclubs en de begeleidingsacties van de dienst maatschappelijk werk die gericht zijn op de herinschakeling van probleemwerzoekenden.

De VDAB heeft ook aan het beheerscomité van de RVA gevraagd om de niet-voltijdse opleidingen en de opleidingen van korte duur van de dienst gelijk stellen met voltijdse beroepsopleidingen in het kader van artikel 143, en dit omdat deze opleidingen speciaal werden opgezet voor laaggeschoolden en langdurig werklozen en omdat ze om methodologische en didactische redenen in deeltijds verband of voor korte periode worden georganiseerd. Het beheerscomité van de RVA heeft zich echter pas deze voormiddag uitgesproken over deze immunisering ten opzichte van artikel 143.

Voor zover ik weet, want ik beschik nog niet over de tekst, is bepaald dat de werkloze die aan de Weer-Werkactie deelneemt of in een jobclub is ingeschakeld, gedurende zes maand immuniteit geniet ten opzichte van artikel 143. Hierdoor wordt in grote mate tegemoet gekomen aan mijn vraag aan collega Van den Brande om het beleid van de Vlaamse Regering inzake de bestrijding van de langdurige werkloosheid niet te door kruisen met sanctionerende maatregelen van de nationale overheid.

Zoals de interpellant betreurt ik dat de RVA zo lang gewacht heeft om deze beslissing te treffen. Ondertussen werden immers al Weer-Werkers effectief geschorst van het recht op werkloosheidsuitkeringen. Ik eis dus dat beslissingen tegenover deze personen vernietigd worden.

Verder blijf ik echter de mening toegedaan dat er nog een betere afstemming kan gebeuren. Zo zou het wenselijk zijn dat de immuniteit reeds vanaf de intrede in het herinschakelingsprogramma wordt toegekend en

niet, zoals nu bepaald is, enkel in beroep tegen de schorsingsmaatregel kan worden toegekend. Werklozen die reële inspanningen leveren om aan de slag te geraken moeten immers ten volle gesteund worden.

Zowel in het verband met dit probleem als met andere zaken waarover nog onvoldoende klaarheid bestaat, zal ik weer contact opnemen met Minister Van den Brande zodat de rechtszekerheid van de werkloze die een reële inspanning doen om weer aan werk te geraken, verbeterd wordt.

De Voorzitter : De heer Geysels heeft het woord.

De heer J. Geysels (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, geachte collega's, ik heb toch nog een paar opmerkingen.

Ten eerste heb ik niet de indruk willen geven dat u mede verantwoordelijk bent voor het koninklijk besluit van 12 juni waarin de verstrengde toepassing van artikel 143 wordt bekrachtigd. Ik heb wel duidelijk willen zeggen — dat is voor mij geen indruk maar een zekerheid — dat u een aantal pistes bewandelt die ook door de nationale Minister worden bewandeld en die leiden naar een duaal werkloosheidssysteem.

Ten tweede denk ik dat u op een aantal vragen zeer concreet heeft geantwoord, onder meer dat de beslissing van de RVA vandaag ter zake nog niet volledig tegemoetkomt aan al uw eisen en dat u daarvoor contact zal opnemen met uw nationale collega. Ik neem er nota van dat u eist dat de langdurig werklozen die in een reïntegratieprogramma zijn ingeschakeld en toch gesanctioneerd werden, van deze sanctie ontheven worden.

Ten derde heb ik nog een concrete vraag. U heeft gezegd dat reeds in december de VDAB de RVA op de hoogte heeft gesteld van de erkenning van die programma's. Heeft u uw nationale collega op formele wijze op de hoogte gebracht van de vertraging in dit dossier, want elke maand vertraging, zeker als er een interpretatie is omtrent de operationaliteit van Weer-Werk, betekent voor een

aantal mensen een verlies aan inkomens.

Minister R. De Wulf : Ik heb inderdaad de nationale Minister bestendig op de hoogte gehouden van mijn bekommernis ter zake, ook via de kanalen van werkgroepen die voortdurend overleg plegen tussen zijn en mijn kabinet en trouwens ook tussen personen van de andere Gewesten en Gemeenschappen, zodanig dat zeer duidelijk en bij herhaling is gesteld welk belang ik aan die vragen hechtte. Het is inderdaad juist dat ik op een bepaald ogenblik van plan was desgevallend het voorakkoord op te zeggen indien geen resultaten zouden worden geboekt, maar sinds vandaag is dat gelukkig voor een flink stuk opgelost en stelt die vraag zich niet meer in dezelfde mate.

De heer J. Geysels : Dus, de nationale Minister was reeds lang op de hoogte van uw bekommernis omtrent de Weer-Werkers.

De Voorzitter : Het incident is gesloten.

Interpellatie van de heer A. Denys tot de heer T. Kelchtermans, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting, over de selectieve inzameling van Klein Gevaarlijk Afval

Interpellatie van de heer J. Caudron tot de heer T. Kelchtermans, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting, over de selectieve inzameling van Klein Gevaarlijk Afval

Interpellatie van de heer J. Timmermans tot de heer T. Kelchtermans, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting, over de organisatie van de selectieve inzameling van Klein Gevaarlijk Afval

De Voorzitter : Aan de orde zijn de samengevoegde interpellaties van de heer Denys tot de heer Theo Kelchtermans, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Natuurbehoud en Land-

Voorzitter

inrichting, over de selectieve inzameling van Klein Gevaarlijk Afval, van de heer Caudron tot Minister Kelchtermans, over de selectieve inzameling van Klein Gevaarlijk Afval en van de heer Timmermans tot Minister Kelchtermans, over de organisatie van de selectieve inzameling van Klein Gevaarlijk Afval.

Vermits de heer Denys aan het woord verzaakt geef ik thans het woord aan de heer Caudron.

De heer J. Caudron (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, collega's, het Afvalstoffenplan 1991-1995, dat de Vlaamse Executieve opstelde op 20 februari 1991, bepaalt onder meer dat iedere gemeente wordt verplicht, ten laatste op 31 december 1991, een systeem van KGA-inzameling aan de OVAM voor te stellen ; dat overal in Vlaanderen, tegen 31 december 1992, het gevaarlijk afval dat in kleine hoeveelheden ontstaat, selectief moet worden ingezameld.

Op 13 maart jongstleden keurde de Vlaamse Executieve een besluit goed houdende de algemene voorwaarden die gelden voor de verwijdering van gevaarlijke afvalstoffen. De Minister pakt de zaak dynamisch aan, en iedereen zal het met hem ook eens zijn dat het zogenaamde Klein Gevaarlijk Afval zo spoedig mogelijk moet worden verwijderd uit de afvalberg, willen wij de wederverwerking en het wedergebruik van andere afvalstoffen mogelijk maken. Ieder zinnig mens zal dus de afzonderlijke inzameling van de gevaarlijke huishoudelijke afvalstoffen toejuichen. Een overhaaste invoering ervan, zonder dat de nodige infrastructuur aanwezig is, kan echter tot chaotische toestanden leiden. Bovendien ziet het er naar uit dat nogal licht wordt heengestapt over de financiële consequenties ervan voor de gemeenten. De gewone verbruiker tenslotte wordt in deze zaak aangewezen als de vervuiler, die dus moet betalen, ook — en dat is nieuw — voor de gevaarlijke bedrijfsafvalstoffen van landbouwbedrijven en kleine en middelgrote ondernemingen. De producenten van

die gevaarlijke afvalstoffen blijven, tot nader order, buiten schot.

Overhaaste invoering leidt tot chaos. Vóór het einde van dit jaar moeten de gemeentebesturen dus aan de OVAM laten weten hoe zij — uiterlijk vanaf 31 december 1992 — het Klein Gevaarlijk Afval zullen inzamelen : op het containerpark, door regelmatige ophaling per wijk of huis-aan-huis, ofwel met een combinatie van beide. Er zijn momenteel 110 containerparken in de 308 Vlaamse gemeenten. Aangezien grotere gemeenten meerdere containerparken nodig hebben, kan men rustig verklaren dat Vlaanderen nog zeker 250 bij komende containerparken nodig heeft. Dat zowat 60 ten honderd van de Vlaamse bevolking op een containerpark al terecht kan, is misschien juist, maar het probleem zit niet zozeer in de grote steden, als wel in de zeer vele kleinere gemeenten die nog niet over een — al of niet intercommunaal — containerpark beschikken. Toch moet overal in Vlaanderen per 31 december 1992 — dit is over anderhalf jaar — het KGA selectief worden ingezameld worden. Er kunnen in die tijdspanne niet voldoende bijkomende containerparken worden aangelegd. En zullen de bestaande 110 containerparken tegen die datum allemaal over de gepaste chemiecontainer beschikken ? Misschien zal men mij antwoorden : dan moet men maar kiezen voor de ophaalmethodes met de chemokar. Kunnen er tegen die datum voldoende, erg dure chemokarren worden geleverd aan de Vlaamse gemeenten, die daarvoor nota bene géén subsidie kunnen krijgen ? Of zijn er reeds voldoende privé-firma's klaar om de grote vraag op te vangen ? Worden de Vlaamse gemeentebesturen aldus niet opnieuw overgeleverd aan een beperkt aantal monopoliehouders, die vragen wat ze willen ? Wanneer er niet voldoende containerparken klaar zijn, en niet voldoende chemokarre operationeel zijn tegen 31 december 1992, wat moeten de gemeentebesturen dan aanvangen met de grote hoeveelheid KGA dat op hen zal afkomen van zodra de Minister zijn 'chemobox' gratis zal hebben uitgedeeld aan alle Vlaamse huishoudens ?

Gestimuleerd door een bijgaande sensibiliseringscampagne zullen velen dadelijk gebruik willen maken van de ministeriële gadget, maar vele gemeenten zullen nog niet klaar zijn voor de opvang van al dat KGA. Kan de Minister met de uitdeling van deze milieuboxen niet wachten tot het najaar van 1992 in de hoop dat de meeste gemeenten dan over de nodige infrastructuur voor de opvang van het KGA zullen beschikken ?

De financiële weerslag voor de gemeenten is groot. De Minister raamt de kosten voor de aanleg van een containerpark op 4 miljoen frank. Daarvoor zou de gemeente — mits subsidiëring a rato van 60 ten honderd — een bedrag van 1.600.000 frank moeten neeertellen. Voor de speciale chemiecontainer nog eens 240.000 frank, na subsidiëring. Dit betekent een totale investering van zeg maar 2 miljoen frank. De investeringskost, die eenmalig is, is echter niet de zwaarste last voor de gemeenten. Om het KGA in ontvangst te nemen op het containerpark hebben zij een personeelslid nodig met een A2 opleiding scheikunde. Dit kost hen minimum 1 miljoen frank per jaar.

De verwerkingskost van het KGA mag momenteel op zo'n 70 frank per kilogram geraamd worden. Het KGA vormt 1 à 1,5 ten honderd van de huishoudelijke afvalberg. Dit is 3 à 4,5 kilogram per persoon per jaar. Een gemeente met 20.000 inwoners, die een containerpark heeft waar KGA kan worden opgevangen, zal dus een jaarlijkse KGA-rekening hebben van :

— indien 1 kg/jaar/inw. :

1.000.000 fr. personeelslid
1.400.000 fr. verwerking
2.400.000 fr./jaar

— indien 2 kg/jaar/inw. :

1.000.000 fr. personeelslid
2.800.000 fr. verwerking
3.800.000 fr./jaar

— indien 3 kg/jaar/inw. :

1.000.000 fr. personeelslid
4.200.000 fr. verwerking
5.200.000 fr./jaar

Caudron

Naarmate de gemeente actiever het KGA inzamelt zal ze dus aanzienlijk meer betalen.

Mijnheer de Minister, ware het niet beter, het geld voor de chemobox — die ongetwijfeld door de bevolking voor allerhande doeleinden zal worden gebruikt — te besteden aan extra financiële stimulansen voor gemeentebesturen die een hoog percentage van het KGA weten in te zamelen ? Moeten de gemeenten ook opdraaien voor de inzameling van gevaarlijk bedrijfsafval ?

In het Afvalstoffenplan is er bij herhaling sprake van dat de gemeenten die moeten instaan voor de KGA-inzameling ook het gevaarlijk afval van KMO's en landbouwbedrijven moeten aanvaarden. Dit zou betekenen dat de gemeentebesturen, die dat moeten verhalen op Jan Modaal, op hun kosten gevaarlijk bedrijfsafval moeten aanvaarden en doen verwerken. Mijnheer de Minister, indien dit de bedoeling zou zijn dan kan deze nieuwe verplichting ten opzichte van de gemeentebesturen onrechtvaardig en ten opzichte van de burgers discriminerend worden genoemd. De gemeentebesturen hebben wel als taak de gezinnen van hun afvalstoffen af te helpen, maar niet de bedrijven van hun bedrijfsafval te verlossen. Wanneer deze verplichting wordt ingevoerd, dan zal dit een ondraaglijke bijkomende last betekenen voor de gemeenten. Het begrip kleine hoeveelheden is immers zeer rekbaar en er bestaan vele middelen om het te omzeilen. Het is mijns inziens aangezien dat de gevaarlijke afvalstoffen van KMO's en landbouwbedrijven zouden worden verwijderd en verwerkt via een afzonderlijk circuit. De OVAM zou dit moeten organiseren. De gemeenten daarvoor laten opdraaien zou ook een discriminatie tussen burgers betekenen : de kosten voor de verwijdering van hun bedrijfsafval kunnen door bedrijven fiscaal worden afgetrokken. Particuliere huishoudens kunnen dit niet.

Tenslotte, mijnheer de Minister, wil ik u nog enkele bijkomende vragen stellen : ten eerste, moet de gemeente over een afzonderlijke vergunning

beschikken om KGA in te zamelen ? Ten tweede, over welke graad van scholing moet het gemeentepersoneel, dat moet instaan voor de KGA-opvang op containerparken, ten minste beschikken. Hoe dient het te worden beschermd tegen de gevaarlijke en giftige afvalstoffen, waarvan de indrukwekkende lijst is opgesomd in het besluit van de Executieve van 13 maart 1991 ? Ten derde, kunt u de gemeentebesturen de waarborg geven dat zij hun selectief ingezameld KGA te allen tijde legaal van het gemeentelijk grondgebied zullen kunnen verwijderen ?

Mijnheer de Minister, ik feliciteer u voor de krachtige impuls die u geeft aan de inzameling van KGA in Vlaanderen, maar ik pleit voor een geleidelijke, gefaseerde invoering van de KGA-inzameling, waarbij de uitbouw van de infrastructuur voor opvang en verwerking absolute prioriteit moet krijgen.

De Voorzitter : De heer Timmermans heeft het woord.

De heer J. Timmermans (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, collega's, na de uitgebreide toelichting en beschouwingen van collega Caudron en uit respect voor de Minister en de nog aanwezige collega's, zal ik vermijden in herhaling te vallen. Ik zal mij dus beperken tot een aantal vaststellingen.

Mijnheer de Minister, in uitvoering van het vastgelegde Afvalstoffenplan is het inderdaad noodzakelijk dat het Klein Gevaarlijk Afval zo spoedig mogelijk selectief wordt ingezameld. Toch vragen wij dat dit op realistische basis zou gebeuren, met andere woorden dat de gemeenten het gevaarlijk afval te allen tijde kunnen bezorgen waar het dient verwerkt te worden. Ik weet dat u aan de NV INDAVER opdracht heeft gegeven om een bij komende verwerkingsinstallatie voor Klein Gevaarlijk Afval op te richten omdat de huidige capaciteit daartoe onvoldoende zal zijn. Er werd mij meegedeeld dat dit een minimum periode van twee jaar vergt om operationeel te zijn. Het is dus zeker gerechtvaardigd dat de gewestelijke overheid, gezien de infra-

structuur en de problemen die zich zullen stellen, de gemeenten de waarborg geven dat zij met dat Klein Gevaarlijk Afval niet blijven zitten en zij een financiële inspanning levert — de gemeenten worden op bijkomende kosten gejaagd door de moeilijkheidsgraad voor opvang van dat Klein Gevaarlijk Afval. Daar waar in de meeste containerparken op dit ogenblik met GESCO-personeel wordt gewerkt, zelfs met laaggeschoolde of ongeschoolde arbeiders, is die bijkomende opdracht van selectief sorteren voor die arbeiders praktisch onmogelijk.

Wij pleiten dus voor het toekennen van een maximale subsidie opdat de gemeenten kunnen overgaan tot het aanwerven van gekwalificeerd personeel en het aanschaffen van chemi-containers. In het besluit van de Executieve is daarvan nog geen sprake. Wij vragen dus dat de financiële middelen die ook via de gemeenten in het MINA-fonds terechtkomen, worden geregenereerd naar de gemeenten, maar dan zodanig dat het een bijkomende stimulans zou zijn voor de gemeenten voor het inrichten van containerparken. Er was een subsidieregeling uitgewerkt in de voorbije periode, naar rata van 90 ten honderd. Sommige gemeenten hebben daarvan spijtig genoeg geen gebruik gemaakt. Men zou voornamelijk de mogelijkheid moeten worden geboden, ook voor aanschaf van de specifieke chemi-containers, dit te doen met een toelage hoger dan 60% zoals nu voorzien.

Bij de gemeenten is nu een zekere onrust geslopen omtrent de mogelijke verplichting om gevaarlijke afvalstoffen van KMO's en landbouwbedrijven op te halen. Ik meen te weten dat zulks niet het geval is, maar het zou mij verheugen van de Minister hiervan vandaag een bevestiging te krijgen. Het zou gevaarlijk zijn de gemeenten deze opdracht te geven. De Minister, ook als verantwoordelijke van een gemeente, is er zeker van op de hoogte dat in vele steden en gemeenten, door relatief kleine bedrijven, gevaarlijke chemische bedrijvigheden worden uitgeoefend wat nogal problemen zou scheppen.

Mijnheer de Minister, dan heb ik nog een opmerking over de gratis milieu-

Timmermans

boxen. De globale budgettaire mogelijkheden, die door het MINA-fonds worden gecreëerd, moeten volgens mij prioritair aangewend worden om de gescheiden inzameling en investeringen inzake de gemeentelijke infrastructuur maximaal te helpen bekostigen. Wanneer u niet beschikt over voldoende financiële middelen om deze bijkomende infrastructuur en de werkingskosten van de containerparken en het gespecialiseerd personeel dat daarvoor ontegensprekelijk nodig zal zijn te betalen, moeten de gratis milieuboxen zeker geen voorrang krijgen ! Nadat op 6 maart de Executieve besliste uw voorstel tot gunning van deze milieuboxen uit te stellen, heeft u op 14 maart voorgesteld de hele procedure te herbeginnen. Mocht deze procedure nog niet in een eindstadium zijn gekomen, pleit ik ervoor het hele probleem van de financiering en de financiële last die de gemeenten wordt opgelegd nog eens onder ogen te nemen en, indien mogelijk, een andere ventilatie te doen van de budgettaire middelen die u ter beschikking heeft. (**Applaus**)

De Voorzitter : De heer Cuyvers heeft het woord.

De heer J. Cuyvers (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, elke partij die vandaag aan het woord is gekomen is ervan overtuigd dat het Klein Gevaarlijk Afval een reëel probleem is voor de goede recyclage van de andere fracties van het huishoudelijk afval en daaraan gelijkgesteld industriële afval. In het verleden namen wij reeds vaak het woord in de Vlaamse Raad in verband met het Klein Gevaarlijk Afval of het klein chemisch afval zoals het vroeger werd genoemd.

Gelet op het gevorderde uur beperk ik mij tot het stellen van enkele vragen, die ik reeds in de vorm van actuele vragen had willen stellen op 21 maart 1991. De heer Denys laat weer eens verstek gaan, dus nu stel ik de vragen wel.

Met mijn collega's, de heren Caudron en Timmermans, moet ik het eens zijn wanneer zij beweren dat u er zich inzake de selectieve inzame-

ling te gemakkelijk vanaf maakt. U schuift alle reële problemen, en vooral de financiële lasten, door naar de gemeenten terwijl u, als een soort moderne Sinterklaas alle gezinnen een milieubox cadeau zal doen. Voor de gemeenten, en dus indirect ook voor de inwoners van die gemeenten, is dit echter een vergiftigd geschenk.

De recente persmededeling — mijn tekst dateert van 21 maart — van de Belgische Vereniging van Steden en Gemeenten over het Klein Gevaarlijk Afval doet me volgende vragen stellen.

Is het zo dat de Belgische steden en gemeenten niet in het overleg zijn betrokken bij het totstandkomen van het besluit van de Vlaamse Executieve dat u op 13 maart heeft voorgesteld ? Als dat zo is, verwondert me dit van een Minister die zelf burgemeester is en die tot een partij behoort die pleit voor inspraak van steden en gemeenten in de MINA-raad.

Kunt u de steden en gemeenten een verzekerde afzet van het ingezamelde Klein Gevaarlijk Afval waarborgen ? Op welke tussenkomsten uit het MINA-fonds kunnen de steden en gemeenten rekenen, onder meer voor het bekostigen van bevoegd personeel ? Ze kunnen niet alleen met ongeschoold personeel werken.

In welke mate zullen de verwerkingsprijzen worden gecontroleerd ? Zullen die betaalbaar worden of blijven voor de gemeenten ? De verwerkingsprijs per ton bij INDAVER is tamelijk hoog. Met dit systeem van ophalen collectioneert elke Belg jaarlijks ongeveer 2 kilogram klein gevaarlijk afval.

Ik wil even dieper ingaan op de problematiek van de sensibilisering, de preventie en de grondstofrecuperatie van Klein Gevaarlijk Afval. Het is te gek dat Klein Gevaarlijk Afval op een dure wijze wordt ingezameld en verbrand als we dat soort afval kunnen voorkomen, recycleren of herbruiken.

Met betrekking tot dit aspect zal ik me beperken tot een drietal vragen.

Welke maatregelen heeft u genomen om, eventueel via interministerieel

overleg of contacten van OVAM met de industrie, de productie van Klein Gevaarlijk Afval aan de bron te verminderen ? Ik geef een voorbeeld. U kan de productie van bijvoorbeeld laserprintafvalcartridges afremmen. Die behoren tot het Klein Gevaarlijk Afval. U kan de industrie ook bewegen om hervulbare cartridges op de markt te brengen. Ze produceren minder afval omdat er meer teksten worden geprint en als klap op de vuurpijl zijn die bovendien goedkoper. Ik meen overigens te weten dat ze worden gefabriceerd in een Gents bedrijf. Zo komt dit de werkgelegenheid ten goede.

Hebt u door uw diensten al eens laten nagaan wat het globaal effect zou zijn van de aanvaardingsplicht om Klein Gevaarlijk Afval terug te sturen naar de distributiesector en naar de producent ? Dit verplicht de producent misschien wel om aan recyclage te doen.

Speelt u via OVAM voldoende in op de wil van bepaalde firma's om te recycleren ? Ik ken een firma in Antwerpen die natuurverven produceert en die resten van verdunningsmiddelen wil recycleren. Ze recupereert die van haar klanten. De firma beschikt over de installatie die ze op eigen initiatief heeft aangekocht. Dit komt haar milieuvriendelijk imago uiteraard ten goede. Tot mijn verbazing verneem ik dat die firma geen toelating krijgt van OVAM. De firma moet voor het recupereren van de resten bij de klanten voldoen aan een tal vereisten als afvalverwerper en afvalverwerker. Voor het recupereren van resten thinner moet die firma dus voldoen aan voor haar te ingewikkelde vereisten. In dit geval wordt het voor de firma niet gemakkelijk gemaakt om service te verlenen aan haar klanten en aan het milieu.

Mijnheer de Minister, ik hoop van u een antwoord te krijgen op mijn vragen.

De Voorzitter : Minister Kelchtermans heeft het woord.

Minister T. Kelchtermans (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, collega's, gezien het late uur en gezien het feit dat er nog een interpellatie

T. Kelchtermans

aan de agenda is, zal ik bondig antwoorden op de belangrijke interpellatie, dit niettegenstaande het afvalstoffendebat hier reeds in het verleden werd gevoerd. Het Afvalstoffenplan legt een aantal krachtlijnen vast voor de volgende vijf jaren, waarbij de voorkoming centraal staat inzake recyclage en verbranding — dit enkel voor hetgeen niet kan worden vermeden of gerecycleert — en waarbij milieuvriendelijk storten voor de restfracties moet worden weerhouden.

Vooraleer men kan recycleren en andere bestemmingen geven, is de ophaling van Klein Gevaarlijk Afval noodzakelijk. Vandaar dat de operatie hiermee start en wij bijgevolg meenden inzake Klein Gevaarlijk Afval absolute prioriteiten te moeten vastleggen en zo vlug mogelijk — eind 1992 — tot de selectieve ophaling komen.

Gezien de hoofdinterpellant verzaakt — maar een deel van zijn vragen werden gesteld door de collega's Timmermans en Caudron — zal ik vooreerst antwoorden op de vragen betreffende de vergunningen inzameling van KGA. Collega Caudron heeft deze vraag immers zeer uitdrukkelijk gesteld.

Bij besluit van de Executieve van 13 maart 1991 wordt de KGA-inzameling geregeld. Er zijn twee inzamelmethodes, die ofwel afzonderlijk, ofwel gecombineerd kunnen worden toegepast, met name de brengmethode en de ophaalmethode, die via de chemobiel wijk per wijk gebeurt.

De containerparken moeten, conform het afvaldecreet, worden vergund. In de mate dat zij niet vergund zijn voor KGA-opslag en/of -sortering, voorziet het besluit van 13 maart jongstleden een overgangsmaatregel, waarbij deze containerparken tijdelijk — maximum drie jaren — worden aangewezen als KGA-inzamelinrichting (artikelen 9 en 10 van het besluit). Het betreft een eenvoudige procedure. Eenzelfde regeling geldt voor de gemeenten en dus ook voor de intercommunales, die nog geen containerpark bezitten. Zij kunnen bijgevolg, onder bepaalde voorwaarden, en als tijdelijke maat-

regel, een bepaalde locatie aangewezen krijgen. Vanzelfsprekend moet er aan een aantal voorwaarden worden voldaan. Zij kunnen een aanwijzing vragen voor een plaats die veilig en gecontroleerd is. Dit kan dus een gemeentelijke opslagplaats zijn, in afwachting dat zij zich in regel stellen; hiervoor krijgen zij drie jaar de tijd.

De huis-aan-huis ophaling kan gebeuren door aangewezen gemeentelijke of intercommunale diensten, hetzij door privé-bedrijven die vergund of erkend zijn als verwerfers of verwerkers van giftig afval. De aanvraag dient gericht aan de OVAM. Het is echter de betrokken Gemeenschapsminister die uiterlijk na vier maanden beslist (artikelen 6 en 7 van het besluit).

De aanwijzingsprocedure voor de vaste inrichtingen, zoals in het Executievebesluit bepaald in uitvoering van artikel 46 van het afvalstoffendecreet, is een tijdelijke regeling, waardoor aan de gemeenten en aan de intercommunales drie jaar tijd wordt gegeven zich vergunningsmatig te regulariseren en binnen die eventuele containerparken in te richten. Dit zal worden aangemoedigd, gezien de stimulansen die wij wensen te geven; er is namelijk 60 ten honderd subsidie voorzien. De vraag werd trouwens zowel door de heer Caudron als door de heer Timmermans gesteld of dit percentage niet moet worden opgedreven, zowel voor de chemobiel als voor het containerpark; de chemocontainer werd voorzien.

De heer Caudron stelde een vraag aangaande de opleiding. Het besluit van de Vlaamse Executieve van 13 maart voorziet geen specifieke opleiding van het gemeentelijk of intercommunaal personeel. Het gaat hier trouwens om taken die vooral te velde dienen te worden aangeleerd, weliswaar begeleid door OVAM. Hieromtrent zal een uitgebreide brochure — die thans nog wordt uitgewerkt — aan alle betrokken ter beschikking worden gesteld.

Wat de arbeidsveiligheid — nog steeds een nationale materie — betreft, schikken wij ons naar de geldende bepalingen de ARAB-reglementering, in het bijzonder artikel 54

en de andere artikelen die daarbij aansluiten.

Wat de professionele verwerking van giftig afval betreft — en dit geldt vooral voor de particuliere bedrijven die een erkenning hebben of hiertoe een opdracht krijgen gelden de diplomaveisten bepaald in het koninklijk besluit van 9 februari 1976 op het giftig afval.

Tenslotte worden het huishoudelijk afval en de eventueel giftige of gevaarlijke residuen erin vervat, niet gevat door de bepalingen van de wet op het giftig afval; deze wet is dus niet van toepassing. Dit soort afval valt onder de bepalingen van het afvalstoffendecreet.

De heer Timmermans vroeg of de gemeentebesturen de waarborg kan worden gegeven dat zij het selectief ingezamelde KGA ten allen tijde van het gemeentelijk grondgebied kunnen verwijderen. Tussen OVAM en INDAVER wordt een principieovereenkomst gesloten betreffende de KGA-verwerking. INDAVER kan deze hoeveelheden verwerken. Een tweede verbrandingsinstallatie is trouwens in aanbouw. Tegen eind 1992 zal INDAVER ongeveer 90.000 ton afval kunnen vernietigen door verbranding. Tegen eind 1992 wordt een KGA-aanvoer verwacht van plus minus 7.000 ton/jaar. Het is echter niet de bedoeling dat de gemeenten individueel het KGA in kleine hoeveelheden afvoeren naar INDAVER. Voor het vervoer kunnen zij ook een regeling treffen met de ophaler of met de particuliere bedrijven die daartoe een erkenning hebben. Het gemeentelijk KGA dient eerst naar opbulk- en sorteerinrichtingen te worden afgevoerd. Hierover bestaan nog steeds misvattingen. Inderdaad, dergelijke inrichtingen bestaan reeds en initiatieven worden voorbereid om nieuwe op te richten, zowel publieke als particuliere. Momenteel lopen vergunningsaanvragen in vier van de vijf provincies. Ook sommige intercommunales bereiden dergelijke initiatieven voor in overleg met het provinciaal bestuur.

De heer Caudron vroeg wat er moet gebeuren met het gevaarlijk afval van labo's, KMO's, ziekenhuizen en dergelijke meer. Dit zijn geen huis-

T. Kelchtermans

houdelijk ke afvalstoffen. Volgens het Afvalstoffenplan vallen zij dus onder de categorie bijzondere afvalstoffen. Hetzelfde geldt voor het gevaarlijk afval van kleine bedrijven of landbouwbedrijven, waarover de heer Timmermans het had. Indien dit afval toch via de breng-methode wordt aanvaard, kan de gemeente daar vanzelfsprekend, conform het principe, de vervuiler betaalt, de rechtmatige prijs vragen.

Tenslotte is er ook de vraag opdat de KGA-inzameling in fasen zou worden ingevoerd. Dit wordt voorzien in artikel 11, paragraaf 2 van het Executieve-besluit. Dit betekent dat de gemeentelijke verplichting om KGA in te zamelen in sommige subregio's pas einde 1992 van kracht wordt. Vanaf dit najaar tot einde 1992 wordt de ter beschikkingstelling van de milieuboxen voorzien. Einde 1992 zouden in Vlaanderen alle milieuboxen moeten zijn verdeeld en de invoering van de verplichting bij ministerieel besluit zal gebeuren naargelang de operationaliteit voor het geheel van de verwijderingsketen op dat ogenblik.

Collega Timmermans heeft vragen gesteld in verband met een eventuele financiële tussenkomst. Momenteel is een tussenkomst van 60 ten honderd voorzien voor de uitbreiding van de containerparken. Het is dus mede aan OVAM ons te adviseren waar zulks al dan niet is verantwoord. De dossiers moeten dus worden voorgelegd. Het gratis ter beschikking stellen van KGA-boxen is voorzien als een service aan gemeenten en in nauw samenwerkingsverband met de gemeenten. Dit zal uiteraard een bijzonder sensibiliserend effect hebben en de start betekenen voor een veralgemeende selectieve ophaling.

Terecht wordt de vraag gesteld wat daartegenover staat ten gunste van de gemeenten. Inderdaad, het zijn belangrijke opdrachten die zij aanvaarden. Het behoort aan de gemeenten voor het huishoudelijk afval van een oplossing te vinden. De KGA maakt in deze redenering hiervan deel uit, omdat een selectieve ophaling op termijn lagere kosten met zich zal brengen vermits een belangrijk gedeelte van het afval niet moet

worden gestort en de milieuheffing niet moet worden betaald. Ik heb opdracht gekregen van de Vlaamse Executieve een besluit uit te werken waarbij als het ware in een convenant met de gemeenten wordt voorgesteld, in ruil voor een aantal diensten die zij leveren in het kader van het milieubeleid, dat zij uit het MINA-fonds een belangrijke return krijgen in ruil voor de diensten die zij leveren. Aldus krijgen zij ook een financiële ondersteuning.

De heraanbesteding voor de milieubox zal gebeuren. Het gaat hier om een vrij lijvig lastencohier. Bij de beoordeling achteraf bleek dat er nog wat technische onnauwkeurigheden waren blijven staan en dat betwistingen mogelijk waren. De aanbesteding komt er zeker.

De heer Denys had zijn vragen rond dit thema gegroepeerd. Vermits hij hier niet is moet ik niet antwoorden. De heer Timmermans heeft hierover wel een vraag gesteld, en ik bevestig dat het bestek momenteel klaar is, dat de heraanbesteding zal doorgaan en dat de termijnen door dit alles een tweetal maanden worden opgeschoven.

Deze milieubox is een goed initiatief aangezien ze in heel Vlaanderen gratis ter beschikking zal worden gesteld. Het is wel te verstaan een service aan de gemeenten die per slot van rekening in het MINA-fonds voor dergelijke initiatieven gelden bij elkaar hebben gebracht.

De heer Cuyvers heeft concrete vragen gesteld. Hij beweert dat de gemeenten alles moeten doen. Daarop heb ik reeds geantwoord.

Hij vroeg ook of de vereniging van Belgische Steden en Gemeenten, Vlaamse afdeling, was betrokken bij de tot standkoming van dit besluit. Ik geef toe dat ze er niet formeel bij betrokken waren, maar wel informeel. Ik heb op een vergadering van de Vlaamse vleugel nadere toelichtingen gegeven over het afvalstoffenplan. Heel de problematiek van het KGA is daar ter sprake gekomen, en ook de voorstellen die ik ter zake zou doen. Ik erken dat er geen formeel advies werd gevraagd, maar van belang is dat de vereniging hier wel bij is betrokken.

Er werden ook vragen gesteld over het verzekeren van de afzet. Het Vlaams Gewest staat in voor de levering aan de gemeenten.

Bij het onderwerp sensibilisering werden nog een drietal vragen toegevoegd. Welke maatregelen zullen worden genomen om KGA te voorkomen? In dit verband verwijs ik naar een nationaal afgesloten convenant over de kwikbatterijen. Wij hebben een convenant afgesloten met de verpakkingsindustrie en wij bereiden ook convenanten voor in verband met dit KGA.

De aanvaardingsplicht voor de producent is expliciet in het afvalstoffenplan opgenomen.

Over maatregelen ter bevordering van de recyclage werd tijdens een algemeen debat gesproken.

De milieuheffing heeft tot doel de economische rentabiliteit van de recyclage te verhogen en het effect op het terrein, vooral bij de bedrijven, bewijst nu reeds dat dit een zeer nuttige maatregel is.

De Voorzitter : De heer Cuyvers heeft het woord.

De heer J. Cuyvers : Mijnheer de Voorzitter, ik wil vooral een motie aankondigen die ik u onmiddellijk zal overhandigen. Voorts, wil ik terugkomen op het probleem van de recyclagemogelijkheid van de firma waarover ik het had in mijn vraag. Die firma is werkelijk gehandicapt omdat zij moet voldoen aan alle eisen die worden gesteld aan afvalverwerkers en afvalverwerkers, terwijl zij slechts een heel specifieke deelstroom wil aannemen, zoals bijvoorbeeld thinner. Kan u mij daar eventueel schriftelijk op antwoorden zodat een modus vivendi kan worden voorgesteld aan deze firma, die van buitengewone goede wil is en enkel een deelstroom aanneemt, afkomstig van haar eigen klanten?

Motie van aanbeveling

De Voorzitter : Door de heer Cuyvers werd tot besluit van deze interpellatie een met redenen omklede motie van aanbeveling aangekondigd. Ze moet uiterlijk 24 uur na de

Voorzitter

sluiting van de vergadering zijn ingediend.

De Raad zal zich daarover tijdens een volgende Openbare vergadering moeten uitspreken.

Het incident is gesloten.

Interpellatie van mevrouw F. Brepoels tot de heer P. Dewael, Gemeenschapsminister van Cultuur, over de ondertiteling van informatieve televisieprogramma's

De Voorzitter : Aan de orde is de interpellatie van mevrouw Brepoels tot de heer Dewael, Gemeenschapsminister van Cultuur, over de ondertiteling van informatieve televisieprogramma's.

Mevrouw Brepoels heeft het woord.

Mevrouw F. Brepoels (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, ik ben blij dat ik op dit gevorderde uur nog vragen kan stellen aan de Minister. Alhoewel wij in dit halfroend al wel eens later samengezeten hebben.

Het thema waarover ik het vandaag heb, vind ik zeker belangrijk genoeg om aan de Minister van Cultuur enkele vragen te stellen. Het gaat hier over de groep van meer dan 600.000 doven en gehoorgestoorden in Vlaanderen. De verenigingen die deze mensen samenbrengen zijn een campagne gestart nadat zij hadden vastgesteld dat op aandringen bij de verschillende televisiestations om een aantal programma's te ondertitelen, helemaal niet werd ingegaan. Zij klagen erover dat televisie kijken in Vlaanderen voor hen weinig zin heeft omdat de programma's bijna nooit worden ondertiteld. Zij dringen erop aan dat dit minstens voor de nieuw-suitzendingen en de informatieve programma's zou worden doorgevoerd.

Zij hebben zelf een steekproef gedaan in de week van 2 tot 8 maart en hieruit blijkt dat zij inderdaad stiefmoederlijk worden behandeld. VTM bracht in die week geen enkel pro-

gramma met ondertiteling ; het is niet geweten of zij het vroeger wel ooit hebben gedaan. De BRTN bracht er 7, Nederland 25, waaronder ook het journaal en het jeugdjournaal, Duitsland 15 en de BBC maar liefst 62. Deze cijfers zeggen misschien niet alles, maar geven zeker en vast een tendens weer. De directies van de televisiestations zeggen aan deze verenigingen dat geen technische, maar enkel organisatorische en financiële problemen de ondertiteling van die programma's in de weg staan. Het is dan toch bijzonder jammer dat bijvoorbeeld VTM financiële problemen inroept, terwijl zij aan de winnaars in sommige spelprogramma's enorme bedragen uitreikt, voor migrantenprogramma's wel voor ondertiteling zorgt en ook aanzienlijke winsten maakt. Precies omdat hun contacten met de directies van televisiestations niets opleverden, wend ik mij tot de Minister in de hoop dat hij het probleem wel tot een oplossing kan brengen. Ik wil hem dan ook vragen welke de precieze financiële en organisatorische problemen zijn waarover de televisiestations spreken.

Kan u mij mededelen hoe de redacties van teletekst en VTM op dit ogenblik worden georganiseerd ? Welke jaarbegroting is voor deze diensten voorzien ?

Is u op de hoogte van het feit dat het eventueel mogelijk zou zijn zonder teletekst ondertiteling te voorzien ? Wat zou hiervan de organisatorische en financiële weerslag zijn ?

Wat zou precies de weerslag zijn van de inwilliging van de eis de verenigingen voor doven en slechthorenden tot ondertiteling van enkel het journaal en informatieve programma's ?

Welke initiatieven heeft uzelf ter zake reeds genomen ? Wat was daarvan het resultaat ?

Wat zal u verder ondernemen opdat op z'n minst het journaal en enkele informatieve programma's voor dove mensen en gehoorgestoorden wat inhoud zouden krijgen ?

De Voorzitter : De heer Leo Peeters heeft het woord.

De heer L. Peeters (op de tribune) :

Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, geachte collega's, namens de SP wil ik mij aansluiten bij deze toch niet onbelangrijke bekommernis, geuit door mevrouw Brepoels, met betrekking tot de noodzaak van ondertiteling van informatieve televisieprogramma's.

Inderdaad, de categorie van doven en slechthorende — meer dan 600.000 personen — hebben ten volle recht op informatie via de nieuws- en informatieve programma's van de televisiezenders.

Mevrouw Brepoels heeft terecht heel wat argumenten naar voren gebracht en de problemen in volle duidelijkheid gesitueerd. daarom is het ook nog belangrijk even op de historiek te wijzen en een kleine vergelijking te maken met een aantal ons omringende landen.

Na het opstarten van teletekst in 1980 kwam bij de BRT in 1983 afzonderlijke ondertitelingsapparatuur ter beschikking om ook autonoom ondertitelingen uit te zenden. Via dit experiment is men ertoe gekomen op een bepaald ogenblik de journaalondertiteling mogelijk te maken, maar na-dere kwam men niet meer tot de verdere noodzakelijke personeelsuitbreiding.

Wij hebben steeds vastgesteld dat een aantal fragmentaire initiatieven werden genomen, maar van een globale aanpak is nooit sprake geweest.

Blijkbaar kan dat in de ons omringende landen allemaal wel. Bij de NOS zijn sedert 1986 een twintigtal personeelsleden ter beschikking voor de ondertiteling van teksten, en sinds 1988 is de ondertiteling trouwens alle dagen voorzien voor het journaal. Zowel bij de BBC als bij de Duitse televisie is ondertiteling mogelijk en wordt het dagelijks toegepast.

Mijnheer de Minister, voor de categorie van doven en slechthorenden zijn er ook prioriteiten. Zij vragen niet onmiddellijk de volledige ondertiteling, maar stellen als prioriteit dat het nieuws ook voor auditief gehandicapten toegankelijk moet zijn.

Daartoe bestaan er twee mogelijkheden. De BRTN heeft trouwens reeds

L. Peeters

voor de eerste mogelijkheid geopend door ondertiteling via teletekst. Op die manier bereikt men een veel breder publiek. Bij de RTBF, wordt met de gebarentaal gewerkt, waaraan een aantal nadelen zijn verbonden, aangezien er diverse gebarentalen bestaan, die trouwens niet door iedereen gekend zijn. Zij zijn wel gekend door een belangrijke categorie van doven, maar helemaal niet door diegenen die tot de ganse massa van slechthorende behoren.

Ik pleit hier niet voor het invoeren van deze gebarentaal, maar wel voor het uitwerken van een toekomstvisie in verband met de teletekstondertiteling, die een absolute voorkeur heeft, omdat men daardoor een ruimer publiek kan bereiken en men zich aldus kan baseren op de belangrijkste investeringen, die reeds werden uitgevoerd.

Wil men dit op ruimere schaal toepassen, dan is ook samenwerking met diverse teletekstdiensten van verschillende landen vereist. Werden ter zake reeds initiatieven ondernomen ?

Mijnheer de Minister, blijkbaar moeten gehandicapten of gemarginaliseerde personen in ons land altijd eerste actie voeren, protestbewegingen organiseren om eigenlijk een beroep te kunnen doen op hun rechten. Ik denk aan het probleem van de toegankelijkheid van het openbaar vervoer, van openbare gebouwen, enzovoort. De slechthorenden en doven zijn ook een vergeten groep en krijgen niet automatisch aandacht in onze maatschappij. Ook zij **moesten** eerst een petitie-actie opzetten om hun probleem opnieuw bespreekbaar te maken. Ik wens te onderstrepen dat deze bevolkingsgroep recht heeft op informatie en dat wij hiervoor de vereiste middelen ter beschikking moeten stellen. Ondertiteling van nieuwsprogramma's is een absolute prioriteit. Daarvoor moet een inspanning worden gevraagd van beide omroepen, BRTN en VTM. Het kan niet langer beperkt blijven tot vrijblijvende gesprekken. Ik dring dan ook aan op het vrijmaken van de nodige middelen en het tot stand brengen van dwingende bepalingen dienaan-

gaande. Deze problematiek moet een afdoende, grondige en tegelijk toekomstige oprichting krijgen. (**Applaus**)

De Voorzitter: Minister Dewael heeft het woord.

Minister P. Dewael (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, dames en heren, de door mevrouw Brepoels en de heer Leo Peeters aangehaalde problematiek is mij wel degelijk bekend en, zoals ik verder zal uiteenzetten werd de openbare omroep reeds herhaaldelijk op zijn plichten ter zake gewezen.

Ik zal eerst ingaan op de financiële en organisatorische problemen, die mij door de omroepen worden gemeld.

Vanuit de BRTN wordt mij meegedeeld dat de directie zich op dit ogenblik beraadt over de programma's voor 1992, rekening houdend met de begroting en het personeel. Ook de mogelijkheden om het verzoek van de verenigingen voor doven en slechthorenden tot ondertiteling van het journaal in te willigen, komen daarbij ter sprake. In de Raad van Beheer van 8 april jongleden heeft de directie tijdens de bespreking van het programmaschema voor 1992 erop gewezen dat de herhaling van het halfachtjournaal om 21 u 30 op TV 2 ondertiteld zal worden.

De BRTN wijst er op dat momenteel reeds heel wat programma's worden ondertiteld onder meer het wekelijks duidingsprogramma Panorama, alhoewel het dan uitsluitend om programma's gaat die niet rechtstreeks worden uitgezonden, waardoor de Teletekstdirectie over de nodige tijd beschikt om de ondertiteling klaar te maken.

Dat de BRTN op dit ogenblik al heel wat programma's ondertitelt blijkt onder meer ook uit een lijst die mij werd bezorgd, met opgave van meer dan 40 programma's voor de maand april 1991, die via teletekst van ondertitels worden voorzien. Ik houd de lijst van deze programma's trouwens te uwer beschikking.

Daarentegen blijkt de dagelijkse ondertiteling van de rechtstreekse uit-

zending van het TV-journaal de redactie voor bijzondere problemen te stellen, die — luidens de BRTN — niet kunnen worden opgelost met het huidige personeelsbestand, tenzij men de bestaande Teleteksts-service drastisch zou verminderen. Het personeelsbestand van de BRTN-Teletekstdienst bestaat uit twaalf leden en heeft een jaarbudget van 10,5 miljoen fr., personeelskosten inbegrepen.

De BRTN deelt verder nog mee dat op dit ogenblik een test wordt gedaan met de dagelijkse ondertiteling van het vijf voor zes journaal, waarbij aan de kijkers de kans wordt geboden om hun op- en aanmerkingen mee te delen. Op basis van deze resultaten zal de omroep beslissen of dit beperkt initiatief wordt voortgezet.

Om tot de ondertiteling te komen van de hoofdjournaals, die rechtstreeks worden uitgezonden en waarvoor dus speciaal opgeleid personeel nodig is, moet gerekend worden met een jaarlijkse uitgave van tenminste 15 miljoen frank, exclusief de aankoop van de daartoe vereiste apparatuur.

Van mijnentwege kan ik hieraan toevoegen dat er bij de BRTN bij herhaling is op aangedrongen om voldoening te geven aan die groep van mensen onder ons, die doof of gehoorstoofd zijn. Een delegatie van hun verenigingen werd door mijn gemeenschapscommissaris ontvangen, teneinde een duidelijk inzicht te krijgen in hun problemen en hun desiderata.

Ten gevolge hiervan heeft de gemeenschapscommissaris in de vergaderingen van de Raad van Beheer bij herhaalde gelegenheden de verdediging opgenomen van wat een, ook numeriek, belangrijke doelgroep voor de BRTN zou moeten zijn, tegelijkertijd verwijzend naar het regeerakkoord dat onder meer vermeldt dat de BRTN bijzondere aandacht dient te besteden aan de ondertiteling voor gehoorstoorden.

De Raad van Beheer heeft daarop meermaals zijn intentie te kennen gegeven om daadwerkelijk iets aan de situatie te doen. Ten gevolge van een initiatief van mijn gemeenschapscom-

Dewael

missaris werd in de ontwerp-begroting 1990 zelf een afzonderlijk artikel ingeschreven ten behoeve van de ondertiteling van gehoorgestoorden, en was dit ook voorzien in de programmavoorstellen.

Toen echter bleek dat de BRTN over een minder hoge dotatie zou kunnen beschikken, dan waarop hij gehoopt had, heeft hij in de aangepaste begroting het initiatief geschrapt en is het er totnogtoe niet terug in gekomen.

In de programmavoorstellen voor 1992 wordt het initiatief opnieuw verwerkt. Volgens een laatste bespreking die hieraan in de Raad van Beheer werd gewijd, zou ditmaal het ondertitelingssysteem van het journaal op TV 2 worden gerealiseerd.

Ik neem mij voor onze openbare omroep met niet aflatende druk op zijn plichten te blijven wijzen.

Wat VTM betreft, wil ik toch eerst wijzen op het feit dat de private omroep niet onder het administratief toezicht van de Vlaamse Executieve staat en ik aldus slechts inlichtingen kan vragen die VTM mij trouwens onmiddellijk heeft toegestuurd.

VTM zegt dat het technisch mogelijk is programma's te ondertitelen. Organisatorisch vergt zulks het herredigeren van de teksten voor ondertiteling — en technisch dienen de teksten via een schriftvormer op de beelden te worden aangebracht — hetgeen een technisch administratieve uitbreiding zou vergen, in apparatuur en in mankracht.

VTM beschikt niet over Teletekst en heeft deze op het ogenblik niet voorzien. De precieze weerslag van ondertiteling is bij VTM nog niet gekend, vermits dit het voorwerp uitmaakt van een onderzoek naar de investeringen en de personeelskost.

Ook hier zal ik, in de mate waarin dit wat VTM betreft tot mijn bevoegdheid behoort, blijven hameren opdat een positief gevolg zou worden gegeven aan uw bekommernissen die ook de mijne zijn.

Motie van aanbeveling

De Voorzitter : Door de heer Leo Peeters werd tot besluit van deze interpellatie een met redenen omklede motie van aanbeveling aangekon-

digd. Ze moet uiterlijk 24 uur na de sluiting van de vergadering zijn ingediend.

De Raad zal zich daarover tijdens een volgende Openbare Vergadering moeten uitspreken.

Het incident is gesloten.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De Voorzitter : Hiermede zijn wij aan het einde gekomen van onze werkzaamheden.

Ik stel voor het bepalen van datum, uur en agenda voor de volgende Openbare Vergadering aan het Bureau en uw Voorzitter over te laten.

Geen bezwaar ? (*Instemming*)

De vergadering is gesloten.

— De vergadering wordt gesloten om 19.25 uur.

Trefwoordenregister

Actuele vragen

Zie AROL
Bejaardenzorg
Frankfurter Buchmesse
Gehandicapten
Hengelsport
Huurprijzen
Koerden
Protex
Vlaamse Executieve
Watersport

Arbeidsvoorziening

Gevolgen in Vlaanderen van de toepassing van artikel 143 van het koninklijk besluit van 20 december 1963 betreffende de arbeidsvoorziening en werkloosheid, blz. 1740

Arbitragehof

Zie Ingekomen stukken

AROL

Uitblijven van adviezen betreffende de opslag van gevaarlijke producten, blz. 1706

Begrotingscontrole

Toezicht, blz. 1716
Zie ook Moties van aanbeveling

Bejaardenzorg

Uitbouw van een coherent beleid, blz. 1705

Beleidsbrief

Zie Ingekomen stukken

Bond Beter Leefmilieu

Subsidiëring, blz. 1672

Conventie van Oslo

Uitvoering door het Vlaams Gewest, blz. 1699

ERC-project

Stand van zaken, blz. 1711

Frankfurter Buchmesse

Aanwezigheid van Vlaanderen en Nederland in 1993, blz. 1710

Gehandicapten

Verhoging van de sociale huurprijzen voor gehandicapten, blz. 1704

Hengelsport

Toelaten van watersport tijdens de gesloten tijd voor hengelsport in openbare wateren, blz. 1709

Huldenberg

Aanleg industriezone langs de grens met Waver, blz. 1732
Zie ook Moties van aanbeveling

Huurprijzen

Verhoging van de sociale huurprijzen voor gehandicapten, blz. 1704

Industriezone

Aanleg langs de grens tussen de gemeenten Waver en Huldenberg, blz. 1732
Zie ook Moties van aanbeveling

Ingekomen stukken

Adviezen van de Vlaamse Medieraad, blz. 1671
Arresten van het Arbitragehof, blz. 1671
Beleidsbrief, blz. 1670
Besluiten van de Vlaamse Executieve (herschikking kredieten), blz. 1671
Geschilberaadslaging van de Vlaamse Executieve, blz. 1671
Kennisgevingen van het Arbitragehof, blz. 1671
Motie, blz. 1670
Ontwerpen van decreet, blz. 1669
Schriftelijke vragen, blz. 1671
Verslagen, blz. 1670
Verzoekschriften, blz. 1670
Voorstellen van decreet, blz. 1669
Voorstellen van resolutie, blz. 1670

Ingetrokken stukken

Voorstel van decreet, blz. 1669

Interpellaties

Zie Arbeidsvoorziening
Begrotingscontrole
ERC-project
Huldenberg
Industriezone
KGA
Klein Gevaarlijk Afval
Scheepsbouw
Televisie
Waver
Werkloosheid
Zie ook Moties van aanbeveling

KGA

Zie Klein Gevaarlijk Afval

Kinderen

Opvang buiten de lesuren, blz. 1730

Klein Gevaarlijk Afval

Selectieve inzameling, blz. 1742
Zie ook Moties van aanbeveling

Koerden

Hulp vanwege de Vlaamse Executieve, blz. 1703

Leden

Berichten van verhindering, blz. 1669, 1703

Medieraad

Zie Ingekomen stukken

MINA-raad

Instelling, blz. 1672, 1682, 1721

Motie

Zie Ingekomen stukken

Moties van aanbeveling

Aanleg industriezone langs de grens tussen de gemeenten Waver en Huldenberg, blz. 1736
Begrotingscontrole, blz. 1720
KGA, blz. 1747
Ondertiteling informatieve televisie-programma's, blz. 1750

Noordzee

Vrijwaring van nadelige milieu-effecten ingevolge baggerspecie lossingen in de wateren die vallen onder de toepassing van de Conventie van Oslo, blz. 1699

Ontwerpen van decreet

Zie MINA-raad
Provinciefonds
Thermische isolatie
Ventilatievoorzieningen
Zie ook Ingekomen stukken
Stemmingen

Protex

Brand in het scheikundig bedrijf, blz. 1706
Onwettige situatie van het bedrijf, blz. 1706
Politieke verantwoordelijkheid, blz. 1706

Provinciefonds

Instelling, blz. 1695, 1697, 1726

Samenwerkingsakkoord

Zie Conventie van Oslo
Noordzee

Scheepsbouw

Stand van zaken, blz. 1736

Schriftelijke vragen

Zie Ingekomen stukken

Stemmingen

Aangehouden stemmingen (Ontwerpen van decreet)
Thermische isolatie en ventilatievoorzieningen, blz. 1722
Hoofdelijke stemmingen (Moties van aanbeveling)
Opvang van schoolgaande kinderen buiten de lesuren, blz. 1730
Vergunning tot het gebruik van grondwater in de textielsector, blz. 1727, 1729
Hoofdelijke stemmingen (Ontwerpen van decreet)
MINA-raad, blz. 1721
Provinciefonds, blz. 1726
Thermische isolatie en ventilatievoorzieningen, blz. 1722

Televisie

Ondertiteling van informatieve televisieprogramma's, blz. 1748
Zie ook Moties van aanbeveling

Textielsector

Vergunning tot het gebruik van grondwater, blz. 1727, 1729

Thermische isolatie

Voorschriften, blz. 1685, 1722

Ventilatievoorzieningen

Voorschriften, blz. 1685, 1722

Verslagen

Zie Ingekomen stukken

Verzoekschriften

Zie Ingekomen stukken

Vlaamse Executieve

Initiatieven inzake hulp aan het Koerdisch volk, blz. 1703
Zie ook Ingekomen stukken

Voorstellen van decreet

Zie Bond Beter Leefmilieu
Ingekomen stukken

Voorstellen van resolutie

Zie Ingekomen stukken

Watersport

Toelaten van watersport tijdens de gesloten tijd voor hengelsport in openbare wateren, blz. 1709

Waver

Aanleg industriezone langs de grens met Huldenberg, blz. 1732
Zie ook Moties van aanbeveling

Werkloosheid

Gevolgen in Vlaanderen van de toepas-

sing van artikel 143 van het koninklijk besluit van 20 december 1963 betreffende de arbeidsvoorziening en werkloosheid, blz. 1740

Werkzaamheden

Regeling, blz. 1695, 1699, 1702, 1750
